

**DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (WHO)
AVRUPA**

Uygulamalı Sağlıklı Kent Planlaması Avrupa Şehirleri Deneyimleri

WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu Raporu

Yayına hazırlayanlar:

Hugh Barton, Claire Mitcham ve Catherine Tsourou

Özet

Sağlıklı kent planlaması insanlar için planlama anlamına gelmektedir. *Sağlıklı kent planlaması* – WHO insanlar için planlama rehberi (Spon Press, 2000) sağlıklı kent planlamasının konsept ve prensiplerini ortaya koymaktadır. Bu kitap WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına bağlı bir şehir grubunun kent planlama uygulamalarına sağlığı dahil etme çalışmalarını anlatmaktadır. Geniş bir yaklaşım aralığını kapsayan altı şehir durum çalışması sunulmakta ve analiz edilmektedir. Bazıları planlama ve sağlık konusunda ilk basamakta iken diğerleri ilgi çekecek bir hayli çok deneyime sahiptir. Bazıları spesifik politika alanları ya da projelere yoğunlaşmış iken diğerleri plan yapma prosesi konusunda odaklanmışlardır. Analiz sadece her bir şehirden yazılı materyallere değil ayrıca önemli liderlerle yapılmış kapsamlı röportajlara ve bu çalışmaya katılmış en geniş şehir grubunun seminer tartışmalarına dikkat çekmektedir. Bu kitap sonuçları ve alınan dersleri özetlemekte ve daha büyük ölçüde sağlıklı kent planlaması uygulaması için tavsiyelerde bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler

KENT SAĞLIĞI
ŞEHİR PLANLAMASI
SAĞLIK İYİLEŞTİRMESİ
SAĞLIK POLİTİKASI
AVRUPA

ISBN 92 890 1088 6

WHO Bölgesel Ofis yayınları ile ilgili talepler için adresler:

- e-mail ile publicationrequests@euro.who.int (yayınlarnın kopyaları için)
permissions@euro.who.int (çoğaltma izni için)
pubrights@euro.who.int (çeviri izni için)
- posta ile
Yayınlar
WHO Avrupa Bölge Ofisi
Scherfigsvej 8
DK-2100 Copenhagen Ø Denmark

© Dünya sağlık örgütü 2003

Her hakkı saklıdır. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi yayınlarının kısmen ya da tam olarak çoğaltma ya da çeviri izni için talepleri kabul etmektedir.

Bu yayında kullanılan isimler ve sunulan materyaller herhangi bir ülke, bölge, şehir ya da alanı ya da yetkililerinin yasal statüsü ile ilgili ya da sınır ya da hudutlarının sınırlandırılması ile ilgili Dünya Sağlık Örgütünün herhangi bir fikrinin ifadesini ima etmemektedir. Tabloların başında yer alan “ülke ya da alan” başlığı ülke, bölge, şehir ya da alanları kapsamaktadır. Haritalardaki noktalı çizgiler henüz tam anlaşma sağlanmamış yaklaşık sınır çizgilerini temsil etmektedir.

Spesifik şirketlerin ya da belirli üreticilerin ürünlerinin belirtilmesi Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirtilmeyen aynı nitelikte olanlara tercihen onaylandığı ya da tavsiye edildiği anlamına gelmemektedir. Hatalar ve sayılmayan atlamalar, tescilli ürünlerin isimleri büyük ilk harfler ile ayırt edilmişlerdir. Dünya Sağlık Örgütü bu yayındaki bilgilerin tam ve doğru olduğunu garanti etmemektedir ve kullanımının sonucu olarak maruz kalınan herhangi bir hasar için sorumlu olmayacaktır. Yazarlar ya da editörler tarafından ifade edilen düşünceler Dünya Sağlık Örgütünün karar ya da belirtilen politikasını kesin şekilde temsil etmemektedir.

Hugh Barton, Claire Mitcham ve Catherine Tsourou

İÇİNDEKİLER

- Önsöz 5
- Teşekkür 6
- 1. Giriş ve içerik 7
- 2. Başlarken: Seixal deneyimi, Portekiz 11
- 3. İlerleyen ve öğretici bir yaklaşım: Milan deneyimi, İtalya 15
- 4. Dağıtılmış entegrasyon: Gothenburg deneyimi, İsveç 25
- 5. Sağlık- entegreli uzaysal planlama: Sandnes deneyimi, Norveç 30
- 6. Ödüllendirme engelleri aşar: Belfast deneyimi, Birleşik Krallık 39
- 7. Planlama hedefi olarak sağlık: Horsens deneyimi, Danimarka 45
- 8. Analiz ve değerlendirme 50
- 9. Prensip ve ihtimallerin ortaya çıkması 54

Editörler

Hugh Barton

Yönetici, WHO Sağlıklı Şehirler ve Kent Yönetimi İşbirliği Merkezi, Batı İngiltere Üniversitesi, İnşa Edilmiş Çevre Fakültesi, Bristol, Birleşik Krallık

Claire Mitcham

Kent planlamacısı, lisans üstü öğrencisi, Batı İngiltere Üniversitesi, Bristol, Birleşik Krallık; WHO Kent Sağlığı Merkezi kent planlama odak noktası (2002`ye kadar)

Catherine Tsourou

Mimar ve Kent planlamacısı, Padua, İtalya

Kapak tasarımı: Antonella Bruzzese, Milan, İtalya

Mizanpaj ve dizgi:

Christensen Grafisk ApS, Kopenhag, Danimarka

Önsöz

Bu yayın sağlıklı kent planlamasını uygulamaya sokma girişimlerinde bulunmuş WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye bir grup şehrin çalışmalarına ve deneyimlerine dayanmaktadır. Bu; kent planlamacılarının ve mimarların aktif çalışmasını gerektiren heyecan verici ve ilgi çekici bir çalışma alanıdır. WHO, *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* 2000 yılında yayımlandıktan sonra WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubunu kurmuştur. WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağının 12 farklı üyesinden planlamacılar 3 yıl birlikte çalışmaya karar vermişlerdir. Milan şehri Grup çalışmasını desteklemiştir. Katılımcılar sağlıklı planlama prosesi ve uygulamasına dahil etmenin önemine ve potansiyel faydalarına inanmışlar ve bu nedenle şehirlerinde bu düşüncelerini açıklama, ilerletme ve uygulama girişimlerinde bulunmuşlardır. Grup böylece bir paylaşma ve öğrenme forumu haline gelmiştir.

Teknik belgeler kanıtla dayandırılmalıdır. Yeni fikirlerin uygulamada test edilmesinden elde edilen bilgiler paha biçilmez bir öğrenme ve ilham kaynağı olabilmektedir. Sağlık ve yaşam kalitesi hususlarını planlama uygulamalarına dahil etmek kişilerin mekan ve insan ihtiyaçlarını nasıl anladığı ve başa çıktığında kültürel bir değişim anlamına gelmektedir. Grubun çalışması sağlıklı kent planlamasının geliştirilmeye ve daha fazla keşfedilmeye değer olduğunu göstermektedir. Durum çalışmaları sağlık sorunlarının planlama kararlarını nasıl etkilediğinin somut örnekleridir. Bunlar sağlıklı kent planlaması uygulama içeriğinin zenginliğine kısa bir göz atmadır.

WHO sağlıklı kent planlamasına yüksek öncelik vermektedir. Sağlıklı kent planlaması ve sağlık etki değerlendirmesi WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı dördüncü evresinin (2003-2007) ana gelişimsel temalarını oluşturmaktadır. Böylece bir çok şehir sistematik olarak çalışmak ve kent

planlaması ve sağlıkta yenilik yapmak için politik yasallaştırma ve teknik desteği elde edecektir. Grup tarafından alınan dersler yeni-gelenler için faydalı olacaktır. Sağlıklı kent planlaması toplum sağlık politikası için önemli bir saha olarak gitgide daha çok tanınmalıdır.

Agis D. Tsouros
Şef, Kent Sağlığı Merkezi
Sağlıklı Şehirler ve Kent Yönetimi
Programı
WHO Avrupa Bölge Ofisi

Teşekkür .5

Bu çalışma Milan Şehri'nin cömert desteği ve WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu üye şehirlerinin üstlenmesi olmaksızın mümkün olmayacaktı:
Belfast (Birleşik Krallık), Cenova (İsviçre), Gotenburg (İsveç), Horsens (Danimarka), Sandnes (Norveç), Seixal (Portekiz), Sheffield (Birleşik Krallık), Turku (Finlandiya), Viyana (Avusturya) ve Zagreb (Hırvatistan)
Emilio Cazzani (Milan Şehri Kent Planlaması Departmanı Şefi),
Alessandro Balducci (Milano Teknik Üniversitesi Politeknik Fakültesi Dekanı),

Eleuterio Rea (Milan Şehri Yetişkinler için Sosyal Servis Sektörü Şefi), ve Laura Donisetti`ye (Milan sağlıklı Şehir Projesi Koordinatörü) bu iş için olağanüstü taahhütlerinden ve Grup çalışmasına çok değerli katkılarından dolayı teşekkürler.

Gruba en etkin idari desteği sağlayan Connie Petersen ve sıklıkla kısa sürelerde mükemmel kelime-işlemleri için Gill Weadon ve Julie Triggler`a özel teşekkürler.Son olarak kitabın dili ve stilini önemli ölçüde geliştiren David Breuer`a çok teşekkürler.

6. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

1. Giriş ve içerik Hugh Barton¹

Amaç ve kapsam

WHO Avrupa Bölge Ofisi sağlıklı kent planlaması girişimini 1997 yılında gündemi sağlık için sürdürülebilir gelişim ile tamamlamak için yapılan hareketin bir parçası olarak başlatmıştır. Sağlıklı şehirler hareketi en başta kent çevresinin kalite, eşitlik ve etkinliğinin sağlığı derinden etkilediğini fark etmiştir. Fakat yeni girişim insan sağlık ve

¹ Yönetici, WHO Sağlıklı Şehirler ve Kent Yönetimi İşbirliği Merkezi, Batı İngiltere Üniversitesi, İnşa Edilmiş Çevre Fakültesi, Bristol, Birleşik Krallık

esenliğini sürdürülebilir gelişimin esas amacı olarak görerek daha çok ilerlemiştir. Sağlık politikası belirlemek için tutarlı ve gösterge-bazlı bir altyapı sağlamaya yardım ederek kent planlamasının temel amacı olması gerektiğine inanılmıştır.

WHO sağlıklı kent planlaması girişimi sağlıklı şehirler hareketinden uygulamacılar ile İngiltere ve İtalya'dan akademik danışmanlar arasında işbirliğini kapsamakta idi. Bu işbirliğinin ilk evresi 2002'de² *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* ile sonuçlandı.

İkinci evre WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubunu oluşumunu içermektedir. Şehir Faaliyet Grubu üyeleri bu kitapta desteklenen prensipleri uygulayarak ilerlemişlerdir. Bu yeni yayın grubun çalışma ve başarılarını bildirmektedir.

Kitap sağlık-entegreli planlamaya doğru giden bir şehir grubunun uygulama deneyimlerini gözden geçirmektedir. Şehirler faaliyet grubunun kendi seçilmiş üyeleridir fakat iyi bir yaklaşım aralığını temsil etmektedirler. Bazıları planlama ve sağlık konusunda ilk basamakta iken diğerleri fikir alınacak birçok deneyime sahiptir; bazıları spesifik politika sahaları ve projeler ile ilgiliyken diğerleri plan-yapma prosesi üzerine odaklanmışlardır. Her şehre doğrudan dahil olan kişiler altı durum çalışmasını yazmışlardır. Yazılar ortak bir kalıpta düzenlenmişlerdir, sağlıklı planlama girişimlerinin gelişim hikayesinin anlatılması ve spesifik proje ve programlara dikkat çekilmesi. Beraber ele alındığında durum çalışmaları diğerlerinin izlemesi için zengin ve farklı ilham kaynakları sunmaktadırlar.

Bölüm 1 sağlıklı kent planlaması prensiplerini özetleyerek ve WHO sağlıklı kent planlaması girişimi gelişiminin ana hatlarını çizerek şehir çalışmaları için durumu ortaya koymaktadır. Bölüm 8 durum çalışmalarını analiz etmektedir. Analiz sadece her bir şehirden yazılı materyallere değil ayrıca önemli liderlerle yapılmış kapsamlı röportajlara ve daha geniş Şehir Faaliyet Grubu'nun seminer tartışmalarına dikkat çekmektedir. Bunlar Bölüm 9'u sonuçlar, tavsiyeler ve gelecek adımlara götürmektedir. Burada bildirilen çalışma bir çığır açmaktadır; tüm üye şehirler WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı dördüncü evresinde ilerleyeceklerdir: sağlıklı kent planlaması önemli bir amaç ve zorunluluk olacaktır.

GİRİŞ VE KAPSAM .7

WHO sağlıklı kent planlaması girişimi

WHO sağlıklı kent planlaması girişimi kent uzaysal ve taşıma planlamasının temel sosyal, ekonomik ve çevresel şartları değiştirmeksizin kişisel davranışları değiştirme gayretlerinin muhtemelen çok az başarıya sahip olduğu kabulü ile beraber sağlık faktörlerini³ önemli derecede etkilediği inancına dayanmaktadır.⁴ Böylece WHO

² Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*. Londra, E&FN Spon, 2000.

³ Duhl LJ, Sanchez AK. *Sağlıklı şehirler ve şehir planlama prosesi- sağlık ve kent planlaması arasındaki bağlar üzerine bir background*. Kopenhag, WHO Avrupa Bölge Ofisi, 1999 (http://www.euro.who.int/healthy-cities/Documentation/20020514_1, erişim 17 Eylül 2003).

⁴ Lawlor D ve arkadaşları. Fiziksel aktivite popülasyon düzeyini arttırmak için çevresel müdahalelerin değerlendirilmesi mücadeleleri: UK Ulusal Döngü Ağı durumu. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 2003, 57:96-101.

McCarthy M. Ulaşım ve sağlık: Marmot M, Wilkinson, R, eds. *Sağlığın sosyal belirteçleri*. Oxford, Oxford Üniversitesi Yayını, 1999.

Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağının üçüncü evresi (1998-2002) kent planlaması vasıtasıyla sağlık iyileştirmesi ihtiyacını vurgulamıştır.⁵

Bu girişimin temelleri 1990'ların ortasında WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağının Avrupa Güçlendirilebilir Şehir & Kasabalar kampanyasına dahil olmasıyla atılmıştır. Kampanya sağlık ve sürdürülebilir gelişim⁶ arasındaki ara bağlantıyı fark etmiş ve sağlık ve planlama politikası arasındaki ilişki konusunda artan bir ilgiye yol açmıştır. Toplum sağlık stratejileri ve kent planlaması arasındaki tarihsel bağ özellikle sağlıklı egzersiz ve yol güvenliği açısından insanların hayatı pahasına birçok şehirde koparılmıştır. Aynı zamanda 1992 yılında Rio de Janeiro'daki Birleşmiş Milletler Çevre ve Gelişim Konferansı sonrasında yerel yetkililere Yerel Gündem 21 stratejileri üretmeleri sorulmuştur. Kent planlamacıları yaşam kalitesi ve sürdürülebilir gelişim için açık olarak plan yapma ihtiyacı bilincine git gide varmışlardır.

WHO kent planlama uygulamacıları ve akademisyenlerle 1998 yılında düzenli çalışmaya başlamıştır. İlk adım olarak 2000 yılında *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*⁷ hareket süresince yapılan seminer ve konsültasyon sonuçları yayınlandı. İnsan sağlık ve esenliğini şehir planlamasının önemli bir hedefi olarak savunmaktadır ve planlamacılar için 12 önemli sağlık amacını şart koşmaktadır. Ayrıca sağlıklı şehirlerin sektörler arası işbirliği, toplum katılımı ve politik destek gibi prensiplerinin nasıl eşit şekilde planlama ile ilgili olduğunu göstermektedir. Gelişim projeleri, yöre ve şehirler için güçlü politika ana hatlarını belirtmektedir.

Yayın prensip ve uygulama arasındaki uçurumdan söz etmektedir. WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ikinci evresine (1993-1997) katılan lider planlamacıların bir araştırması anlatılmaktadır (Bölüm 3). Bu sağlık ve planlama faaliyetlerinin düzenli olarak sadece durumların %25'inde işbirliği yaptığını göstermiştir. Lider planlamacılar –belki de şaşırtıcı şekilde pozisyonları verilmiş-planlama politikalarının gerçekten belli durumlarda sağlık ile uyuşmadığı düşünmüşlerdir. Birçokları neden olarak bölgelere ayırma ve lokasyon için katı standartları göstermektedir. Ayrıca vatandaşların günlük ihtiyaçlarından çok ulaşım ve trafik, sosyal ayırım, özel ve toplumsal faydalara **8.UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI** odaklanma ve bütçe ile ilişkili olarak sağlık problemlerini vurgulamışlardır. Eğer bu tür uygulamalar sağlığın zaten yüksek profile sahip olduğu şehirlerde yaygın olursa diğer yerlerde daha fazla etkili olması muhtemeldir.

Ekim 1999'daki bir toplantıda,⁸ Avrupa şehirlerinden kent planlamacıları WHO teşviki ile kitaptaki düşünceleri test etmek için bir grup oluşturmaya ve gelişim deneyimlerini

⁵ WHO *Sağlıklı Şehirler proje Evresi III:1998-2002. WHO proje şehirleri için gereksinimler ve gösterim prosesleri*. Kopenhag, WHO Avrupa Bölge Ofisi, 1997 (http://www..who.dk/healthy-cities/Documentation/20020617_1, erişim 9 Eylül 2003).

⁶ Price C, Dubé C. *Sürdürülebilir gelişim ve sağlık:Avrupa şehirleri ve kasabaları faaliyeti için konsept, prensip ve ana hatlar*. Kopenhag, WHO Avrupa Bölge Ofisi, 1999 (http://www.euro.who.int/healthy-cities/Documentation/20010918_11, erişim 17 Eylül 2003).

⁷ Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*. Londra, E&FN Spon, 2000.

⁸ *Sağlıklı kent planlaması:bir WHO seminer raporu*. Kopenhag, WHO Avrupa Bölge Ofisi, 1997 (http://www..who.dk/eprise/main/who/progs/hcp/UrbanHealthTopics/20020604_1, erişim 9 Eylül 2003).

⁹ *Şehir Faaliyet Grubu ilk toplantısı.Bir WHO Toplantı raporu; Milan, İtalya, 24-25 Haziran 2001*.Kopenhag, WHO Avrupa Bölge ofisi (basımda).
WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu ikinci toplantısı.Bir WHO Toplantı raporu; Milan, İtalya, 23-24 Mayıs 2002.Kopenhag, WHO Avrupa Bölge ofisi (basımda).

paylaşma fırsatını sağlamaya karar verdiler. Bu WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubunun kuruluşuna hız sağlamıştır.

Milan Şehri WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu çalışmalarına liderlik etmek ve desteklemek için gönüllü olmuştur. Haziran 2001'de ilk toplantıda Avrupa'nın 11 şehrinden kent planlamacıları ve sağlıklı şehir koordinatörleri perspektif ve bilgilerini incelemişlerdir. İlk üyeler kuzey, güney, doğu ve batı Avrupa şehirlerinden oluşmakta idi: Gotenburg (İsveç), Horsens (Danimarka), Sandnes (Norveç), Turku (Finlandiya), Sheffield ve Belfast (Birleşik Krallık), Milan (İtalya), Seixal (Portekiz), Viyana (Avusturya), Cenova (İsviçre), Pécs (Macaristan) ve Zagreb (Hırvatistan). Bu grup WHO sağlıklı kent planlaması çalışmasını bazı şehirler için hızlı bir öğrenme eğrisi içeren bir prosesle ilerletmişlerdir.

2001 yılından beri bu şehirler grubu WHO'nun sağlıklı kent planlamasında gelişen çalışması için odak noktasıdır.⁹ Grup toplantıları sağlıklı kent planlamasının tam olarak neyi uyguladığı ve planlama proses ve sonuçlarını günden güne nasıl etkilediği gibi bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı bir forum sağlamıştır. Bu planlamacılar sadece her birinin farklılıklarının ve ayrı perspektiflerinin değil ortak durumlarının ve deneyimlerinin diğer Avrupa şehirlerine olan genel uygunluğunun anlaşılmasına da neden olmuşlardır. Beraber kent planlamasının sağlığı, esenliği ve yaşam kalitesini nasıl iyileştirebileceğini incelemeye ve denemeye ve bir çok problem ve zorluğu tartışmaya başlamışlardır. Birçok şehrin proses esnasında üyelikten ayrılmasına rağmen kalanların planlama prosesinin yeniden tanımlanmasına ilişkin problemlerle mücadele ve belirli konulardaki sorunlar üzerindeki çalışma deneyimleri oldukça değerli olmuştur. Ek olarak altı ilginç durum çalışması ortaya çıkmıştır.

Durum çalışmaları yerel yetkililer tarafından sosyal olarak sorumlu politika-oluşturma ve uygulama ile koordine şekilde sağlığın yükselebileceği dereceyi göstermektedirler. Bununla birlikte proses ya da politika odağı ile ilişkin tek bir kalıp yoktur.

Barton ve arkadaşları¹⁰ WHO sağlıklı kent planlaması girişimini kapsam ve temelini inceleyerek ileri analizini yapmaktadırlar.

Sağlıklı kent planlaması prensipleri

Çevrenin genelde temel sağlık belirteci¹¹ olarak tanımlanmasına rağmen toplum sağlığındaki çoğu çevresel girişimlerin sadece bir azınlığa ulaşarak bireyler ve küçük grupların davranışlarını değiştirmeye teşebbüs etmeleri ve uzun vadede nadiren

sürdürülebilmeleri ironidir¹². Ekonomik baskı, geniş toprak kullanımı ve ulaşım politikaları sıklıkla problemlere neden olmaktadır fakat çözümler bireysel ya da toplumsal düzeyde araştırılmaktadır. Bu durum yalnızca profesyonellerin - sağlık,

¹⁰ Barton H, Mitcham C, Tsourou C. Sağlıklı kent planlaması: Avrupa'daki WHO sağlıklı şehirleri: Gelişme ve başarı hakkındaki belgelerin bir derlemesi. Çalışma dökümanı 2003 Uluslar arası Sağlıklı Şehirler Konferansı için hazırlanmıştır, Belfast, Birleşik krallık, 19-22 Ekim, WHO Avrupa Bölge ofisi, 2003 (Kent Sağlığı Merkezi).

¹¹ Lalonde M. Kanadalıların sağlığı üzerine yeni bir perspektif. Ottawa, Sağlık ve Refah Kanada, 1974.
Whitehead M, Dahlgren G. Sağlıktaki eşitsizlikler için ne yapabiliriz? Lancet, 1991, 338:1059-1063.

¹² Lawlor D ve arkadaşları. Fiziksel aktivite popülasyon düzeyini arttırmak için çevresel müdahalelerin değerlendirilmesi mücadeleleri: UK Ulusal Döngü Ağı durumu. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 2003, 57:96-101.

McCarthy M. Ulaşım ve sağlık: Marmot M, Wilkinson, R, eds. *Sağlığın sosyal belirteçleri*. Oxford, Oxford Üniversitesi Yayını, 1999.

planlama ve ulaşımdaki - sıradan proseslerin farkında olmamalarından dolayı değil ayrıca faaliyetler arasındaki engellerin aşılmamasından ve entegre programların başarılmasının zor olmasından dolayı da gerçekleşmektedir. Politika ataleti sağlığın bazı özelliklerinde gitgide artan kötüleşmeye sebep olmaktadır. Bu nedenle sağlıklı kent planlamasının temel prensibi disiplinler arası, faaliyetler arası ve sektörler arası işbirliğidir:Problemlerin ortak tanımlanması ve çözümleri için ortak kararlılık. Diğer sağlıklı şehir girişimleriyle beraber ortak kararlılık sadece üst düzeyin sorumlu olmasıyla mümkündür:özellikle toprak kullanımı ve ulaşım planlaması için sorumlu yetkililer içinden karşı-tarafların politik taahhütleri. Bu kitaptaki durum çalışmaları tutarlı sağlıklı kent planlaması stratejilerini elde etme zorlukları ve yıllardır oluşturulan işbirliğinin faaliyet ve politika entegre programlarını sağladığının örnekleri verilmektedir.

Tutarlı stratejiler elde etmek sadece politika oluşturma ve uygulaması prosesine değil ayrıca ortak konsept ve anlayışlara da dayanmaktadır. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* bunu iki şekilde denemiştir- planlama için anlaşılmalı ve müzakere edilmiş bir önemli sağlık hedefleri listesini destekleyerek ve bir ölçek aralığındaki tutarlı yaklaşımları vurgulayarak – altbölgesel planlamadan spesifik bina projelerine kadar.Soru olarak ifade edilmiş hedefler aşağıda belirtilmiştir.

Planlama politikaları ve tasarılar:

- 1.sağlıklı egzersiz?
 - 2.sosyal uyum?
 - 3.barınma kalitesi?
 - 4.istihdam olanaklarına erişim?
 5. sosyal ve piyasa imkanlarına erişim?
 - 6.yerel düşük-etkili gıda üretimi ve dağıtımı?
 - 7.toplum ve yol güvenliği?
 - 8.eşitlik ve yoksulluğun azaltılması?
 - 9.iyi hava kalitesi ve aşırı gürültünün önlenmesi?
 - 10.iyi su ve sağlık önlemleri?
 11. toprağın korunması ve arındırılması?
 - 12.iklim dengesi?
- konularını destekliyor ve iyileştiriyor mu?

GİRİŞ VE KAPSAM .9 Her bir operasyon ve karar-alma derecesinde bu kriterler uygun şekilde yorumlanmalı ve sağlığa gereken ağırlığın verildiğinden emin olmak için mekanizmalar uygulanmalıdır. Tüm yerleşim yerleri ya da şehir bölgelerinin belli düzeylerinde temel konular genel ekonomik ve sosyal trendler ve uzaysal gelişimin tüm gidişatı ile ilgilidir. Politikaların tutarlılık ve karşılıklı desteği esastır fakat elde edilmesi zordur. Örneğin iyi barınma imkanı önemli bir sağlık faktörüdür fakat eğer barınma tedariki zoraki ise (belki de koruma nedenleri için) fiyatlar yükselecek ve bu durum elden çıkarılabilir hane halkı gelirini, konum tercihini ve ihtiyaçla ilişkili olarak ikametgah yeterliliğini etkileyecektir. Politika bu gerilimin farkına varmak ve sağlığın tehlikeye atılmaması için mücadele etmek zorundadır.

Komşuluk düzeyinin politika tutarlılığı için benzer bir ihtiyacı vardır fakat yerel topluluklarla çalışmak da bir önceliktir özellikle yoksul bölgelerde öyle ki insanlar kendilerini imkan tanınmış hissetsinler ve sosyal sermaye (ruhsal esenlik için önemli olan) yükseltilmiş olsun.¹³ Durum çalışmaları çalışmakta olan bu proses hakkında birçok teşvik edici örnekler vermektedir.

Uygulama gerçekten bireysel projeler düzeyinde olmaktadır. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* daha geniş stratejiler ile bağlayarak tamamlanacak tasarılar için ilginç bir kriter kontrol listesi sağlamaktadır. Bu sadece eğer yatırımlar, kuruluşlar ve geliştiriciler zorunlu kılınan politikaları anlarsa (ve sonunda kabul ederse) başarılı olabilecektir. Bu sırasıyla bir işbirlikçi yaklaşıma dayanmaktadır.

Tüm seviyelerdeki altyapı felsefesi projeler, planlar ve politikaların insanların kazançlarına hizmet edeceği şekilde olmalıdır. Yerleşim yerleri insan habitatı içermektedirler ve bu habitat insanların ihtiyaçlarını – fiziksel, sosyal, ekonomik ve psikolojik -karşılamlarını mümkün kılmalıdır. Kent planlaması içinde sağlığa odaklanma Çevre ve Gelişim Dünya Komisyonu sürdürülebilir gelişim tanımında mevcut olan insanlar – prosedürler ya da kâr hatta çevre değil üçü vasıtasıyla – gayretlerimizin odak noktasıdır tanımlamasına oldukça yardım etmektedir.

2.

Başlarken: Seixal deneyimi, Portekiz

Natália Madureira¹⁴

Seixal sağlıklı kent planlaması fikrine yeni geçmiştir. Planlama yasasının zayıf olduğu bir bağlamda Seixal sağlık kaygılarının nasıl yeni politikalar için güçlü bir motivasyon kaynağı olabileceğini göstermektedir.

Şehir profili

Lizbon Metropolitan Bölgesinin parçası olan Seixal 150 bin nüfuslu bir belediyedir. Lizbon Portekiz'in başkentidir. Portekiz nüfusunun % 27'sinin yaşadığı bu bölge Atlantik Okyanusu'na yakın sahil kıyısında kurulmuştur. Tagus İspanya'da doğan ve Lizbona yakın olarak Atlantik Okyanusu'na dökülmektedir. Seixal Lizbon'un karşısında Tagus Nehri'nin güney kenarında yer almaktadır(şekil 2.1).

20. yüzyılın başlarına kadar Seixal nüfusu denizle ilgili aktivitelerde bulundular- balık tutma, gemi inşası ve ayrıca akıntı avantajından faydalanarak değirmencilik.

GİRİŞ VE KAPSAM .11

¹³ Barton H, Grant M, Guise, R. *Sağlık, sürdürülebilirlik ve canlılık için komşulukları şekillendirmek*. London, E&FN Spon, 2003.

¹⁴ Kent planlamacısı, Seixal Belediyesi, Portekiz.

Seixal güney Portekiz`den gelen mantar meşesi ve tahıl gibi zirai ürünler için bir limandı. Lizbon`a olan yakınlığından ve doğal manzarasından dolayı Lizbon`un üst sınıfları bazı boş vakitlerini ve hafta sonlarını Seixal`daki çiftliklerinde geçirmişlerdir. 20. yüzyılın başlarında Seixal`da endüstri canlandı. Temel faaliyet mantar meşesi işlenmesiydi ve buna eğirme, cam ve sabun endüstrileri de eklendi.

1960`larda Portekiz`deki ilk ve tek çelik işi Seixal`da yapıldı ve Seixal`ı Lizbon`a yaklaştıran Tagus Nehri`nin iki kıyısını birleştiren ilk köprü inşa edildi. Bu gelişmeler Lizbon Metropolitan Bölgesine yoğun bir göçmen akışı alan Seixal`da güçlü popülasyon artışı başlattı (şekil 2.2). 1960 ve 1970`lerde Seixal bir yatak odası toplumu haline geldi. Son yıllarda endüstrideki işler yerini ticaret ve hizmet işlerine bıraktı. Bununla birlikte Seixal`ın iş gücünün yarısı başta Lizbon olmak üzere başka yerlerde dir.

1974`de Portekiz`de anayasal hükümetin yeniden başlaması yerel yetkililerin para havalesi ve finansal kaynaklarını arttırdı. Belediyeler artık yerel problemleri daha çabuk çözmektedirler. Belediyeler şehirlerini geliştirmek ve sakinlerinin yaşam kalitesini iyileştirmek ile yükümlüdürler. Seixal Belediyesi sürekli artan popülasyona sunmak için temel sağlık hizmetleri altyapısının geniş bir ağını kurarak Seixal`ın ana sorunlarından birini çözmeye öncelik vermiştir.

Seixal`ın kent gelişimi ana yollar boyunca geniş ve dağınık yoğunluğu az yerleşim yerleri ile meydana konmaktaydı. Bu model inşaat ve geniş bir tesisat ve yol ağı sağlamak için önemli miktarda finansman gerektirmektedir.

Seixal`ın çekici bir özelliği manzarasıdır: nehir ve okyanusa yakındır, ılık bir iklimi vardır ve bataklıklarında çok farklı fauna ve flora yapısına sahiptir. Tarihi mirası 15.yüzyıldan kalma akıntı değirmenlerini içermektedir.

Seixal büyük kültürel farklılıklar sunmaktadır. Seixal sakinleri dünyanın dört bir yanından gelmektedir: Portekiz, Afrika`daki çeşitli Portekizce konuşan ülkeler, Brezilya ve hatta son zamanlarda doğu ve merkez Avrupa. Birçok genç ve yaşlı insan toplulukları ve sporu destekleyen ve çevreyi koruyanlar sosyal bağlamda yeni sakinlerle bütünleşmede başarılı olmuşlardır.

Seixal`de kent planlaması

Kent planlamasında Belediye bir toprak kullanımı planı ve yenilik ve detay planı gibi diğer planları hazırlamak için yükümlüdür.

Lizbon Metropolitan Bölgesi Stratejik Gelişim Planı Seixal`ın kurulduğu daha geniş bölge için temel stratejik hedefleri ve gelişim ana hatlarını belirlemektedir. Bu bölgesel planın esas hedefi 20. yüzyılın son çeyreğindeki yayılmayı tersine çevirerek kent genişlemesini kontrol altında tutmaktır.

Seixal 1993`de şart koşulan bölgelere ayırmadan beri (zoning) bir toprak kullanımı planına sahiptir. 1993`de kent planlamacılarının temel kaygıları gelişim için yönetmelikler saptamaktır. Bu yönetmelikler kentsel ve kentsel olmayan toprak kullanımı arasındaki dengeyi sağladı ve doğal kaynakları korumak ve çevre kalitesini iyileştirmek için girişimde bulundu.

Bu toprak kullanımı planı şu anda revize edilmektedir. Temel amaç bu banliyö arazisini geliştirmek için kentsel toprak kullanımını kırsal kullanım ile entegre eden, kent çevresini iyileştiren, aşırı otomobil kullanımını azaltan ve bir toplu taşıma ağını destekleyen bir politika oluşturan bir gelişim stratejisi saptamaktır. Şimdi bireyler bu planın gerçek amacı ve kent planlamasının ana düşüncesidir.

12. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Belediye mesken ve endüstriyel gelişimi onaylama yetkisine de sahiptir. Belediye yükümlülükleri açık alan tasarlama ve bakımı kadar anaokulu, ilk öğretim okulu, spor tesisleri, kültürel tesisler ve diğer halka açık tesislerin inşasını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Ek olarak Seixal içindeki tüm inşaatların izinlerini verme yetkisine de sahiptir.

Sağlıklı kent planlaması projesi

Seixal belediyesi 1998'den beri WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına bağlıdır. Seixal'ın WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına katılması için yapılan davet sağlıklı ilgili başka bir problem aralığına kent planlamasının günlük uygulamasına dikkat çekti. Ayrıca Belediye'nin kent projeleri tasarımlarının insanların yaşam kalitesini nasıl etkilediği üzerine düşünmesini sağladı.

Geçmişte, Seixal'ın hızlı gelişimi kent planlamacıları ve diğer meslektaşları için bilgi paylaşımını ve kent planlamasında kullanılan metot ve çözümlerin tartışılmasını zorlaştırmıştır. Seçilen opsiyonların kent çevresini nasıl etkilediğinin değerlendirilmesi için imkanlar bulunmamaktaydı. Sağlıklı kent planlaması prensiplerini tartışmak için bir araya geldiğimizde oluşan ilk soru her birimizin çalışmaları hakkında konuşmak ve sağlık şartlarını iyileştirmek için çabaların koordinasyonu olasılıklarını göz önüne alabilmek için harekete geçmenin en iyi yolunu bulmak idi. Bu durum spesifik projeler yoluyla sağlanmıştır fakat ilk adım ilgili departmanlardan meslektaşlarla ortak bir çalışma grubuna katılmak olmuştur.

Grup üyeleri bizi gerçekten üzen problemleri tanımlamaktaydılar; Sağlıklı Seixal Proje Ofisi bir kent bağlamında çözmek istediğimiz bazı problemler üzerinde halen çalışmaktaydı.

Ulaşım, mobilite ve erişebilirlik

Sağlıklı Seixal Proje Ofisi daha önce zaten ulaşım, mobilite ve erişebilirliğini insan sağlık ve esenliği için temel olarak tanımlamıştı. Seixal kent gelişim şekli otomobil kullanımı ile yakından ilgilidir. Toplu taşıma yetersizdir. Var olan hizmetler genelde Lizbon'a gelip gidenler içindir fakat diğer komşu şehirler arasında toplu taşıma neredeyse yoktur. Ek olarak dağılmış yerleşim insanları hemen hemen her yere - okul, iş, alışveriş ve eğlence aktiviteleri - otomobille gitmeye teşvik etmektedir.

Bir çok uzaysal engeller mobiliteyi zorlaştırmaktadır. 2001'de Seixal nüfusunun % 23'ü bir mobilite sorunu yaşamış ve özgürce ve kolayca hareket edebilecekleri pratik ve iyi-yapılmış ağlara ihtiyaç duymuşlardır (şekil 2.3). Bu problemin ortaya çıkması cadde ve toplu alanların tasarlanması sırasında göz önüne alınması gereken çeşitli yönetmelikler belirlememizi sağladı.

Mobilite ve erişebilirlik problemi demiryolu istasyonlarına yürünecek mesafede olan yerleşim yerlerinin sayısını arttırmak için toprak-kullanımı planının revizyon sürecinde şu anda dikkatle çalışılmaktadır.

Ayrıca trafik sıkışıklığını önlemek için yeni yollar inşa ederek yol ağ sistemini iyileştirme üzerine çalışmaktayız. Şekil 2.3 Özellikle kısıtlanmış mobiliteye sahip oldukları düşünülen Seixal sakinleri

Kaynak: nüfus sayımları, 1960-2001

BAŞLARKEN: SEİXAL .13

Mevcut olanlar ile birlikte ağı güçlendireceklerdir. Bu arada yeni bir taşıma yöntemi-hafif raylı sistem – inşa edilmektedir. Bu çevreyi kirletmeyen ulaşım sistemi birçok yolcuyla taşıyacaktır.

Sağlıklı kent planlaması için toplumsal çalışma grubu tarihi kent merkezlerini yenilemek için metot geliştirerek, korunması ve kentsel ekolojik ağa dahil edilmesi gereken yeşil alanları tanımlayarak ve kente tahsis edilmiş bahçeleri yeniden

canlandırarak toplumsal yeniden iskan ile ilişkili sorunların çözümünde yeni uygulamalar gerçekleştirmek gibi diğer konular üzerinde çalışmaktadır (2.1)

Sonuçlar

Sağlıklı kent planlaması konseptinin uzaysal planlama konusuna daha entegre olmuş bir yaklaşım için yeni yollar açtığına ve kent çevresi ve toplu alanların kalitesini geliştirmeye katkıda bulunarak popülasyonun (kullanıcı olarak) kent planlamacılarının ve politikacıların kentsel konulara daha çok dahil olmasına olanak sağladığına inanmaktayız. Seixal popülasyonun esenliğine katkıda bulunan uygulama projelerine karar-vereceklerin dahil olmasını arttırmak için koşulları oluşturmaktadır. Popülasyon ile toplantılarımız insanların çözümlerini görmek istedikleri sorunlar hakkında yönetimin uyarılması kaygısına sahip olduklarını göstermiştir. Teknik personel de ayrıca sağlıklı ilgili kent planlamalarının benimsenmesine katkıda bulunarak kendi projeleri hakkında daha eleştirel olmaktadır.

Yerel durum analizi ve yeni sosyal değerler başlangıç aşamasında olan yeni belediye toprak kullanımı planının tasarımına katkıda bulunmaktadır. Yeni amaçların başarısı henüz değerlendirilememektedir; konseptler ve yeni stratejik amaçlar belirlenmektedir. Bu nedenle yeni amaçlar hakkında henüz herhangi bir geri-beslemeye sahip değiliz fakat toplumsal katılım sakinleri, kuruluşları ve geliştiricileri bir araya getirmiş ve uzmanların konuya ait panelleri çerçevesinde düzenlenen oturumları teşvik etmiştir. Yerel gazete iki haftada bir tartışılan temel konular hakkında yayın yapmaktadır. Temel amaçlar çevre kalitesi, sürdürülebilir gelişim ve toplu taşımayı teşvik konularıyla ilgilidir.

2.1 Arazi bahçelerin canlandırılması

Seixal geniş bir kıyı bölgesine sahiptir. Seixal'e dağılmış geniş ırmak ağı toprağı bereketli ve tarım için uygun hale getirmektedir. Yıllardır bazı Seixal sakinleri kendi kullanımları için sebze sağlamak amacıyla küçük arazileri ekip biçmişlerdir. Kendilerini bu işe veren nüfus son zamanlarda artmıştır. Bu sadece emekli insanların hala çalışmak için enerji ve canlılığa sahip olmasından değil ayrıca bir iş gününden sonra ya da hafta sonlarında tarımla uğraşmanın bir rahatlama yolu olarak görülmesi ve sağlıklı yaşam tarzını desteklemesinden dolayıdır. Ek olarak ürünler düşük-gelirli ailelere ekonomik olarak fayda sağlamaktadır.

Popülasyon artışının en yüksek noktada olduğu periyotta bu tür aktiviteler düzgün olarak değerlendirilmedi. Bununla birlikte kent belediyesi politikasının temeli olan sağlıklı ve sürdürülebilir gelişim konsepti doğal kaynakların korunmasına ve kent yapısı ile etkileşimine özel dikkat çekmektedir. Bu nedenle doğru koşulları oluşturmak önemlidir ki böylece ürünlerin kalitesini garanti ederek sağlığı iyileştirmek için arazilerin kalitesi geliştirilebilsin. Kent arazileri ayrıca toplumsal ekolojik sistemin bir parçasıdır ve böylece kalitesine katkıda bulunmaktadır.

Sağlıklı kent planlaması toplumsal çalışma grubu Seixal'daki kent arazileri ağını iyileştirme yolları üzerine çalışmaktadır. Uygulanacak ilk adım kullanıcılarına yakın bir araştırma yapmaktır. Sayımlar bazıları izole bazıları küçük arsalar halinde grup oluşturmuş 644 arazi saptamıştır. Arazilerin çoğu (%87) özel mülkiyette olarak vadi ve yamaçlarda bulunmaktadır. Boyut aralığı 21- 4460 m² arasındadır fakat % 70'i 800 m²'den daha azdır. Tüm çiftçiler kendi kullanımları için sebze yetiştirmekte, % 42'si meyve ağaçlarına sahip ve sadece %13'ü dekoratif bitkilere sahiptir. Sulama su depoları ve kuyularla elle yapılmaktadır. Çoğu çiftçiler Portekizli (%87), emekli ve 60 yaşın üstünde erkeklerdir. Arazinin yer seçimi doğrudan insanların yaşadığı yer ile ilgilidir.

Gelecek adım Belediye ve çiftçiler arasında onları daha kapsamlı açık alan canlandırma projelerine dahil ederek bu alanların değer ve kalitesini göz önüne alan bir ortaklık kurmaktır. Arazi bahçeleri projesi Seixal'da sağlıklı kent gelişimi için yeni bir kaynak olmayı hedeflemektedir.

14. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

3.

İlerleyen ve öğretici bir yaklaşım: Milan deneyimi, İtalya

Paola Bellaviti, Laura Donisetti, Alessandro Balducci& Emilio Cazzani¹⁵

Milan`ın 1999 yılında sağlıklı kent planlaması girişimi kararı üç şehir departmanını içeren birleşik planlama prosedürleri ve projelerini oluşturmak için yoğun faaliyet ile sonuçlanmıştır. Bu fırsat ve sorunları tanımlama ve bunlardan ders çıkarmayı sağlamada yardımcı olan Politecnico di Milan Teknik Üniversitesi ile araştırma bağlantıları yoluyla güçlendirilmiştir.

Şehir profili

Milan Şehri 1.3 milyon nüfusa sahiptir fakat bölge-kent 4 milyon (eyalet) ve daha geniş olan Lombardy Bölgesi yaklaşık 4 milyondur. Bu rakam Avrupa`daki en geniş kent bölgelerinden biri için çizilen sınırlara bağlı olarak daha yüksek olabilmektedir.

Milan İtalya`nın tarihi ve ekonomik başkentidir ve son zamanlara kadar temel endüstriyel merkeziydi. Ekonomik trendler azalan geleneksel endüstriyel faaliyetler (çevresel alanlara kayan) ve endüstriyel faaliyetler için yeni ekonomik ve kentsel fonksiyonlarda önemli dönüşümlere neden olmuştur. Yeni bir ekonomik, sosyal ve kentsel profil şekillenmiştir. Milan İtalya`daki endüstriyel hizmetler için en önemli merkez haline gelmiştir özellikle finans ve yönetim,yayın, moda, tasarım, kültür, üniversiteler,araştırma ve sağlık tedbirlerinde.

Endüstriyel şehirden post endüstriyel bir şehre geçiş Milan`ın kimliğinde ve sosyoekonomik ve uzaysal ilişkilerinde bir krize neden oldu. Üretim sistemi ve yerel toplumsal yetkililer krizi yavaşça hafifletmeye başladılar.

Yeni ikametler, kent parkları ve stratejik kent fonksiyonları (bir kongre merkezi, Avrupa Enformasyon ve Kültür Kütüphanesi ve yeni bir oditoryum) için önceki endüstriyel alanları tekrar kullanan çeşitli kent rejenerasyon programları uygulayarak en güncel problemleri çözmek için girişimlerde bulunuldu. Bununla beraber Milan metropolit şehirlerin güncel sorunlarının çoğuna sahiptir:trafik, kirlilik, emniyetsiz şartlar, barınma ve sosyal güvensizlik, yoksulluk, göç, zayıf çevresel kalite ve düşük yaşam kalitesi.

Milan Şehri Sağlıklı Şehir Projesi

Milan 1987`den beri WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına bağlıdır. 10 yıllık faaliyet süresince Milan Sağlıklı Şehir Ofisi Milan için bir sağlıklı şehir planı hazırlamaya yardımcı olacak önemli araştırmaları teşvik etmiştir. Ek olarak araştırmalar özel ve toplumsal kent eylemcileri arasında yeni ortaklıklar kurmak için imkanlar sağlamıştır. Milan Sağlıklı Şehir Ofisi bazı ortaya çıkan konular (HIV/AIDS, alkol ve akıl sağlığı) üzerinde planlar hazırlamaktadır. Kent tasarımına entegre ve katılımcı bir yaklaşım ayrıca küçük ölçekli bir kent çocukları projesi yoluyla iyileştirilmiştir.

1999 yılında şehir yönetimi sağlıklı kent planlamasına katılmaya karar verdi ve WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubuna 2000 yılından 2002`ye kadar liderlik yaptı. Bu durum şehre, kent planlamasına sağlık konseptlerini sokabilen daha entegre bir yaklaşıma odaklanarak Milan Sağlıklı Şehir Projesini daha çok ilerletmek için önemli bir imkan sağladı.

Buna mahsus bir araştırma programı oluşturuldu ve sağlıklı kent planlamasını yerel düzeyde somut şekilde test etmek için uygulandı: analiz yerine yaparak öğrenme.

¹⁵ Paola Bellaviti, Mimarlık ve Planlama Departmanı, Politecnico di Milan Teknik Üniversitesi, Milan, İtalya;Laura Donisetti, Koordinatör, Milan Sağlıklı şehir Projesi, Milan, İtalya; Alessandro Balducci,Dekan, Politecnico di Milano Teknik Üniversitesi, Milan, İtalya;Emilio Cazzani, Şef, Kent Planlaması Departmanı,Milan Şehri, İtalya.

Uluslar arası partnerlerle süregelen diyalog yeni gelişmelere olanaklı kılan şehir liderliğini desteklemiştir.

Sağlıklı kent planlaması öyküsü

Prosesi başlatmak

Sosyal Bakım Departmanı (Milan Sağlıklı Şehir Projesinin kurulduğu) şehir yönetimini sağlıklı kent planlaması üzerinde çalışmak için sorumlu kılmak için Kent Planlama Departmanı ile birleşti. Bu önemli tercih Departman liderlerini uzman bir personel ve bir spesifik çalışma programı sağlamak için üniversite araştırmacıları ile bir ittifak kurmak için motive etti.

Özellikle 2000-2002 yılları arasında Politecnico di Milan Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Planlama Departmanı sağlıklı kent planlaması yaklaşımını bir pratik pilot eyleme dönüştürmek ve Milan Sağlıklı Şehir Ofisinde bir çalışma grubu kurmak için bir araştırma programı oluşturdu.

Şehir yönetimi ve Üniversite arasındaki işbirliğine ve iki yönde- şehir yönetiminde ve daha geniş toplum içinde- hareket etmeyi amaçlayan bir programa dayanan proses başladı.

Şehir yönetimindeki gayretler başlangıç bağlantısı ve entegre projeleri belirlemek için şartları ve imkanları yaratmayı amaçlayan sektörel politikalardan yükümlü insanlar ile sektörler arası planlama prosedürlerini kapsamaktadır. Bu sağlıklı bir şehrin prensiplerinden esinlenen kent politikalarını uygulamanın kent planlaması, sosyal hizmetler, çevre, iş piyasası ve eğitim politikaları gibi toplumsal yönetimin tüm sektörlerine bir sektörler arası yaklaşım gerektirdiği göstergesine dayanmaktadır. Var olan toplumsal yönetim sektörler ve ilgili görev ve amaçlar arasında entegrasyon eksikliği duymaktadır.

İkinci hedef, eylemciler (kuruluşlar, hizmet sektörü müşterileri, özel iş sahipleri ve acenteler) ve kullanılan metotlar konusunda yenilikçi olacak kent dönüşümü uygulamaları için araştırılmasında anlaşmaya varılmış yerel toplumdur.

Proses

Milan sağlıklı kent planlaması programı 3 yılda geliştirildi. Program en çok etkilenen ve girişime dahil olan toplumsal sektör memur ve liderleri ile (ve arasında) kent planlaması eylemcileri arasında uygulama ve yansıtma amacıyla giderek genişleyen bir ağ kurarak uygulamalı test etme üzerine yoğunlaşmıştır.

Uygun kurumsal ve uzaysal uygulamaları tanımlamak

Amaç entegre projeler yaratmak için sektörler arası çalışma metotları bulmak olduğundan Milan`da fiziksel, sosyal ve çevresel özellikler barındıran planlanan ya da başlamış proje ve girişimler gözden geçirilmiştir.

Bu gözden geçirme sağlıklı ve güçlendirilebilir bir şehir için Milan`da sağlık ve yaşam kalitesini yükseltmek için yer alan faydalı uygulamalar ve en önemli deneyimlerin geniş bir incelemesini sunan bir projeler atlasının (3.1) oluşumuna olanak sağlamıştır.

Üç pilot projede sektörler arası ve katılımcı bir yaklaşım

Atlası dayanarak şehir departmanları sektörler arası ve işbirlikçi tasarım metodunun uygulanabileceği üç pilot proje seçtiler. Amaç entegre yaklaşımın pratiklik ve potansiyelini gösterecek örnekler olarak pilot müdahalelerini geliştirmekti. Sektörel bir yaklaşımla çözümleri hemen hemen imkansız olan önemli problemlere sahip bazı bölgeleri kapsamaktadırlar:sakinleri arasında sosyal dezavantajlar ile birlikte

16. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

toplu barınmada fiziksel kötüleşme; terkedilmiş ve kirletilmiş bölgelerde marjinal aktivitelerin ve nüfusun yoğunlaşması; ve yüksek tarihi, kültürel ve çevresel değerli ortamların bozulması.

3.1. Sağlıklı ve güçlendirilebilir bir şehir için proje atlası

Sağlıklı ve güçlendirilebilir bir şehir için proje atlası daha sağlıklı bir şehir için kent planlamasında strateji oluşturmak amacıyla analitik ve operasyonel destek ve yenilikçi ve entegre kent planlaması prosedürlerini amaçlayan kurumsal ve gönüllü sektörlerin faydalı uygulamalarında ortak bir miras sunabilen tüm girişimlerin kavramsal bir tarifini oluşturmaktadır.

Atlas sektörler arası çalışmanın potansiyel şekilde sağlığı iyileştirme üzerine odaklanabileceği kent planlama projelerini ve farklı orijinlerdeki projeleri kapsamaktadır. Kent planlama projeleri barınma, ekonomi, yeşil alan ve uzaysal organizasyon gibi pek çok problem boyutu ile ilgilenmektedirler. Bu nedenle atlas bunların pek çoğuna sahiptir. Bunlar kent rejenerasyon programları, bazı kapsamlı kent projeleri, eski halk evlerinin yenilenmesi, yeşil alan ve halka açık alan projeleri ve çevresel projelerdir.

Sosyal hizmet projeleri neredeyse her zaman kesinlikle sektördür fakat bazen kent planlaması ile bağlantılı ya da başka yapıdaki projelerden etkilenen alanlarda bulunmaktadır. Örneğin bu bölgede aşağıdakiler seçilmiştir: dezavantajlı çevrelerde ruh sağlığını iyileştiren Calvairate Psikiyatrik Projesi, kentsel bozulma olan bölgelere ekonomik destek ve muhtaç tolu barınma çevrelerinde sosyal koruma projeleri. Çevre ve Ulaşım Departmanı potansiyel olarak ilginç bir projeler dizisi seçmiştir: sürdürülebilir mobilite projeleri ve Ekolojik Pazar günleri projeleri. Avrupa Birliği Kent II programı tarafından finanse edilen Portal girişimi ayrıca göz önüne alınmıştır. Son olarak kent güvenliği ve yaşam kalitesi projesi ve bir çevre gözlem projesi gibi Merkezi Yönetim Şehir Departmanı tarafından yürütülen bazı projeler araştırılmıştır.

Yerel toplum girişimleri de incelenmiştir. Bu maruz kalınan problemler ve kullanılan metot ve araçlar açısından faaliyet konuları belirlemeyi amaçlamıştır. Özellikle eylemcileri ve uygulamaları teşvik etmede en yenilikçi faaliyetleri tanımlamaya çalışmaktayız. Bu faaliyetler metropollerin kent politikalarında ortaya çıkan sorunlara yeni çözümler - konusal, organizasyonel ve prosedüre ait-sunmaktadır ve problem boyutları arasındaki ara yollarda kurulmuş projeler her zaman göz önüne alınmaktadır. Bu örnekler Milan`daki toplumsal operasyonlar ve gönüllü sektör girişimleri arasında daha yapılanmış ve verimli bir ilişki olasılığını mantıklı kılmak için faydalıdır.

Sağlıklı ve güçlendirilebilir bir şehir için atlas şehir yönetimi ve toplum tarafından oluşturulan olan ve projelerin zenginlik ve çeşitliliğinin altını çizmektedir.

Her proje için bağlantı planlama prosedürleri entegre bir yaklaşım yoluyla projeleri zenginleştirebilen uygun içerik ve uygulama yöntemlerinin tanımlanması için departman liderleri ve bazı kurumsal olmayan eylemciler ile belirlenmiştir.

Bu yenilikçi metot (3.2) entegre amaçların üç bölge için yapılanmasını ve 1 yıldan biraz daha fazla bir zamanda ana hatları belirlenecek gelecek eylemlerini sağlamıştır. Bu faaliyetlerin bir kısmı başlatılmıştır.

Milan`daki planlama faaliyetinin test edilmesinden güçlendirilmesine

Pilot projelerle birlikte olan sektörler arası ve işbirlikçi tasarım olumlu operasyonel sonuçlar vermiştir ve ayrıca şehir yönetiminin operasyon çalışma ve metotlarını etkilemiştir.

Gerçekte bağlantı planlama faaliyeti karşılıklı iletişimi olmayan ayrı sektörlerde alışıldığı gibi çalışan geniş bir yönetim memurları grubu ile birleşmiştir.

İLERLEYEN VE ÖĞRETİCİ BİR YAKLAŞIM: MİLAN.17

İşbirliği:pilot projeleri başlatmak

Pilot projeleri oluşturmak için seçilmiş alanlarda sektörel projelerden sorumlu farklı memurları ve aynı alanda aktif diğer eylemcileri çeşitli yuvarlak masa toplantıları için davet ettik.Yapılanmış grup tartışmaları yoluyla ilk olarak kesiştikleri, anlaşmazlıkta oldukları noktaları doğrulayarak başlanmış projelerin kritik noktalarını ve görünüşlerini, çok az ilgilenilen ya da hiç ilgilenilmeyen yönleri ve daha sonra kaynakları ve ortak finansiyi (ek kaynaklar arayınız) yeniden tanımlamak, entegre etmek ve toplamak için gerekli imkanları tanımladık.Tüm katılımcılar kendi projelerini (sektör) ve kendi problem vizyonlarını (kısmen) toplantılara getirdiler. Arazi ve pilot projelerin faaliyet imkanlarının kolektif bir şekli bir karşılaştırma ve karşılıklı istişare prosesi yoluyla ortaya konmuştur.

Yuvarlak masa toplantıları (1 yıl boyunca beş oturum) entegre edilmiş ve geliştirilmiş amaçları yeniden inşa etmek için mevcut imkanların ve problemlerin keşfinden bu yana bağlantı planlama projesinin her bir aşamasını meydana koymuştur.

Toplantı aralarında tüm katılımcılar ve diğer eylemciler ile altı çizilen çeşitli unsurları ve grup tartışmaları yavaşça oluşurken dahil olma fırsatını kapsamlı şekilde araştırmak için bireysel toplantılar yapılmıştır. Çalışma toplantıları böylece git gide daha geniş sektörel ve sektörler arası yetenek kompleksini bir araya getirerek gelişen bir şekilde genişledi.Tartışmalarda yerel olarak aktif bazı kuruluşlar ve komitelerin katılımı yaşayanların bakış açısını çalışma toplantılarına getirdi ve planlama prosesi (yeniden)yapılanmasında, kurallarında ve sonuçlarında kararlı bir rol oynadı.

Örneğin Molise-Calvaire pilot projesi için çalışma toplantılarının sırası şöyledir.

İlk toplantı esnasında (Kasım 2001) sağlıklı şehir ve sağlıklı kent planlaması girişimleri sunuldu ve çalışma toplantıları yoluyla ne elde etmek istediğimiz ifade edildi. Her katılımcı daha sonra kendi çevre ve çevre problemleri bilgisini ve deneyimleri yoluyla katkıda bulundu.

Katılımcılarla bireysel toplantılara dayanarak oluşan ikinci toplantı esnasında (Şubat 2002) bölge projelerini oluşturmak için bir başlangıç amacı belirtildi. Çevre için entegre bir proje meydana getirilmesini sürdürme niyetinin mevcut ekonomik kaynaklar ve aranacak muhtemel ek kaynaklar ile birlikte altı çizildi.

Üçüncü oturum (Nisan 2002) bir workshop olarak gerçekleştirildi. Katılımcılar gündemdeki konuyla ilgilenmek için iki gruba ayrıldı – bozulmuş çevrenin rejenerasyonunu finanse eden bir bakanlık çevre sözleşme programı için büyük bir tasarı tanımlanmasında bir başlangıç düşüncesi.

Dördüncü oturum (Haziran 2002) esnasında Molise-Calvaire pilot projesi başlangıç tasarısı sunuldu ve şehir yönetimine sunmak için son bir doküman oluşturmak için tasarıya yapılacak modifikasyonlar ve eklemeler tartışıldı.

Son oturumda (Aralık 2002) pilot projenin son hali sunuldu ve tartışıldı ve uygulanması için bir taslak özellikle çevre sözleşmesi ve diğer orta seviyeli girişimler yoluyla meydana getirildi.

Bu prosese yaklaşık 20 konsey memuru ve harici eylemcilerin 5 temsilcisi katıldı.

18. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Bir bilimsel yönetici, bir operasyon yöneticisi ve Politecnico di Milan Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Planlama Departmanı'ndan iki genç bu bağlantı planlama prosesini Milan Sağlıklı Şehir Ofisi personeli ile organize etmiştir: Sağlıklı Şehir Proje Koordinatörü, bir sekreter ve bir danışman.Bu organizasyon gittikçe artan şekilde

yapılandırılmış ve yasallaştırılmış bir proses başlatmak için hala düzenlenen minimal ve etkisizce yapılandırılmış bir organizasyondur.

Son olarak bu planlama prosesine gerçekleştirilen çalışmayı ve giderek elde edilen sonuçları sunmak ve muhtemel gelişimlerin altını çizmek için Milan Sağlıklı Şehir Projesi üst yöneticileri ile (Sosyal Bakım Departmanı ve yetişkinler Sosyal Hizmet Sektörü merkez yöneticileri ve girişime en çok dahil olan diğer merkezi departman liderleri, Kent Planlama Departmanı ve Çevre ve Ulaşım Departmanı ile birlikte) yapılan bir dizi toplantı eşlik etmiştir. Resmi bir koordinasyon olmamasına rağmen sektörler arası yapılanma ayrıca bu düzeyde de denenmiştir ve bu deneme için gerekli karar-alıcı desteği sağlamıştır.

Genelde politika –oluşturmanın dışında tutulan toplumsal gruplar bu prosese dahil edilmişler ve büyük etkinlik göstermişlerdir. Bundan başka bu proses şehir yönetiminin daha geniş kapsamına bu yaklaşımı nakletmek ve orada tutmak konusunda departman liderlerinin ilgisini çekmiştir.

İlk adım olarak Şehir Yöneticisi ve diğer kıdemli yöneticiler kent politikaları içerisinde sağlığın iyileştirilmesine odaklanan sektörler arası ve ortak bir yaklaşımı teşvik amacıyla oluşturulacak bir yönetim dokümanı talep ettiler.

Kent politikalarında sağlığı iyileştirme kılavuzu

Milan`da şehir düzeyindeki kent politikalarında sağlığı iyileştirme kılavuzu *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*`den¹⁷ 12 amacı esenlik ve yaşam kalitesini geliştirmeye yönelmiş kent politikalarını belirtmek için ana amaç olarak tanımlamaktadır. Göstergeler WHO dokümanlarına Gündem 21 ve bazı İtalyan dokümanlarına dayanan faaliyetlerini değerlendirmede şehir departmanlarına rehberlik etmek için seçilmişlerdir.

Kılavuz departmanlar arası tartışmaları ve ortakların araştırmaları için temel oluşturarak Milan`ın şehir sağlık gelişimini desteklemek için tasarlanmış ilk plandır.

Kılavuz taslağı beş aşamada meydana gelmiştir:

- Toplumsal faaliyet için bir referans noktası olarak hareket edebilecek WHO Sağlıklı Şehirler projesi içindeki önemli dokümanlardaki esenlik ve yaşam kalitesi ile ilgili hedefleri, kriterleri ve göstergeleri tanımlamak;
- Gelişme kriter ve göstergelerini amaçlayan uygulama politikaları ve faaliyetlerine doğrudan dahil olan departman memurları ile bağlantı müzakereleri düzenlemek;
- Bazı pilot planları içerisinde bir sektörler arası ve ortak yaklaşımı test etmeyi ilerletmek;
- Deneysel faaliyet sonuçlarını yerel kılavuza dahil etmek; ve
- Şehir sağlık gelişim planı için ortak bir temel olarak kılavuzu benimsemek.

¹⁷ Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* . Londra, E&FN Spon, 2000.

İLERLEYEN VE ÖĞRETİCİ BİR YAKLAŞIM: MİLAN .19

Sağlıklı Şehir Proje personeli böylece WHO dokümanlarına¹⁶ ve fikirlere ve pilot projelerde geliştirilen uygulamaya dayanan kent politikalarında sağlığı iyileştirme konusunun ana hatlarını oluşturmuşlardır. Kılavuzlar farklı departmanları sağlık, esenlik ve Milan'ın güçlendirilebilirliğini geliştirmeye doğru yönlendirmek için bir prensip, amaç, faaliyet öncelik yönü ve göstergeler rehberi sağlamaktadır İkinci adım olarak Şehir Yöneticisi Kent politikalarına entegre yaklaşımın deneysel aşamasının Şehir içinde bu yenilikçi toplumsal faaliyet metodunun kurması için birleştirilmesini talep etti.

Bu perspektif önceki deneyimleri içine koyabilen yeni organizasyonel bir çözüm düşüncesini cesaretlendirmiştir.

Milan Entegre ve Katılımcı Planlama Merkezi bu nedenle gelecek sağlıklı şehir yapısı olarak düşünüldü: Milan'daki yaşam kalitesini geliştirmek için entegre projeleri derlemeye adanmış bir Şehir araştırma ve geliştirme ofisi

Pilot projelerin spesifik uygulamaları

Pilot projeler Milan'da başlayan sağlıklı kent planlama prosesinin en ileri deneyimini sunmaktadır. Spesifik uygulama alanları ilgili problemler ile karakterize olan üç bölgeyi kapsamaktadır.

Molise-Calvairate. Molise-Calvairate Milan'daki en geniş (5000'den fazla nüfus ile) toplu barınma çevrelerinden biridir. Şehir merkezi yakınlarına kurulmuştur bölgenin bazı yerleri yerel sorunları çözmek için tasarlanmış büyük kent ve altyapı projelerinden etkilenmiştir, fakat diğer kısımlar bir kriz yaşamaktadırlar: ciddi fiziksel bozunma ve yaşayanlar sosyal ve sağlık dezavantajlarına sahip. Örneğin nüfusun % 12'si ruhsal bozukluklara sahiptir ve birçok sınırlı-kaynaklı yaşlı insanlar ve uzun-vadede işsiz insanlar bölgede yaşamaktadır.

Cascina Merlate-Via Barzaghi. Cascina Merlate-Via Barzaghi Milan'daki en büyük mezarlığı çevreleyen geniş bir bölgedir. Kent bölgelemesi yoluyla bir park olarak tasarlanmıştı fakat illegal ve bazen tehlikeli aktiviteler, fonksiyonlar ve marjinal popülasyon yerleşti, özellikle ciddi sosyal ve çevresel aciliyet durumu yaratn çok geniş Roma grupları.

Chiaravalle – Nosedo-Ex Porto di Mare. Chiaravalle – Nosedo-Ex Porto di Mare Milan'ın güney doğu sınırında oldukça yayılmış bir bölgedir ve ilk atık su arıtma tesisi burada inşa edilmektedir. Bölge seçkin çevresel, manzara ve tarihi değerlere sahiptir. Chiaravalle Cistercian Manastırı iskanına ve çevreleyen çiftçilik ekosistemi ile ilgili olarak bu miras kentleşme yoluyla oluşan çevresel ve sosyal bozulma prosesleri ile ciddi şekilde tehlikeye atılmaktadır.

Kurumsal ve kurumsal olmayan eylemciler arasındaki yuvarlak masa tartışmaları bu üç bölge için bazı entegre bölge projelerin tanımlanmasında yardımcı olmuştur: ilgilenilecek kritik yönler, mevcut planlama yapısı ve entegre faaliyet tasarıları. Bunlar yerel eylemcileri kapsamayı amaçlayan iletişim ve aktiviteler dahil ederek bir uygulamadaki spesifik faaliyet ve muhtemel gelişme dizisi derleyen faaliyet öncelik yönü içerisinde ifade edilmiştir.

Molise-Calvairate pilot projesi özellikle bölge sakinleri ve yerel eylemcilerin entegre projenin öncelikleri ve yapısını tanımlayabilmeleri için katılımcı bir proses vasıtasıyla yaşam şartlarını geliştirmek ve sosyal dezavantajları azaltmak ve önlemek amacıyla entegre etme operasyonlarını önermektedir. Prosesi kolaylaştırmak ve projenin gerçekleştirilebilmesini temin etmek için sağlıklı kent planlaması ofisi fiziksel ve

¹⁶ Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*. Londra, E&FN Spon, 2000.

20. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

sosyal olarak bozulmuş çevreleri düzeltmek için finansman tahsis eden bir çevre sözleşmesi bakanlık programı ikinci turundan finansal destek almak için bir öneri sunmayı araştırmaktadır.

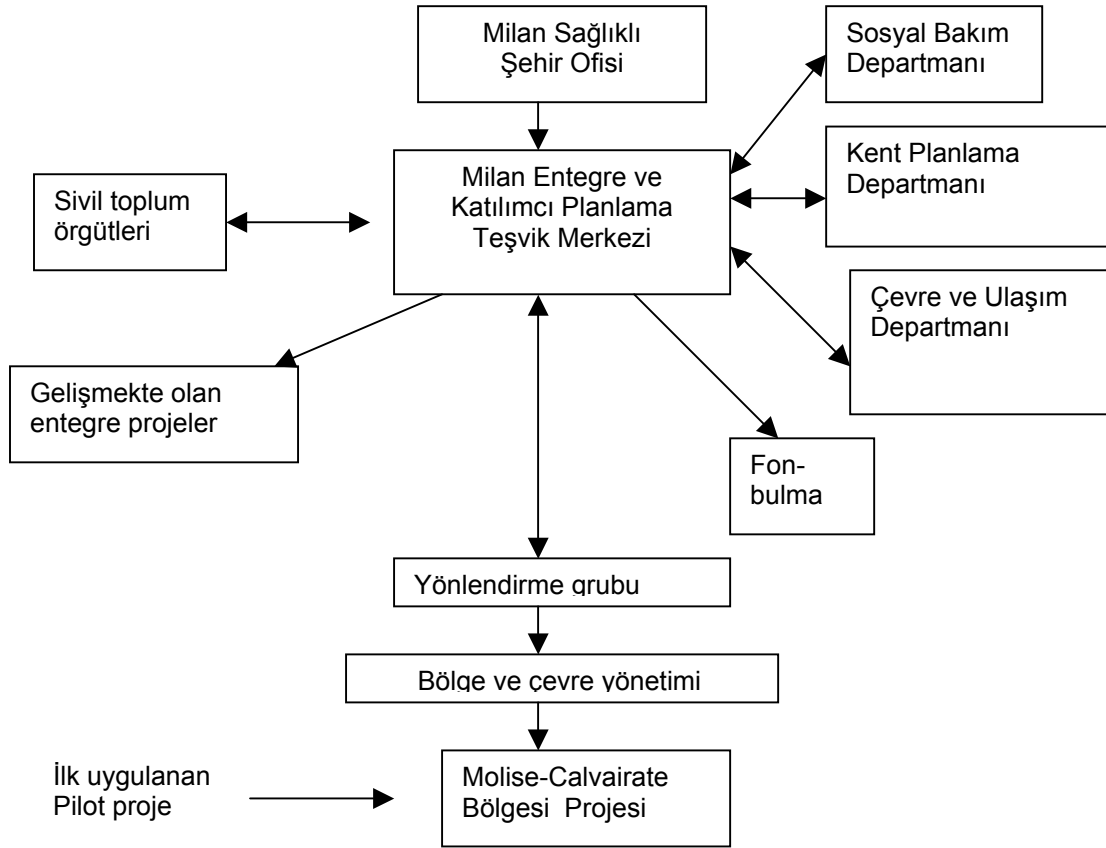
Cascina Merlata pilot projesi çevre semtler için yeşil alan ve tesisler ile beraber sıradan olmayan bir park önerisi üzerine yoğunlaşmaktadır böylece bölgedeki özellikle Roma'daki marjinal nüfusun dezavantajları, ikametsel ve sosyal olarak dışlanmaları ile ilgilenmek için yenilikçi faaliyet metotları deneme girişimlerinde bulunacaktır.

Bir Milan Entegre ve Katılımcı Planlama Teşvik Merkezi tasarısı

Milan Entegre ve Katılımcı Planlama Teşvik Merkezi (Şekil 3.1) öncelikli görevleri şunlar olacaktır:

- Proses yönetimini sürdüreceği olan, uygulamalardan etkilenmiş şehir yönetiminin çeşitli bölümlerine daha sonra tekrar sokulacak olan yerel eylemcilerin katılımına açık bir sektörler arası yaklaşım gerektiren ilerlemekte olan sektörel planlardan başlayarak projeleri entegre etmek;

Şekil 3.1. Milan Entegre ve Katılımcı Planlama Teşvik Merkezi`de oluşması tasarlanan organizasyonel dinamikler

- Özellikle Avrupa Birliği ve İtalyan bakanlık programlarından finans olarak projelerin uygulanmasını desteklemek için ek kaynaklar elde etmek;
- Yerel entegre projeleri uygulamak ve özellikle katılımcı planlama faaliyetlerini yönetmek için çevre ya da bölge yönetimi gerçekleştirmek.

Merkez özellikle spesifik projelerle ilgili olarak pilot projelerde yer alan Şehir yönetiminin farklı sektörleriyle bağlantıya geçecektir.

Merkez eylemcilerle ilişkileri ve yönetim projelerinde yer olarak faydalı olabilecek yerel sosyal eylemcilerin deneyimlerini geliştirmeli ve sürdürmelidir bu suretle yerel toplumların halk politikalarında etkin yer almaları için temel olan kolaylaştırma, destek ve koordinasyon fonksiyonlarını gerçekleştirmektedir.

Bu diğer Őehirlerdeki benzer deneyimlere dayanarak hala değerlendirilmeye ve daha da geliştirilmeye gereksinim duyan bir başlangıç hipotezidir.

Bu proje mevcut politikaların genelde üstesinden gelmekte başarısız olduğu konu ve problemlerle ilgili yenilikçi fikirler araştırmayı harekete geçirmek için biraz meydan okuyan bir Şekilde Sosyal Kampus olarak adlandırıldı. Bu durumda ayrıca mevcut (birkaç) kaynaklar ve muhtemel ek kaynaklar ile örneğin Avrupa Birliği Kent II Programı`ndan tasarı için etkin operasyonel verim sağlamayı da denedik.

Chiaravalle – Nosedo-Ex Porto di Mare pilot projesi tasarı farklı problemleri ve çeşitli kurumsal ve kurumsal olmayan organizasyonlar tarafından bu alanlar için geliştirilmiş projeleri gözden geçirmekte ve düzenlemektedir. Tasarı bunları öncelik faaliyet eksenleri ile ifade etmektedir: Chiaravalle`in kültürel, sosyal ve manevi özelliklerini iyileştirmek, Valle della Vettabbia`nın ekolojik, çevresel ve peyzaj özelliklerine öncelik vermek ve eski Porto di Mare`yi güncellemek. Şehir Konseyi ya da bölgesel yönetim bu projelerin bazılarını zaten onaylamış ve finanse etmiştir. Sağlıklı kent planlama personeli böylece çeşitli projelerdeki (atık-arıtma tesisi alanı, Porto di Mare ve Spor Köyü alanı, Chiaravalle Manastırı ve Köyü) entegrasyonu ve uzaysal devamlılığı garantilemek ve çeşitli projelerde yer alan Şehir yönetimi sektörleri arasında işbirliğini güçlendirmek ve kuruluşlar ve sosyal ihtiyaçlar arasında iletişimi desteklemek ve yerel eylemcilerin kabiliyet ve becerilerini geliştirmek konuları üzerine konsantre olmaya karar vermiştir.

Problem ve çözümler

Yöredeki diğer entegre politika proje deneyimlerine benzer Şekilde bu projede Şehir yönetiminin sektörel kısımları tarafından değişime karşı direnç ile karşı karşıya gelmiştir. Bu açıdan Milan Şehir yönetimi kent planlaması için sadece marjinal Şekilde geliştirilmiş sektörler arası yaklaşımlara sahiptir.

Sağlıklı kent planlaması prosesinde sadece bölge yöneticileri tarafından izin verilen ve önerilen ve resmi olarak Şart koşulmayan konsey memurlarının katılımı temel olarak gönüllüdür. Bu nedenle katılımlarını teşvik etmek zorundaydık. Bununla birlikte verimli bir zemin bulduk:neredeysse iletişime geçilen tüm memurlar prosesin tamamına coşku, gönüllülük ve benimsenen sektörler arası yaklaşımın geçerliliğine olan inançları ile katıldılar.

Düşünceli bir öğrenme prosesine dahil olmaları yoluyla memurlar üzerinde ve memurlar ile yapılan bu çalışma Şehir yönetimi içinde entegre yaklaşıma karşı olan direnç ve ataletin üstesinden gelmenin tek yoludur. Aslında bu durum devamlı bir çalışma stili yaratarak yönetsel kültürde bir değişikliği teşvik edebilir. Bununla beraber eğer bu yönetim organizasyonel destekten yoksun kalırsa gelişimde sınırlı kalmayı göze almaktadır. Bu nedenle yeni bir organizasyonel çözümler entegre yaklaşımı takviye etmek için önerilmiştir.

Diğer problemler taraf konsey memurları ve yerel eylemciler arasında ve yerel eylemcilerle araştırmacılar arasındaki etkileşimdi: farklı rasyonelite ve dillerdeki

22. UYGULAMALI SAğLIKLI KENT PLANLAMASI

farklılıklar yerel eylemcilerle olan ilişkileri özellikle karışık ve ilgi gerektiren bir hale getirdi, bu durum özellikle tüm prosesin en hassas güç durumlarından biridir. Bununla beraber zaman zaman yıkıcı kavramsal ve yaratıcı katkısıyla prosesi kaçınılmaz şekilde yavaşlatan ve problemi yeniden tanımlayan kesinlikle bu eylemcilerle olan etkileşimdir. Bu, artık yalnızca teknik ve profesyonel bilgi ile sektörel projeler arasında karşılaştırma ve karşılıklı ilişkide bir uygulama değil ayrıca yerel bilgi ile entegrasyon ve karşılaştırma olan planlama kalitesini ve öylelikle yorumlayıcı kapasiteyi artmasını ve etkin planlama çözümleri üretilmesini de çok geliştirmektedir.

Bu nedenle planlama prosesini yerel eylemciler ve ağına açmak uygun araçlar, kapasiteler ve duyarlılıklar kullanılarak geliştirilmesi gereken bir yöndür.

Sonuçlar

Başarılar

Milan`da başlayan ve sağlıklı kent planlamasını doğrudan tecrübe eden proses hala devam etmektedir; hiçbir final sonuca ulaşılmamıştır. Bununla beraber farklı düzeylerde bazı başarılar meydana gelmiştir.

Deneyime şehir memurlarının geniş katılımı verildiğinde pilot projeler özellikle önemlidir. Bu çok boyutlu faaliyette farklı departmanların yer aldığı kurumsal öğrenme prosesi halk yönetimi için bir sektörler arası yaklaşımın potansiyel gelişimi için temel olabilir.

İkinci olarak bu pilot projelerin sonuçları prosesin devamlılığını garanti edebilmektedir. Özellikle Molise- Calvairate pilot projesi zarar görmüş toplu barınma bölgelerinde fiziksel ve sosyal rejenerasyon amacıyla bir yönetim hibesi için tasarı olarak seçilmiştir. Bu oldukça memnun edici bir sonuçtur ve hatta biraz beklenmedik bir durumdur. Diğer iki proje de uygulamaya gitmek için iyi fırsatlara sahiptir.

Daha genel olarak sağlıklı kent planlamasına bu yenilikçi tecrübe metodunu getirmek bu deneyimin sağlanlaştırılması ve gelişimi üzerine düşünmek konusunda şehir yönetiminin ilgisini çekmiştir.

Şehir yöneticisi kent politikalarında sağlığı iyileştirme konusunda prensipleri daha fazla toplum politikasına uygulamak için kılavuz talep etmiştir. Entegre planlama prosesini teşvik etmek için yeni bir birim kurma düşüncesi pilot faaliyeti sürekli hale getirmek amacına da çekilmiştir. Bu proje daha yeni tasarlanmıştır fakat proses gerçekleşmek üzeredir.

Alınan dersler

Sağlık boyutunu kent politikalarına entegre etmek (en geniş anlamda) özellikle planlama büyük konseptsel ve organizasyonel çaba gerektirmektedir. Çevresel sürdürülebilirlik, yeni yerleşim yerlerinin uzaysal kalitesi, kirliliği azaltmak, yeşil alan ve tesisler ve fiziksel olarak bozulmuş ve sosyal zarar görmüş bölgeleri rejeneresi gibi bazı konular politikaları ve projeleri tanımlamada önemli role sahiptir. Bununla beraber kent planlaması, sağlık ve çevre dahil olmak üzere farklı problemlerin sağlık konsepti tarafından gerek duyulan çok boyutlu bir referans ile entegre muamele edilmeleri hala geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır.

Pilot projeler entegre yaklaşımın potansiyelini göstermektedir fakat bu durumun zorunlu kıldığı problemlerin de altını çizmektedir. Problemlerle çok boyutlu olarak ilgilenmek planlama proseslerinin yaşam kalitesini ve yaşayanların sağlığını daha etkili geliştirmesini sağlamaktadır. Bu fiziksel iyileşmenin sosyal, çevresel, kültürel, eğitimsel ve istihdamla ilgili müdahaleler ile entegrasyonunu içermektedir.

Şehir yönetiminin çeşitli politikalarını derlemek sektörel faaliyetlerin basit bir özeti değildir fakat memurlar arası yuvarlak masa tartışmalarının gösterdiği gibi, yenilikçi ve etkin potansiyel oluşturan faaliyet için yeni bir yapı meydana getirilmesini gerektirmektedir. Şehir yönetimi tarafından teşvik edilen müdahaleleri toplumun ihtiyaç ve talepleri ile entegre etmek gerçek yerel ihtiyacı karşılamak, yerel toplumda sahiplik duygusu yaratmak ve yerel eylemciler, yaşayanlar ve kurumlar arasında güven duygusu kurmak için daha uygundur.

İşbirliği bu yönlerde ilerlemek için gerekmektedir: prosese dahil olan özel eylemciler ve toplum arasında herhangi anlaşmazlıkta aracılık etmek ve sözleşmeler kurmak. Bu toplum yönetimi operasyon metotlarında özellikle özel eylemcilerle olan ilişkilerinde tam bir yenilik anlamına gelmektedir. Bu durum birçok anlaşmazlık ve probleme yol açabilir. Memurlar şehir yönetimi içindeki sektörler arası çalışmaya oldukça ilgi göstermişlerdir fakat takviye edilmiş operasyon metotları yeni değişimin etkisini yok etme eğilimindedir. Ek olarak yerel uygulamalar ile etkileşim ve sakinlerin planlama prosesine dahil olmaları karşılıklı güvenin zayıflığı ve hatta anlaşmazlık nedeniyle zorlaştırılmıştır.

Bununla beraber Milan sağlıklı kent planlaması projesi gelişimi katılımcı sektörler arası modellerin olumlu gelişiminin olasılığını göstermektedir. Gelecekte problem bu "sıra dışı" operasyonun nasıl sıradan uygulamaya dönüştürüleceğidir.

Gelişim özellikleri

Milan sağlıklı kent planlaması projesi tümünün Milan kent politikalarına entegre yaklaşımı yayma temel düşüncesi ile bağlanmış olmalarına rağmen şimdiye kadar gerçekleştirilen uygulamalarda oluşturulmuş tüm kaynakları (kavramsal, ilişkisel ve teknik yetenekler) muhafaza etmek için birçok gelişim özelliğine sahiptir.

Bu bağlamda stratejik gelişimin tek olası yönü pilot projelerin oluşumu etrafında yavaş yavaş yapılmış olan organizasyonel çalışma formülünü güçlendirmektir. Milan Entegre ve Katılımcı Planlama Teşvik Merkezi bu yönde ilerlemek, önceden tanımlanmış bir çözümün belirtisi olmaktansa bu problemi denemek ve ilgilenmek için bir tasarıdır. Aslında çeşitli takviye hipotezlerinin tartışılmasını ve değerlendirilmesini başlatmayı ve şehir yönetimi yapılarında pilot projeleri kurmak ve teşvik etmek için organizasyonel formüller bulmayı planlamaktayız.

Avrupa Birliği programları ve İtalya bakanlıkları programları tarafından sunulan uygulama ve finans imkanlarını elde etmek için gerçek bir entegre proje filosofunun kurulabilmesine kadar entegre proje sayısını ilerleyen şekilde genişletme düşüncesi ile beraber olan tanımlanmış mevcut pilot projelerin gelişimi diğer bir temel perspektiftir.

Son olarak başka bir önemli gelişim özelliği, Milan Sağlıklı Şehir Projesinde önerilenlere göre, kent politikalarında sağlığı iyileştirme kılavuzlarını daha uygun operasyon alanlarını nitelendiren ve şehir yönetimi ve ayrıca diğer ekonomik ve sosyal unsurların ortak faaliyetleri arasından öncelikleri belirleyen bir şehir sağlık gelişim planına dönüştürebilmektir. Bu özelliğin, şehir yönetiminin diğer politikalarıyla ilgili olarak sağlıklı kent planlaması yaklaşımını yerleştirerek özellikle Milan için yeni hizmet planları oluşturarak hala yapılandırılması gerekmektedir.

24. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

4.

Dağıtılmış entegrasyon: Gothenburg deneyimi, İsveç

Ingrid Sondén¹⁸

Gothenburg geleneksel kurumsal engelleri aşarak tüm operasyon düzeylerinde etkili bir planlama ve sağlık entegrasyonunu başarmıştır. Özellikle ilginç olan Gothenburg içinde planlamacıların sosyal işçiler, sağlık işçileri, polis ve yerel sağlık gruplarındaki gönüllü gruplar ile bir araya nasıl geldiğidir.

Şehir profili

Gothenburg (İsveççe Göteborg) 475 000 nüfusla İsveç'in ikinci büyük şehridir. 12 çevre belediye ile 850 000 nüfuslu Gothenburg Bölgesi'ni oluşturmaktadır. Şehir Göte Nehri'nin ağzında İsveç'in batı kıyısında kurulmuştur. Şehir merkeze yakın yerlerde bile geniş parklar ve yeşil alanlar sayesinde oldukça yeşildir. Yakın olan deniz ve bir takımada eğlence aktiviteleri için güzel imkanlar sunmaktadır. Geleneksel olarak Gothenburg bir ticaret ve üretim şehridir. Gemicilik endüstrisinin kapanmasından sonra bile iş gücünün yaklaşık beşte biri üretim endüstrinde çoğunlukla otomobil üretimi ve biyokimya endüstrinde çalışmaktadır. Hizmet sektörü en hızlı gelişen sektördür. Gothenburg ayrıca şehre genç nüfus sağlayan 30 000 öğrencili önemli bir üniversiteye sahiptir. Nüfusun yaklaşık beşte biri İsveç dışında doğmuştur.

Nüfus artmaktadır ve Gothenburg bir çok yeni iskan, iş ve yeni altyapı planlamaktadır. Yerleşim son on yılda dağılmıştır ve otomobil ulaşımı yaygındır. Kayalıklı tepeler ve nehir vadileri ve bunlar arasında geniş yollara sahip topografya hava kalitesi problemine yol açmaktadır. Toplu taşıma altyapısı için yatırım yapmazsak ya da diğer yollarla otomobil ulaşımını ve hava kirliliğini azaltmayı gerçekleştiremezsek çevresel hedeflerimize ulaşmak zor olacaktır.

Uzaysal planlamaya bağlı diğer bir problem ise barınma ayrıımıdır. İsveç gelirleri ve yaşama şartlarını eşit hale getirmek için uzun süre girişimlerde bulunmuştur fakat son on yılda sınıflar arası uçurum artmıştır. Yüksek gelirli insanlar şehrin daha az çekici bölgelerinden ayrılmışlar birçok göçmeni de içeren düşük gelirli insanlar ise bu bölgelerde yoğunlaşmışlardır. İnsan sağlığı da şehrin farklı kısımlarında farklılık göstermektedir. Mali politikadaki değişim kaynak dağılımı bir dereceye kadar dengelese bile eşitsizliğe katkıda bulunmuştur.

Planlama sistemi

İsveç'teki belediyeler kent planlaması için sorumludurlar ve belediye konseyi genel planlama kararlarını almaktadır. Devlet bölgesel yönetimi yoluyla rehberlik sağlamakta ve ulusal menfaatleri idare etmektedir. Her belediye tüm belediye arazisini kapsayan bir kapsamlı belediye planı yapmak zorundadır. Bu plan her 4 yılda bir revize edilmek zorundadır. uzun vade toprak kullanımı stratejik özellikleri ile ilgilenen Kapsamlı belediye planı yasal olarak bağlamamaktadır. Detaylı gelişim planları sadece yakın gelecekte geliştirilecek bir alanı kapsamaktadır. Bunlar daha detaylıdır ve planla uyumlu olarak geliştirilme hakkına sahiptir. Gothenburg'da Şehir Planlama Yetkilisi planlama ve gerçekleştirme konuları ile ilgilenmektedir. Gelişim planlarını mümkün olduğunca detaylandırılan kapsamlı belediye planı yol, demiryolu ve trafik planlarını toprak kullanımı ile entegre etmektedir.

¹⁸ Kıdemli Yönetici, Şehir Planlama Yetkilisi, Gothenburg, İsveç.

Gothenburg Şehri bölge için toplu taşıma sağlayan belediyeye ait şirket kadar geniş yol ve demir yolları için de sorumlu olan devlet ile yakın işbirliği yapmaktadır. Kent planlamasında ulaşımdan sorumlu departmanlar, park ve peyzaj yönetimi, mülk yönetimi ve çevre ve 21 bölge komitesi gibi birçok daire yer almaktadır.

Sağlıklı kent planlaması öyküsü

Gothenburg 1988 yılından beri WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın üyesidir ve sağlığı geliştirmek için birçok faaliyet başlatmıştır. Tüm şehir departmanları yıllar boyunca farklı şekillerde hizmete alınmışlardır. Gothenburg'un sağlıklı şehir politikasında planlama departmanları yaşayanların sağlığını iyileştirmek için katkıda bulundular. WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Projesi üçüncü evresinde sağlıklı kent planlamasının özel konulardan biri olduğu zaman planlama departmanları sağlık konusuyla daha çok meşgul olmuşlardır. Sağlıklı kent planlaması ayrıca bu konudaki çok sayıda konferans ve doküman ile İsveç'te ulusal düzeyde gündemde yer almışlardır.

Gothenburg'taki politikacılar ve planlamacılar arasında bir fikir birliği vardır şöyle ki fiziksel çevreyi şekillendirirken sağlık uygulamalarına dikkat çekmek önemlidir. Planlamalardaki sağlığın yer alması yeni değildir fakat Gothenburg planlama dokümanlarında yer alan sağlık ve güvenlik konuları son zamanlarda içme suyu kalitesi, sıhhi koşullar, yol güvenliği, gürültü ve bina kararlılığı gibi sağlıkla doğrudan ilişkili faktörlere daha çok bağlıdır. Gothenburg ayrıca planlamada sosyal ve refah konuları ile çalışma ve sağlığın daha geniş bir tanımlamasıyla ilgili birçok konsept kullanma geleneğine uzun süredir sahiptir.

Gothenburg Konseyi – Daha Güvenli, İyi ve Emniyetli

Gothenburg'daki suç oranı çok yüksek değildir. Kişi başına bildirilen suç İsveç'in diğer iki büyük şehrinden, Stockholm ve Malmö, daha azdır. Bununla birlikte vatandaşlar memnun değildir ve suç durumu ile kaygılıdır.

İnsanların suç durumu ile ilgili acil kaygılarını yönlendirmek için Gothenburg Konseyi – Daha Güvenli, İyi ve Emniyetli ocak 2001'de kuruldu. Misyonu koordine etmek, suç önleme bilgisini arttırmak ve suç önleme konusunda fikir oluşturmaktır. Konsey doğrudan sosyal çalışma-yönlü çabalar ve fiziksel çevre ile çalışmaktadır.

Bu tür projeler geniş bir yaklaşım gerektirmektedir ve Konsey suç önlenmesi için bölge konseyleri ile işbirliği yapmaktadır; toplum sağlık konseyi, polis, trafik ve toplu taşıma ofisi, sanat yönetimi, üniversite ve yüksek öğrenim enstitüleri, düzeltici hizmetler, iş, çocuk işçiler, uyuşturucuyu önleme organizasyonları ve yerel klüp ve birlikler ve özellikle Şehir Planlama Otoritesi ile.

Şehir Planlama Otoritesi'den bir planlamacı yarım gün konsey için diğer yarı zamanda ise güvenlik soruları ile Şehir Planlama Otoritesi için çalışmaktadır. Konsey kent planlaması için mükemmel bir kaynaktır. Araştırma ve devam eden eğitim ile arabirimler sağlamaktadır. Birçok planlamacının katıldığı çeşitli konferans ve seminerler düzenlenmiştir. İşbirliği ayrıca polis ile beraber analiz edilmesi gereken bildirilmiş suçlar veritabanı haritası ile de sonuçlanmıştır. Şehir yönetimi çalışmanın acil olduğunu düşünmektedir ve projeyi genişletmek kararı almıştır.

Son on yılda diğer çoğu şehirde olduğu gibi Gothenburg`da da planlamada birçok özellik ve perspektif odak noktası olmuştur. Örneğin yıllarca cins perspektif ile çalıştık ve bu yolla güvenlik konuları ile ilgilendik.

26. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Ayrıca çevresel konuları yıllarca kuvvetle vurguladık ve detaylı gelişim planlarına bazı sağlık konuları dahil çevresel etki değerlendirmesini konusunu ekledik. Bir plan için temel prensip olarak sosyal özellikler ve bazen yerleşmiş demokrasi ile çalıştık. Odak noktası derece derece bir vatandaş perspektifine dönüşmüştür. 1999 yılındaki son kapsamlı belediye planı rekabet ve sürdürülebilirliğin yanı sıra en önemli amaçlardan biri olarak yetkiye sahiptir. Yetki herkesin aktif ve anlamlı bir yaşam sürebileceği anlamına gelmektedir. Şehrin sadece fiziksel bir yapı olmadığını ayrıca, belki de bilhassa, vatandaşlarının toplamı olduğunu vurgulamaktadır.

Sağlıklı kent planlaması ocak 1999`da Milan Sağlıklı Kent Planlaması İlk Semineri`de¹⁹ ve daha sonra basılan *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*²⁰ vasıtasıyla tartışılan yeni bir planlama konseptidir. WHO tanımında sağlık yalnızca hasta olmamak değil aynı zamanda esenlik ve yaşam kalitesidir şeklinde belirtilen sağlık planlama faaliyetlerinin değerli bir amacıdır. En temel amacı odak noktasına koyar ve planlama prensiplerinin bir çok farklı özelliğini entegre eder.

Gothenburg WHO Sağlıklı Şehir Planlaması Şehir Faaliyet Grubu`na katıldığında planlama ve inşaa faaliyetlerinin sağlık yönünde çalışmamızı geliştirmek özel görevi ile Şehir Planlama Ofisi`de bir Sağlık Grubu kurduk.Sağlık grubu gelişim prosesinin farklı aşamalarında çalışan insanlardan oluşmaktadır:planlama, yapı izinleri ve yapı denetimleri. Grup *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* ni çalışmış ve çoğu içeriğin bizim planımıza uygun olduğunu saptamıştır. Grup farklı planları ve yapı izinlerini sağlık açısından tartışmakta ve planlama prosesinin her düzeyinde imkanları kullanmak için bir yol bulmaya çalışmaktadır. Sın zamanlarda şehir`de güvenlik ve emniyet sorusu gündemdeydi ve Grup bu çalışmada aktif yer aldı. Grup Gothenburg Konseyi - Daha Güvenli, İyi ve Emniyetli özel organizasyonu ile işbirliği yapmaktadır (4.1). Bu konseyle ve yerel polisle iletişim yoluyla insanların nasıl suçun azaltılacağı ve güvenliğin geliştirileceği bilgilerini geliştirmekteyiz.

Son yıllarda kurulan diğer bir işbirliği şekli ise bölge komiteleri altındaki toplum sağlığından sorumlu olan yerel toplum sağlığı grupları iledir. Bu planlamacılar çevreyi iyileştirmeye katkı sağlamak için yerel şartlar ve imkanlar hakkında bilgi vermektedir.

Kent yapısının ve çevresinin kalitesini iyileştirmek için bilinçli olma düzeyini ve imkan bilgisini arttırmak önemlidir. Geçen yıl Şehir Planlama Ofisi çeşitli sağlık konularında örneğin yeşil alanlar ve sağlık için önemleri, özel araç kullanımının nasıl azaltılacağı ve planlama yoluyla daha güvenli bir şehrin nasıl oluşturulacağı gibi bir dizi seminer düzenlemiştir.

İşbirliği ve bilgi ortak amaçlar kadar önemlidir. Gothenburg sağlık özelliklerini daha geniş şekilde planlamaya entegre etmek için önemli çalışmalar yapmıştır. Sağlık konsepti planlama dokümanlarımızda daha sık kullanılmaya başlamıştır fakat doğru şekilde takip etmek daha iyi araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Sağlık faktörleri için kabul almak teoride kolay olduğu halde uygulamada her zaman kolay değildir. Egemen olan birçok şey ve genellikle ekonomik olan diğer faktörler odak noktasında olmalıdır. Bazen farklı sağlık faktörleri bile çelişkili olabilmektedir.

¹⁹ *Sağlıklı kent planlaması:bir WHO seminer raporu*. Kopenhag, WHO Avrupa Bölge Ofisi,1999 (http://www..who.dk/eprise/main/who/progs/hcp/UrbanHealthTopics/20020604_1, erişim 8 Eylül 2003).

DAĞITILMIŞ ENTEGRASYON: GOTHENBURG .27

Güvenli ve güzel bir şehir (trygg vacker stad)

Göteborg Şehri şehir çevresini yaşayanlar ve ziyaretçiler için daha çekici hale getirmek amacıyla çeşitli taraflar üzerinde ve birçok metot ile çalışmaktadır.

Trygg vacker stad Göteborg'u güvenli, temiz ve çekici bir şehir haline getirmek için çeşitli şehir organları ve özel organizasyonlar arasındaki işbirliğidir.

Her organ farklı atamalara, yükümlülöklere ve çeşitli uzmanlıklara sahiptir. Ortak amaç vatandaşlar için ekonomik gelişim ve artan refah potansiyeli ile toplum alanlarının kalitesini yükseltmek ve güzel, hoş ve güvenli bir kent çevresi sağlamaktır.

Ortak amaçlar için beraber çalışmak sinerji yaratmaktadır ve bu sinerji nedene faydalı olmakta ve her yönetim tarafından yapılan bireysel çabalardan çok daha etkin olmaktadır. Fikir belli konulara odaklanmak ve öncelik vermektir.

Günümüzün en güncel konuları güvenlik ve güzelliştir.

İşbirliği hatları içinde gelişmekte olan çeşitli projeler vardır. Bir uzun-vade perspektifte politika ve programlarla çalışma bulunmaktadır.

Bu her bölgedeki halka açık alanların bölgenin kişisel karakterini yansıtmalarını temin eden bir kent tasarım programı içermektedir. Ayrıca şehri aydınlatmak ve duvar yazıları ve vb. karşı eylemler için bir politika da içermektedir.

Trygg vacker stad ayrıca kent yenileştirmesi ile ilgili belirli fonlarla bağlantılı somut faaliyetleri de kapsamaktadır.

Mevcut bir proje kent bölgelerindeki yayalar için çevreyi iyileştirmektedir: iyi ışıklandırma, park bankları ve basket potaları sağlamak, bitkileri budamak. Amaç insanların çevrede uygunsuzluk olmaksızın herhangi bir saatte daha rahat dolaşmalarıdır. Toplu barınma alanlarını toplu taşıma duraklarına bağlayan ana yol ve caddelere özel önem verilmektedir.ü

Bu proje Şehir Planlama Otoritesini, Trafik ve Toplu Taşıma Otoritesini, şehir bölge yönetimlerini ve mülk sahiplerini ortak bir çabada birleştirmektedir.

Sağlıklı kent planlaması konsepti faydalı bir konsepttir ve İngilizce`de kulağa hoş gelmektedir. İsveççe`de iyi bir çevirisini bulmak daha zordur. Esenlik ve yaşam kalitesi gibi terimler daha faydalı olabilmektedir. Planlama için bir öncü konuya ve sağlıklı bir şehir yaratmak için gerekli birçok özelliği entegre edebilen bir konseptte sahip olmak önemlidir. Muhtemelen bir sonraki kapsamlı belediye planı ile çalışmaya başlayacağız ve bu planda sağlığı ana konu olacağını tahmin etmekteyiz.

28. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

4.3. Güvenli ve emniyetli yürüyüşler kılavuzu

Şehir Planlama Otoritesi son yıllarda çevre kalitesini geliştirmek ve daha güvenli ve emniyetli hale getirmek için yerel sağlık gruplarıyla yakın işbirliği yapmıştır. Bu çalışma yoluyla birçok yerel gruplar ve çevre gelişimi ile ilgili insanla temas kurduk. İnsanların kalmak ya da yürümek için güvensiz buldukları yerleri tanımlamak için çevre sayımı yapmaya başladık. Birçok insan bu "güvenli ve emniyetli yürüyüşler" faaliyetine dahil olmuştur.

Toplum sağlığı çalışanları ya da şehir bölge yönetiminden diğer insanlar genelde yürüyüşler için teşvikte bulundular fakat bazen suç önleme bölge konseyleri ya da bireyler bile bunu yapabilmektedir.Yaşayan ve çalışan insanlar kendi çevreleri hakkında en iyi bilgiye sahip olanlardır ve onları dinlemek önemlidir. Bu ilk

yürüyüşlerden elde ettiğimiz deneyimleri paylaşmak istedik ve bir kılavuz yayınlamaya karar verdik.

Bu kılavuz güvenli ve emniyetli yürüyüşleri daha kolay etkin hale getirmektedir. Kılavuz yürüyüşten önce ne düşünüleceğini, yürüyüş esnasında gözlemlenecekler için bir kontrol listesi ve nasıl takip edileceğini kapsamaktadır.

Bu kılavuz üç perspektif gözlemeyi tavsiye etmektedir: bakım, bina ve yapı dizaynları ve şehir planı dizaynı.

Bakım.Örneğin görünürlüğü iyileştirmek için bitki nereden budanmalıdır? Lambalar nereden kırılmıştır? Gerekli yol, merdiven ve tırabzan tamirleri nerededir? Nerede daha çok park bankına ve çöp kovasına ihtiyaç vardır?

Bina ve yapı dizaynları.

Nerede duvarlar görüşü engellemektedir ve karanlık ve ürkütücü araba park yerleri nerededir? Girişler, ışıklandırma, metrolar ve otobüs ve tramvay durakları nasıl dizayn edilmiştir?

Şehir planı dizaynı. Terkedilmiş, güvensiz ve emniyetsiz yerler var mıdır? Bloklar arasında yönlenmek zor mudur? Semtler arasında gidip gelmede engeller var mıdır?

DAĞITILMIŞ ENTEGRASYON: GOTHENBURG .29

5.

Sağlık- entegreli uzaysal planlama: Sandnes deneyimi, Norveç

Marco Zanussi²¹

WHO Sağlıklı kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu'na katılımı sadece politika tutarlılığına değil ayrıca topluma da önemli faydalar getirerek ve tüm sağlık stratejisinde politik katılımı sağlayarak Sandnes'in sağlık planlama prosesinin uzaysal gelişim planı ile entegre olmasını sağlamıştır.

Profil

Sandnes yaklaşık 55 000 nüfusa sahiptir. Dört belediyede 200 000 nüfusun yaşadığı bir sürekli bölge kent olan Nord-Jæren bölgesinin parçasıdır. Bölgenin başkenti 105 000 nüfuslu Stavanger'dir. Sandnes bölgenin ortasında kurulmuştur. Şehir merkezi sarp yamaçlı bir fiyortun altında uzanmaktadır – gelişim için meydan okuyan bir topografya. Şehre yakın olan ormanlar ve dağlar tüm açık hava aktiviteleri için çekicidir. 100 km'lik bir kıyı şeridi bölgenin tüm sakinleri için harika bir dinlenme alanıdır. Sandnes yaklaşık % 2'lik yıllık nüfus artış hızı ile çok hızlı genişlemektedir.

Sandnes bölgede bir ulaşım merkezidir. Nord-Jæren boyunca ana yollar ,E39, ve 44 ve 13 rotalarının hepsi Sandnes'de buluşmakta ve daha sonra bölgedeki farklı kısımlara ayrılmaktadır. Bu durum hem bir avantaj hem de bir zorluktur.

Son yirmi yılda Sandnes petrol ile ilgili işlerde ve danışmanlık hizmetlerinde yüksek bir istihdam ile endüstriyel bir şehirden bir hizmet ve ticaret şehrine dönüşmüştür. Perakende ticaret iyi gelişmiştir ve Sandnes modern ve çeşitli emtia bir seçimi ile daha özelleşmiş perakende ticarete iki bölgesel merkezden biridir. Sandnes merkezi temel olarak bir ticaret merkezidir ve mimarı karakteristiklerini koruduğu halde son yıllarda oldukça modernize olmuştur. Merkez stili gelişim ve modernizasyon için büyük potansiyele sahiptir.

Nord-Jæren bölgesi temel olarak petrol bağlantılı faaliyetlerdeki gelişen ekonominin bir sonucu olarak Norveç'in en hızlı genişleyen bölgelerinden biridir.

Aynı zamanda, zorlayıcı coğrafya sebebiyle yüksek değerli zirai arazi ve doğal dinlenme alanları hariç yeni, merkezi olarak yerleşmiş büyüme alanlarına ihtiyaç duymaktadır. Aslında tüm bölgenin talebini karşılayacak bağıl olarak iyi potansiyele sahip tek belediyedir.

²¹ Kıdemli Planlama memuru, Sandnes Belediyesi, Norveç.

30. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Sandnes Bisiklet Şehri

Sandnes Bisiklet Şehri'nin amacı olabildiğince çok insan için bisikleti temel ulaşım aracı olarak teşvik etmek ve özel araç kullanımını azaltmak için Sandnes'in Norveç'teki iki bisiklet şehrinden biri olarak profilini yapmaktır.

Birçok proje bu ortak isim altında 1991'den beri bisiklet kullanımını teşvik etmek ve bisiklet sürücüleri için kolaylık yaratmak için gerçekleştirilmiştir. Tüm düzeylerdeki yöneticiler ve politikacılar çeşitli projelerde yer almışlardır, örneğin:

- Şehir merkezi ve çevredeki yöreler için ana bisiklet yolu sistemini planlamak ve inşa etmek;
- Sandnes ve bölge için bir bisiklet sürme haritası yapmak;
- Bisiklet kullanımını teşvik eden çeşitli kampanyalar gerçekleştirmek;
- Bisiklet sürücüleri için gezinme rotaları planlamak ve;
- Ücretsiz bir şehir-bisiklet sistemi planlamak ve uygulamak.

Projenin temel amacı hem işe gidip gelme ve hem de gezi amaçlı araç kullanımını azaltmak ve günlük bisiklet kullanımını teşvik etmektir. Bu bir çevresel koruma unsuru ve bir sağlık unsuruna sahiptir. Sağlık unsuru günlük egzersiz, daha az trafik kazası ve daha az hava kirliliği açısındandır.

Yaklaşık 70 km bisiklet yolu ve yaklaşık 400 bisiklet kapasiteli 400 park yeri inşa edilmiştir. Sandnes 1996'da Norveç'te ücretsiz şehir bisikleti sunan ilk şehirdir. Özel bir bisiklet ve özel bir elektronik kilit sistemi yapıldı ve 225 şehir bisikleti 40 çatı altında şehir merkezine dağıtılmıştır.

Kent alanında bisiklet kullanımını kolaylaştırmak için yöntemler uygulayarak Sandnes diğer Avrupa şehirlerine faydalı olabilecek deneyimler kazanmıştır. Sandnes WHO ve Avrupa Birliği yönetimi altında artan bisiklet kullanımının teşvikine öncelik vermek isteyen bir ya da iki Avrupa şehri ile yakın şekilde çalışacak olan ayrı bir projeye (SAVE II) katılmaktadır.

Sandnes ayrıca tarımsal üretim için de önemlidir bununla birlikte günümüzde gelişim planı için temel zorluk yerel büyüme planları ve tarımı koruma ulusal amaçları arasındaki anlaşmazlıktır.

Norveç'in politik sistemi ulusal, bölgesel ve belediye düzeylerine dayanmaktadır. Belediye düzeyindeki yerel gelişim planlaması kültürel miras ve tarım arazisini korumak, toprak kullanımı ve ulaşım planlamasını entegre etmek ve ana yol ve demiryolu sistemini muhafaza etmek gibi tüm ulusal çıkarları korumayı amaçlayan ulusal politika hatlarından etkilenmektedir.

Bölgesel düzey yerel planlamayı toplu taşıma sistemi, toprak kullanımı, perakende ticaret ve endüstriyel gelişimi kapsayan ilçe planları yoluyla etkilemektedir.

Ulusal ve bölgesel organlar yerel toplum planlaması ve gelişimini genelde çok detaylı olan direktif ve yönergeler vasıtasıyla çoğu diğer ülkeden daha çok etkilemektedir.

Sağlıklı bir şehir olarak Sandnes

Sandnes WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'na 1991 yılında ilk olarak belediye yönetiminin entegre bir kısmı olarak katıldı ve daha sonra 1994'de ayrı bir Sağlıklı Şehir Ofisi halini aldı. 1991 yılından bu yana sağlık ve çevre korunmasının gelişimini amaçlayan birçok girişim ve proje hem bölgesel hem de yerel düzeyde gerçekleştirildi.

SAĞLIK- ENTEGRELİ UZAYSAL PLANLAMA: SANDNES.31

Sandnes 1990'ların başında Çevre Bakanlığı tarafından başlatılan ve en geniş on kent bölgesini içeren ulusal bir projeye katılmıştır. Bu proje araç kullanımını azaltmak ve bisiklet kullanımını, yürümeyi ve toplu taşımayı teşvik etmek için temel amaç olarak açıkça sağlıklı kent planlaması ile bağlantılıdır.

Projenin temel stratejisi toprak kullanımı, ulaşım ve çevre korumasının bir uzun vade perspektifte entegre edildiği bir planlama prosesi yoluyla sürdürülebilir gelişimi teşvik etmektir. Projenin sonuçlarına dayanarak Çevre Bakanlığı yol güvenliği girişimleri, toplu taşıma yolları ve bisiklet ve yaya yolları uygulamak için bölge ve belediyelere finansman sağlamıştır.

Sandnes Bisiklet Şehri (5.1) bu bağlamda başladı ve Sandnes Norveç'teki iki bisiklet şehrinde biri haline geldi.

Güçlü ulusal direktiflerin, sağlıklı şehirler hareketine Belediye katılımının ve Gündem 21'in bir sonucu olarak 1990'ların başında Sandnes Belediye Konseyi hem politik organlarda bir Çocuk Temsilcisi ve Çocuk Şehir Konseyi kurmuştur.

Politik organlardaki Çocuk Temsilcisi Sandnes'in politik hayatına belediyelerin planlamada çocukların (0-17 yaş) çıkarlarını gözetmek için özel sorumluluğu olan bir memur atamalarını gerektiren Planlama ve Yapı Hareketi'ndeki değişikliklerin bir sonucu olarak girmiştir. Bu düzenleme şu an Sandnes'in politik sistemine iyi entegre olmuştur. Çocuk Temsilcisi Kent Gelişim Komite'si toplantılarına katılır ve çocukların çıkarlarını içeren tüm yerel gelişim planları hakkında demeç ve yorumlarda bulunur.

Çocuk Şehir Konseyi 1995 yılı civarında gençlerin Belediye politik faaliyetini anlamalarını ve katılmalarını artırmak için teşvik etmek ve onlara planlamada kendi menfaatlerini idare fırsatını vermek için kurulmuştur.

Çocuk Şehir Konseyi

Çocuk Şehir Konseyi gençlerin Belediye politik faaliyetini anlamalarını ve katılmalarını artırmak için teşvik etmek ve onlara planlamada kendi menfaatlerini idare fırsatını vermek için kurulmuştur.

Her yıl Sandnes Belediye Konseyi Çocuk Şehir Konseyi'nin kısa-vade projeler gerçekleştirilmesi için para tahsis etmektedir. İlk ve orta öğretimdeki her sınıf bütçeyi ne şekilde kullanacakları için tasarımlarda bulunur ve Belediye tarafından yanıtlanacak soruları hazırlarlar.

Okul konseyi öncelikleri belirler ve okulun tasarımı ve sorularını hazırlar ve Çocuk Şehir Konseyi'ne iki delege seçer.

Her yıl Kasım ayında Sandnes'teki her ilk ve orta okuldan iki delege belediye binasında bir araya gelerek:

- Tahsis elden paranın kullanımı için önerilerde bulunur; ve
- Çocuk hakları ile ilgili konularda belediye liderlerini sorgular.

Çocuk Şehir Konseyi Belediyenin çocuklar için neyin önemli olduğunu anlaması için mükemmel bir yoldur. Çocuklar demokrasi ve Belediyenin nasıl çalıştığını öğrenmektedir.

1997`den bu yana Sandnes Rogaland ilçesi ve Norveç Dışişleri Bakanlığı desteği ile Letonya ve Hırvatistan`daki beş üst orta okul ile Sandnes Strand Orta Okulu ile beraber işbirliği yapmaktadır. Çocukların demokratik katılımını teşvik etmek için bu projenin en önemli desteği Sandnes Çocuk Şehir Konseyi`dir. Artan okul demokrasisi modelleri Sandnes`in Letonya ve Hırvatistan ile gerçekleştirdiği çalışmadan esinlenmektedir.

30. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Çocuk yolu projesi

Çocuk yolu projesinin amaçları:

- Belediye planlamasında çocukların menfaatlerini güçlendirmek ve görünür yapmak;
- Çocuklara katılım fırsatını vermek ve çevrelerinin nasıl kullanılıp şekillendiğini hakkında etkilemek;
- Gelecek toprak kullanımı için daha iyi bir karar platformu sağlamak; ve
- Planlamada çocukların menfaatlerini yönetmek için ulusal direktifleri gerçekleştirmek.

8-13 yaş arası çocuklar, öğretmenler ve ana okulu öğretmenleri projeye katılmıştır. Belediye yönetiminden bir öncü grup tüm karar ve bütçeden sorumludur. Bir referans grup profesyonel öneriler sağlamış ve bir proje lideri projeyi gerçekleştirmekten sorumlu olmuştur. Sandnes Belediye Konseyi projenin final raporunu onaylamıştır ve tüm uzaysal planlamanın göz önü-ne alınması gerektiği kararına varmıştır.

Proje çeşitli adımlardan oluşmaktadır. Tüm okullardaki çocuklardan kendi kullandıkları tüm alanları haritada kaydetmeleri istendi. Harita kaydına ek olarak çocuklar alanlar ve yollar hakkında kalitatif bilgi verdiler. Alanların olumlu yanları nelerdi? Orada olmak neden güze? Alanları geliştirmek için neler yapılabilir? Tüm haritalanmış bilgi dijital forma dönüştürüldü ve belediye haritalama programı ve intranet sistem yoluyla erişilebilirdir.

Çocukların gündelik oyunlarını ve hareket alanlarını yönetmek çocukların yaşam kalitesini geliştirir ve yerel çevrelerini tanımlamalarını sağlar ve böylece esenlik ve sağlıklarını iyileştirir.

Çocuk yolları kaydı tüm uzaysal planlamalarda sürekli bir rutin olarak düşünülmekte ve değerlendirilmektedir.

Yerel gelişim planlarını tasarlayan Belediye planlamacıları ve özel planlamacıların gündelik çocuk yolları ve oyun alanlarını göz önüne almak ve muhtemelen planlarında dahil etmek için projedeki haritalanmış bilgiyi planlamalarında kullanmaları kuvvetle istenmektedir.

Belediyedeki Çocuk Temsilcisi kayıtlı çocuk yolları ve oyun alanlarının hesaba katıldığını garanti etmektedir.

1998 ve 2000 yılları arasında Sandnes ve belirtilen ulusal projenin takip edilmesinde bir bölgesel toprak kullanımı ve ulaşım planı oluşturmaya dahil olmuştur. Planın en temel postülatlarından biri sürdürülebilir toprak kullanımı ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerine olanak sağlayan kent yerleşimlerindeki yüksek yoğunluktur. Şehirler bu nedenle değerli kırsal alanlara ve potansiyel dinlenme alanlarına doğru genişlemek yerine mevcut sınırları içinde gelişmelidir. Yüksek-kapasiteli ve yüksek-yoğunluklu toplu taşıma arterleri boyunca yeni iskan ve iş alanlarını çoğunlukla mevcut sınırlar

içinde yoğunlaştırmak vasıtasıyla bölgesel plan araç kullanımını azaltmak ve toplu taşıma ve motorsuz-taşımayı arttırmak amacındadır.

Çocuklar için sağlıklı kent planlaması ile ilgili diğer bir önemli proje 1999 ve 2001 yılları arasında gerçekleştirildi: Çocuk yolları projesi.

Belediye çocuk yollarını kapsamlı şekilde kaydetmiştir. Bunlar çocukların oyunları fiziksel aktiviteleri için önemli olan alanlar ve yollardır. Kapsamlı Belediye planı çocuk yolları projesinde çocukların fiziksel aktivitesi ve gelişimi için önemli olarak tanımlanan alanların göz önüne alındığını ve uzaysal planlama ve gelişim yoluyla muhtemelen korunduğunun teminini amaçlayan ayrı hedefler ve girişimler içermektedir (5.3).

SAĞLIK- ENTEGRELİ UZAYSAL PLANLAMA: SANDNES.33

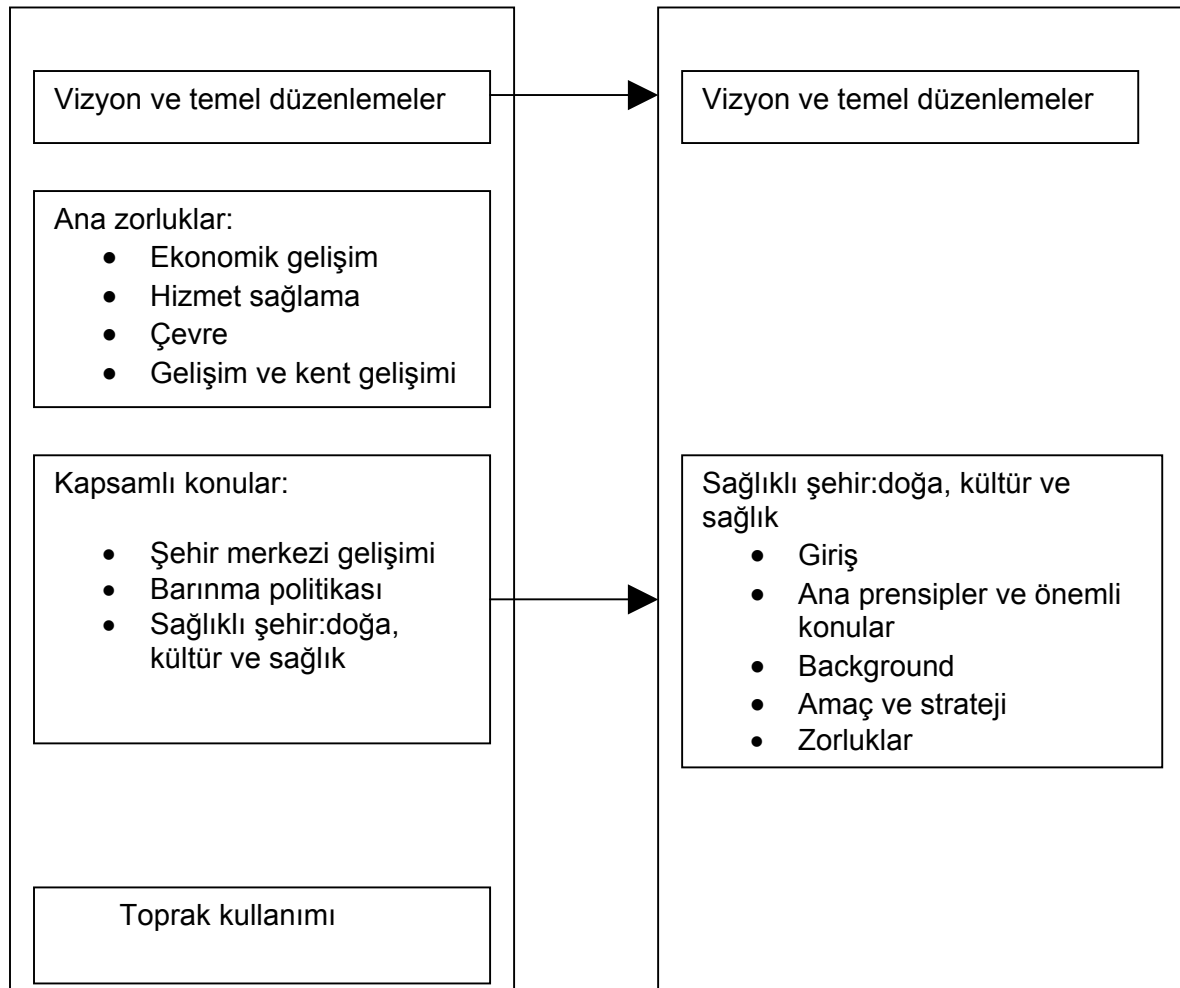
Sağlıklı Şehir Ofisi WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu çalışması Haziran 2001`de başladığında Sandnes için bir sağlık gelişim planı taslak tasarısı üzerinde çalışmaktaydı. Kapsamlı belediye planı hazırlığı da başlamıştı.

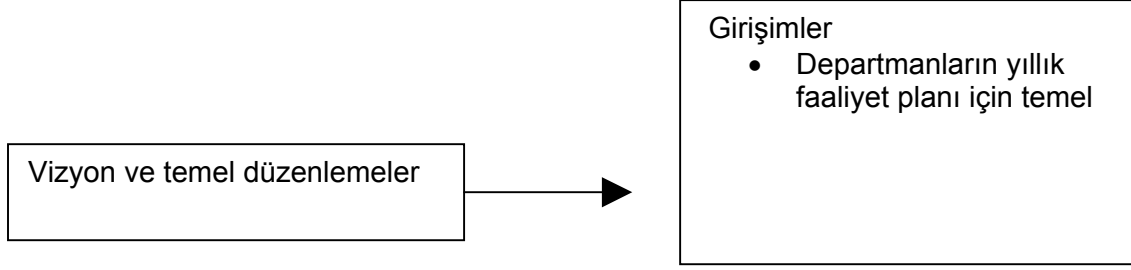
Kapsamlı belediye planı Belediye faaliyetini yöneten ana uzun-vade doküman olduğundan kapsamlı belediye planı için çalışan grup sağlık gelişim planı tasarısını kapsamlı belediye planının bir bölümü olarak kullanmak Sandnes`e sağlıklı kent planlaması konseptini getirmek için en iyi yol olacağını farkına varmıştır. Genelde belediye kapsamlı planı için gerçekleştirilen kapsamlı katılım prosesi sağlıklı kent planlaması konseptinin tüm politikacılara tüm kuruluşlara ve vatandaşların çoğunluğuna ulaşmasını garanti edecektir.

Şekil 5.1. Sandnes`te kapsamlı belediye planı ve şehir sağlık gelişim planı arasındaki ilişki

Kapsamlı belediye planı

Şehir sağlık gelişim planı

34.

Bölgesel ve ulusal otoriteler de katılım prosesinde yer alacaktır.

Böylece çalışma grubu kapsamlı belediye planı için sorumlu olan belediye komitesine iki plan dokümanını nakletmek için bir proje tasarlamıştır (şekil 5.1).

Sağlıklı şehir:doğa, kültür ve sağlık revize edilmiş kapsamlı belediye planına dahil olan üç kapsamlı konudan biri olacaktır (5.4). Bu kapsamlı alan şehir sağlık gelişim planının ana özünü oluşturacak ve böylece ayrı bir planlama dokümanı kadar tüm belediye yönetim dokümanının (kapsamlı belediye planı) bir entegre parçası olacaktır.

Böylece şehir sağlık gelişim planı temel olarak sert girişim ve faaliyetler ile ilgilenen bir faaliyet planı olacaktır. Planın önemli prensipleri, amaçları ve stratejileri kapsamlı belediye planında derin şekilde kök salmış olacak ve bu yüzden kurumsal ağırlık kazanacaktır.

Kapsamlı belediye planı komitesi ve daha sonra Sandnes Belediye Konseyi tasarlanan projeyi kabul etmiştir. Sandnes kapsamlı belediye planı 5 Kasım 2002`de benimsenmiştir. Toprak kullanımı için ana stratejileri şöyledir:

- Değerli zirai araziye, doğal dinlenme alanlarını ve biyolojik farklılık için önemli alanları korurken mevcut altyapıyı kullanarak mevcut bayındır alanları yakınında ve içinde şehre iyi gelişim imkanları vermek;
- Yeni gelişim alanlarında yüksek yoğunluğu teşvik ederek ve eski şehir merkezine yakın kullanılmayan endüstriyel bölge gibi mevcut bayındır alanları rejenere ederek geniş toprak kullanımı içermek;
- Mevcut yerel demiryollarını ve tüm bölgeyi bağlayan gelecek hafif-raylı sistemi gibi gelecek toplu taşıma arterleri ve mevcut olanlar boyunca yeni gelişim alanları kurarak araba trafiğindeki herhangi artışı içermek ve;
- Güçlü ve sürekli bir bölgesel yeşil alan ağı vasıtasıyla şehrin farklı kısımları ve şehir ile bölge arasında iyi motorsuz taşıma sağlamak.

Sağlıklı şehir:doğa, kültür ve sağlık bölümü kapsamlı belediye planının önemli bir parçasıdır ve açıkça sürdürülebilir gelişim, iyi ve eşit yaşam şartları gibi planın temel bazı hedefleri ile ilgilidir. Bölüm felsefesi basit ve açıktır.

Norveç`in zengin ve iyi-organize toplumunda insan sağlığı ve esenliği günlük hayatın nasıl organize olduğuna oldukça bağlıdır. Araba ile gidip gelmek zorunda mıyım? Doğa ile ne tür iletişim kurabilirim? Ne tür kültürel ve eğlence aktivitelerine katılabilirim? Çevrem güvenli mi? Evim, işyerim, şehir merkezi, yerel açık alanlar ve tarımsal alanlar,ormanlar ve deniz kıyısı gibi doğal dinlenme alanları arasında yaya ve bisiklet yolları mevcut mu? Çevremde evimde gibi hissediyor muyum? Yaşamak için sağlıklı ve çekici bir yer mi?Şehir merkezindeyken güvenli miyim? Çok fazla stres gürültü ve emniyetsizlik olmaksızın arkadaşlarla buluşmak ve kültürel ve sosyal aktivitelerde bulunmak kolay mı? İyi uzaysal planlama bu sorulara uygun cevaplar sağlamalıdır.

Sağlıklı şehir: doğa, kültür ve sağlık bölümünde altı çizilen temel stratejiler şunlardır:

- Belediye hizmet dağıtımını için temel prensipler olarak sağlık, esenlik ve çevresel korumayı entegre etmek ve bunu araçlar, metotlar ve işbirliğinin sürekli izleme ve gelişimi yoluyla başarmak;
- Planlama ve hizmet dağıtımında sağlık ve çevreye saygı sağlamak için sürekli yöntemler getirmek;
- Belediye organizasyonunun tüm kısımları içererek ve katılımlarını sağlayarak sağlık, esenlik ve çevresel korumayı teşvik çabalarını sürdürmek;

SAĞLIK- ENTEGRELİ UZAYSAL PLANLAMA: SANDNES.35

- Deneyimleri paylaşmak ve sağlık ve çevresel korumayı teşvik çalışmalarını cesaretlendirmek için İskandinavya`da ve Avrupa`daki diğer belediye ve şehirlerle ortak projelere aktif olarak katılmak;
- Orta ve doğu Avrupa`daki belediyelerle işbirliğini sürdürerek orada ve Norveç`teki demokrasiyi güçlendirmek;
- Şehirde bisiklet kullanımını geliştirmek hakkında deneyimlerle diğer Avrupa belediyelerine aktif yardım etmek;
- Gıda şartları ve engelli insanlar için erişilebilirliği için çalışmak

Kapsamlı belediye planındaki politikalar- doğa, kültür ve sağlık bölümünden örnekler

Sağlık ve çevrenin entegrasyonu

- Sağlık, esenlik ve çevreyi Belediye`nin hizmet koşulunun temel değerleri olarak entegre etmek. Çalışma metotları ve işbirliğinin test edilmesi ve gelişimi yoluyla entegrasyon çalışması yer alacaktır.
- Sağlık ve çevrenin planlama ve hizmet koşulunda göz önüne alınmasını sağlamak için düzenli rutinler getirmek. Örneğin Sandnes çevresel planı ile uyumlu olarak yerel gelişim planları ve planlama uygulamaları ile bağlantılı olan sağlık ve çevre üzerindeki olası faktörleri değerlendirmek için ayrı bir kontrol listesi kullanmak.

Sağlık, esenlik ve çevreyi tüm belediye kısımlarının dahil olması ve katılımı yoluyla geliştirmeye devam etmek.

İnternasyonalizm ve dayanışma

- Sandnes deneyimleri paylaşmak ve Norveç`te ve diğer yerlerde sağlık ve çevreyi geliştirmeyi amaçlamış çalışmayı teşvik etmek için Nordik ülkelerindeki diğer şehirler ve yerel otoriteler ve Avrupa`nın diğer yerleri ile bağlantı projelerine aktif olarak katılacaktır.
- Sandnes orta ve doğu Avrupa ile işbirliğini hem kendi şehrinde hem de bu ülkelerdeki demokrasiyi güçlendirmek için sürdürecektir. Bu işbirliği Sandnes Çocuk Şehir Konseyi ile bağlantılıdır. Sandnes kent alanlarında bisiklet kullanımını artmasını teşvik amacıyla diğer Avrupa şehirlerine aktif yardım edecektir.

Engelli insanlar

- Engelli insanların diğer insanlar kadar hizmetlere erişebilmesi ve kullanmalarını temin eden toplum binaları, ulaşım yöntemleri, alanlar ve hizmetler sağlamak.
- Engelli insanlarla ilgili belediye görevleri ile ilgili ayrı bir plan hazırlamak ve izlemek.

- Daha fazla engelli insanın istihdamını sağlamak için çalışmak.

Tüm gelişim planlarında evlerin bir yüzdesi için yaşam-döngüsü standartları ile ilgili yönetmelikler düzenlemek.

Çocukların esenliğini temin etmek

- Sandnes çocukların esenliğini garanti altına almak için harekete geçecek ve anlaşmalar yapacaktır ve kent alanlarında güvenli, kararlı ve meydan okuyan faaliyetler sağlayacaktır.
- Ebeveynler, gönüllü sektörler ve genelde yetişkin nüfus ile işbirliği özellikle bu tür işlerde olumlu sonuçlar elde etmek için önemlidir.

36. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

- Özellikle Sandnes çocukların dilek ve ihtiyaçları hakkında elde edilebilir bilginin önceliklerin ve girişimlerin temelini oluşturduğunu garanti edecektir (Çocuk Şehir Konseyi bilgileri dahil).
- Gençlerin kendi yaşam tarzı seçimleri ve ilgili sağlık ve esenlikleri ile bağlantılı yaşam tarzı sorunları için sorumluluklarını değerlendirmelerini sağlamak.
- Okulları öğretme, rehberlik ve kültürel eğitimde desteklemek.
- Olabildiğince çok genç kızın eğitimlerini bitirmelerine yardımcı olmak.
- Sandnes'teki tüm çocuklara oturdukları yerlere yakın gençlik merkezleri sunulacaktır.

Tüm yeni okullar planlanacak ve yerel topluluklarında geniş bir aktivite aralığına uyulanacaklardır (yerel topluluk aktiviteleri).

Güzel iskan ve yerel topluluklar sağlamak ve geliştirmek

Sandnes Belediyesi kendi girişimiyle gönüllü sektörler ve diğer toplum organları ile işbirliği içinde

- toplantı yerleri saptamak;
- refah organizasyonları gibi yerel işbirliği forumları geliştirmek;
- iyi kalitede yeşil alanlar geliştirmek;
- çocuklar için ilginç aktiviteler geliştirmek; ve
- yüksek teknoloji ve estetik kaliteye sahip iskan yerlerinin gelişimine yardım etmek

için çalışacaktır.

Belediye barınma kooperatifleri ile planlamacılar, karar verenler, geliştiriciler ve yaşayanlar için iyi iskan alanları geliştirmek için önemli olan düşünceler hakkında kılavuz hazırlamak için çalışacaktır.

Yerel toplumda açık hava aktivitelerini ve maceralarını teşvik etmek

- Sandnes genel sağlığı geliştirmek, hoş bir kent çevresi ve iyi yerel toplumlar yaratmak ve özel araç kullanımından kaynaklanan kirliliği ve kazaları azaltmak için şehir ve kırsal bölgelerde bisiklet kullanımı ve teşviki için düzenlemeler yapacaktır.
- Sandnes çok cepheli açık hava hayatı için imkanları tedarik edecek ve bildirecektir.

Örneğin Açık havada Sağlık gibi projeler yoluyla fiziksel aktiviteleri teşvik etmek.

Güvenliği geliştirmek ve kazaları önlemek için çalışma

- Sandnes Belediyesi kazaların neden olduğu insan, materyal ve sosyal maliyetleri minimuma indirmek için çalışacaktır.
- Olası en iyi yol güvenliğini temin için Sandnes benimsenen trafik güvenlik planını aktif şekilde izleyecektir.
- Sandnes 2002`de Sandnes`te gelişmiş güvenlik ve emniyet için ayrı bir strateji geliştirecektir. Strateji Sandnes`teki kazaların önlenmesi için mevcut planlara dayanacaktır ve özel vatandaşlar, gönüllüler ve diğer toplum kurumları için fırsatlar üzerine odaklanacaktır.
- İskan alanları trafik, oyun, günlük yaşantı ve suçun önlenmesi konularında muhtemel en iyi güvenliği ve emniyeti elde edecek şekilde planlanacaktır.

Mülteci ve göçmenler

- Sandnes mülteci ve göçmenler için benimsenmiş plan ile uyumlu şekilde girişimler uygulayacaktır.

SAĞLIK- ENTEGRELİ UZAYSAL PLANLAMA: SANDNES.37

- Sandnes göçmenlerin kendi yerel topluluklarında güzel ve entegre bir hayat sürmesini temin etmek için düzenlemeler yapacaktır.
- Sandnes Norveç toplumunun talep ve zorluklarına karşılık göçmenleri uyaracak ve yardım edecektir.
- Sandnes işbirliği, katılım ve kalifikasyon planını izleyecektir.

Daha fazla göçmen ve mültecinin kazançlı işlerde çalışmasını temin etmek için düzenlemeler yapacaktır.

- Çocukların büyüyebileceği güvenli, kararlı ve canlandırıcı şartları iyileştirmek;
- Güzel ve güvenli toplum çevresi sağlamak;
- Doğal çevrede aktivite ve deneyimleri cesaretlendirmek; ve
- Güvenlik ve kazaların önlenmesini teşvik etmek.

Özellikler ve sonuçlar

Sandnes`te sağlıklı kent planlamasını uygulama girişiminin en önemli sonucu sağlık ve çevre korumasının Sandnes`in gelecek kent gelişimi ve hizmet sağlama çalışmalarında temel konu olarak tamamen entegre olmasıdır.

Sağlıklı bir şehir kapsamlı belediye planının üç kapsamlı konusundan biri olmuştur. Bu plan Belediye faaliyetlerini yöneten ana uzun-vade doküman olduğundan tüm sektörler bu stratejileri yerine getirmek için dahil olacaktır.

Sağlık ve iyi yaşam koşullarının planlamada göz önüne alındığını garanti altına almak için Sandnes tüm yerel gelişim tasarımı ve planlarında kullanılacak sağlık ve çevre etkisi için bir kontrol listesi oluşturmuştur.

İyi yaşam çevresi sağlamak için yöntemler geliştirerek uzun bir yol geldik. İskan alanlarını trafik gürültüsünden korumak konusunda önemli çabalar gösterdik ve herkesin yeterli su ihtiyacını karşılamak için etkin ve bilinçli şekilde çalışmaktayız.

Sakinler dinlenme amaçlı kullanım için daha fazla alan hazırlandığından macera ve dinlenme için daha iyi imkanlara sahip olmuştur. Bisiklet kullanımı imkanları Sandnes`te sürekli olarak gelişmektedir. Okullardaki iç havanın geliştirilmesi için çalışmak toplum sağlığını iyileştirmek için önemli bir katkıdır.

38. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

6.

Ödüllendirme engelleri aşar: Belfast Deneyimi, Birleşik Krallık **Victoria Creasy²²**

Belfast hala bölünmüş bir şehirdir ve 2003'de merkezi yönetim halen karar vermektedir. Bu durumda sağlıklı kent planlaması girişimi çapraz-kurum işbirliği, yaşam kalitesi değerlendirmesi tekniklerini geliştirmek ve katılımı desteklemek için engelleri yıkmaktadır.

Belfast Şehri Lagan Nehrinde Belfast Körfezinin ön tarafında uzanmaktadır ve tepe ve dağlarla kuşatılmış çarpıcı bir manzarası vardır. 1921'de Kuzey İrlanda'nın başkenti olmuştur. Yerel otoritenin kapsadığı alan, Belfast Şehir Konseyi, 280 000 nüfusa sahiptir. Sosyal olarak Belfast 20. yüzyılın son 30 yılında büyük değişiklikler geçirmiştir. Sivil kargaşa acı bölünmeler yarattı ve Belfast'ı Avrupa'nın en bölünmüş şehirlerinden biri haline getirdi. Şiddet ve büyük toplu barınma yeniden gelişimi 1971'den 1991'e kadar Belfast'tan daha çok şehrin kenarındaki bağımlı şehirlere olmak üzere büyük insan göçü olmasına yol açtı. Sonuç olarak şehir nüfusu bu dönemde üçte bir azaldı. Bununla birlikte nüfus düzeyi son yıllarda gitgide stabilize olmuştur.

Belfast geleneksel olarak bir endüstri şehridir, temel endüstriler gemicilik, hava taşıtı imali, tekstil üretimi ve mühendisliktir. Bununla birlikte bu endüstrilerin çoğu ya yok olmuş ya da azalmaktadır. İşsizlik özellikle şehrin dezavantajlı bölgelerinde yoğunlaşmıştır, Belfast'ın 51 bölgesinden 12'si (%24) şehir içinde toplam işsizliğin % 40'nı oluşturmaktadır.

Politik olarak Belfast geçmiş 6 yıl boyunca dramatik bir dönüşüme tanık olmuştur. Barış prosesinin bir parçası olarak 30 yılda ilk defa karar mercii güçlerini Kuzey İrlanda politikacılarına veren yeni bir güç- paylaşımly yerel meclis kurulmuştur. Yazma sırasında Meclis politik anlaşmazlıktan dolayı geçici olarak ertelenmiş ve Londra'daki merkezi yönetim temel karar merciliği sorumluluklarını azaltmıştır. Tartışmalar Meclisi yeniden yapılandırmak için halen sürmektedir.

²² Sağlık Gelişim Yöneticisi, Belfast Sağlıklı Şehirler, Belfast, Kuzey İrlanda, Birleşik Krallık.

ÖDÜLLENDİRME ENGELLERİ AŞAR: BELFAST .39

Belfast'ta planlama

Belfast WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın 1998 yılından beri üyesidir. Üçüncü evrenin önemli gerekliliklerinden biri (1998-2002) sağlıklı kent planlamasını teşvik etmekte ve Belfast Sağlıklı Şehirler bunu, geniş planlama gündemine sağlık ve yaşam kalitesini getirmede önemli role sahip olarak görmüşlerdir. Belfast Ekim 2003'de üçüncü evrenin bitişine işaret edecek ve kent planlamasına sağlığın entegrasyonu deneyimlerini paylaşma platformu sağlayacak olan 2003 Uluslar Arası Sağlıklı Şehirler Konferansına ev sahipliği yapacaktır.

Son on yılda sağlıklı kent planlamasında Belfast başarılı olmuştur. Sağlık konuları şuan kent planlaması gündeminin büyük kısmını oluşturmaktadır. Geniş sağlık faktörlerini ele alma ve çevrenin sağlıklı yaşamı iyileştirmesini temin etme ihtiyacının onaylanmasında Kuzey İrlanda'nın temel politika dokümanı olan Yönetim Programı sağlıklı kent planlaması prensibine politik üstlenmeyi önermektedir. Planlamacılar artık sağlıkla ilgili konuları gelişim planlarında açıkça kabul etmektedirler. Bu bölüm

planlamaya sağlığın entegrasyonunun bazı başarılarının altını çizmekte ve Kuzey İrlanda`da bunu gerçekleştirmenin bazı kısıtlamalarını göz önüne almaktadır.

Belfast`ta planlama birçok farklı yönetim departmanı ve kurumu ile gerçekleştirilmiştir. Bu başlıca Belfast Şehir Konseyi`nin limitli güce sahip olduğu ve ana yönetim fonksiyonlarının çoğunun bölgesel düzeyde gerçekleştirildiği gerçeğinin bir sonucudur. Bu nedenle kent planlamasının ana çalışması evresel Planlama Hizmeti Departmanı içerisinde gerçekleştirilmesine rağmen diğer departmanlar sağlıklı kent planlamasını teşvik etmede önemli role sahiptir. Sosyal gelişim Departmanı rejenerasyon ve barınma ile yükümlü iken Bölgesel Gelişim Departmanı rneğin bölgesel planlama ve ulaşım ile yükümlüdür. Ek olarak Belfast Şehir Konseyi planlama konularında yasal danışmanlık rolüne sahiptir.

Belfast`deki kent planlamacıları sağlıklı kent planlamasına başlıca iki Şekilde katkıda bulunur:

- Bölgesel ve alan planlarına sağlık konularını dahil ederek; ve
- Belfast Sağlıklı Şehirler`in Ulaşım, evre, Planlama ve Barınma Stratejik Planlama Grubu ve Batı Belfast/ Greater Shankill alışma kolu gibi diğer organlara sunularak ve desteklenerek.

Stratejik planlara sağlığı entegre etmek

Bölgesel gelişim Departmanı geçenlerde bölgenin 25 yıl sonra nasıl gzkebileceğini gösteren resimler içeren Kuzey İrlanda 2025 için Bölgesel Gelişim Stratejisi`ni yayınladı. Bu önemlidir nk şu an hazırlanmakta olan Belfast Metropolitan Alanı Planı dahil tüm gelişim planları için kapsamlı bir yapı sağlamaktadır.

Bölgesel Gelişim Stratejisi sağlıklı kent planlamasına çok farklı yollardan katkıda bulunmaktadır. “Bölgesel yolculuk kültürünü değiştirmek ve daha sağlıklı yaşamlara katkıda bulunmak” ve “daha sağlıklı yaşam tarzları yaratmak ve desteklemek” amaçlarına sahip stratejik planlama kılavuzu için bir vizyon belirlemektedir. Bölgesel Gelişim Stratejisi ayrıca özellikle Belfast Metropolitan Alanı ile ilgili olan ve Belfast Őehrini canlandırmak, bir kent yenilenmesini teşvik etmek, metropolitan ulaşım koridor ağını geliştirmek ve arttırmak, toplu ulaşım hizmetini geliştirmek ve metropolitan alanı içinde yolculuk talebini idare etmek için kılavuzunu ortaya koyan bir bölüm içermektedir. Sağlıklı kent planlaması ve sağlıklı Şehir vizyonu tüm bu kılavuzlar içinde esas özelliklerdir.

Belfast Metropolitan Alanı Planı Belfast`da sağlıklı kent planlaması temel odağını sağlamaktadır.

40. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Belfast Metropolitan Alanı Planı – Halk konsültasyonu

Belfast Metropolitan Alanı Planı zerine Halk konsültasyonu prosesi taslak planın tüm oluşumunun kritik ve temel bir unsurudur. Bölge ve çevrelerinin gelecek gelişimlerinde söz sahibi olmayı dileyen yerel toplumun katılımını ve sahipliğini cesaretlendirmek için tasarlanmıştır.

Konsültasyon evre Departmanı, Belfast Metropolitan Alanı Planı ekibi tarafından Aralık 2001`de basılan araştırılan amaçların temel konularını belirleyen detaylı ve kapsamlı konu yayınlarına dayanmaktadır.

Konsültasyon, Plan alanı boyunca halka proses ve konular hakkında briefing vermek ve bilgilendirmek için başlangıç halk toplantılarını, konuları tartışmak ve müzakere etmek için halk toplantılarını ve halk toplantılarında iyi temsil edilecekleri beklenmeyen belli gruplarla hedeflenen odak toplantılarını içermektedir.

“Resim”

Ev inşasından topluluk binalarına bir değişim gerekmektedir.

Toplam 37 halk toplantısı ve odak grupları bölgede yaşayan nüfusun geniş bir çapraz-bölümünü temsil eden 1500`den fazla kişi tarafından takip edilmiştir. Daha sonra bir ikinci aşama prostedeki boşlukları doldurmak için gerçekleştirildi. Bu dezavantajlı topluluklarla dört odak grubundan ve farklı ilgi gruplarının bir karışımı ile dört workshoptan ibarettir.

Aşağıdaki sağlıklı kent planlaması ile ilgili temel konular örnekten çıkarılmıştır:

- Talepten çok ihtiyaçları gidermek için barınma türleri ihtiyacı;
- Ev inşasından topluluk binalarına geçme ihtiyacı;
- İyi ışıklandırılmalı, toplum güvenliği olan, odak ve tanım yanında görsel tutarlılığa sahip iyi tasarlanmış çevre ihtiyacı;
- Halk hizmetlerinin daha güçlendirilebilir kullanımı;
- Toprak kullanımı planlaması ve ulaşımı bağlama ve araba kültüründen yeni entegre toplu taşıma sistemine geçiş ihtiyacı; ve
- Rejenerasyonun şehir içinde eşit dağıtılması gerektiğinin ve rejenerasyon vitrin bölgelerinde parçalanmaması ya da odaklanmaması gerektiğinin farkına varılması.

Şuan Belfast Metropolitan Alanı Planı ekibinin görevi sağlıklı kent planlaması prensiplerinin yayınlanan Planla şekillenmesini temin etmektir.

Belfast Şehir Konseyi dahil altı yerel yönetim bölgesini kapsamaktadır ve Kuzey İrlanda`nın yaklaşık % 40`ını oluşturan 650 000 nüfusa sahiptir. Taslak plan 2003 yılında yayınlanacaktır ve ardından bir toplum araştırması olan final Plan`ın 2005`de benimsenmesi beklenmektedir. Ek olarak gelecek gelişimi ve şehirde yatırım için rehberlik sağlamak amacıyla Plan ayrıca sağlıklı ilgili kent politikası girişimleri için içeriğe sahip olacak ve çevre yenileme programları ve yerel alan stratejileri için bir toprak kullanımı yapısı belirleyecektir. Yenileme ve rejenerasyon koordinasyonunu geliştirmenin yerel halkın ihtiyaçlarının karşılanmasını geliştireceği ve sonuçta sağlıklarını iyileştireceği beklenmektedir.

Aralık 2001`de planlama servisi stratejik öneme sahip konular ve plan alanı içinde gelecek gelişim şekli üzerinde toplumun yaygın şekilde tartışmasını teşvik etmek amacıyla Belfast Metropolitan Alanı Planı üzerine bir yayın yapmıştır. Meydana getirilen konular sağlıklı ilgili rejenerasyon ve sosyal katılma, dinlenme ve açık alan, çevre kalitesi ve erişilebilirlik konuları kapsamaktadır.

ÖDÜLLENDİRME ENGELLERİ AŞAR: BELFAST .41

Bölgesel Gelişim Stratejisi ile olduğu gibi sağlıklı yaşam konuları Belfast Metropolitan Alanı Planı yaklaşımının en önemli kısmıdır (6.1).

Taslak plan yayınlanmadan önce Belfast Metropolitan Alanı Planı politika ve tasarıları yeni hedeflenen sosyal ihtiyaç, eşitlik etki değerlendirmesi ve stratejik çevre değerlendirmesi dahil bir dizi sağlıklı ilgili göstergelere karşı test edilecektir.

- 1. Yeni hedeflenen sosyal ihtiyaç.** Yeni hedeflenen sosyal ihtiyaç temel sağlık faktörleri olan sosyal dışlanma ve yoksulluk ile savaşmak için Kuzey İrlanda Yönetimi`nin ana politikasıdır. Sosyal ihtiyaçları olduğu objektif olarak tanımlanan insanlar, grup ve alanlar karşı gayretler ve kullanılabilir kaynaklar hedefleyerek bunu gerçekleştirmeyi düşünmektedir. Çevre planlama hizmet departmanı büyük bir harcama kurumu değildir fakat yeni hedeflenen sosyal ihtiyaç düşüncesi

yatırım yer almasını sağlayacak bir toprak kullanımı yaratmada etkileyici olacaktır.

2. **Eşitlik etki değerlendirmesi.** 1998 Kuzey İrlanda hareketi toplum otoritelerinin çeşitli insan grupları arasında eşitliği iyileştirecek şekilde fonksiyonlarını gerçekleştirmelerini talep etmektedir. Eşitlik etki değerlendirmesi planda yer alan ve çeşitli gruplar üzerindeki etkisi açısından değerlendirilecek olan politika ve tasarıları izleyecektir.
3. **Stratejik çevre değerlendirmesi.** Stratejik çevre değerlendirmesi Belfast Metropolitan Alanı Planı'nda yer alacak olanlar gibi politika ve tasarıların çevresel, sosyal ve ekonomik sonuçlarını tahmin eden ve değerlendiren bir süreçtir.

Yaşam matrisinin kalitesi

Şubat 2002 yılında Belfast Sağlıklı Şehirler şehir sağlık gelişim planını, Sağlıklı bir Şehir için Planlama, başlattı. Bu yayın bir tanesi ulaşım, çevre, planlama ve barınma olan yinelenen konu ve önceliklerin belirtildiği 250 organizasyondan 1000'den fazla kişinin katıldığı kapsamlı bir konsültasyonun sonucudur. Bir sektörler arası stratejik planlama grubu bu öncelikleri bir faaliyet planına çevirmek için oluşturuldu.

Grup toprak kullanımı planlarının insanların yaşam kalitelerine etkisini değerlendirmek için kullanılabilecek bir araca olan gereksinimi tanımlamıştır. Böylece yaşam kalitesini iyileştirecek ve eşitsizliği azaltmaya katkıda bulunacaktı. Böyle bir araç insanların yaşam kalitesi üzerinde olumlu ve olumsuz etkiler ile faaliyetlerin ana hatlarını çizecek bir matris formunu alacaktır.

Belfast Metropolitan Alanı Planı ekibi Belfast Metropolitan Alanı için bir toprak kullanımı planı hazırlama prosesi içinde olduğundan matris bu bölgedeki toprak kullanımı planlamasına spesifik olan yaşam konuları kalitesini değerlendirmek için tasarlanmıştır. Belfast Sağlıklı Şehirler bu faaliyet için lider kurum olarak tanımlanmıştır ve küçük bir çalışma grubu Kuzey İrlanda'dan çevresel etki değerlendirme raporlarını, Kent, Lancashire ve Exeter'den stratejik çevre değerlendirme raporlarını ve *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*'ni²³ kullanarak matrisi tasarlamak ve üretmek için bir araya gelmiştir. Yerel üniversiteler uzmanlıklarıyla katkıda bulunmuşlardır.

Matris Aralık 2002'de tamamlandı ve Ocak 2003'de Planı değerlendirme aracı olarak Belfast Metropolitan Alanı Planı ekibine resmi olarak sunuldu.

42. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Yaşam kalitesi matrisinin spesifik bir alanda bir toprak kullanımı planı ile kullanılmak için geliştirilmesine rağmen temel yapı daha genel bir matris geliştirmek için kullanılabilir. Ayrıca toprak kullanımının olumlu ve olumsuz özelliklerini Belfast'de ve çevresindeki bölgeleri resmeden fotoğraflar ile gösteren basılmış bir yayın olarak Belfast Sağlıklı Şehirler'den elde edilebilir.

²³ Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*. Londra, E&FN Spon, 2000.

Belfast Sağlıklı Şehirler sadece çevresel kaygıların değil ayrıca yaşam kalitesini etkileyebilecek sosyal ve ekonomik kaygıların da altını çizen bir yaşam kalitesi matrisi

üretmiştir. Matris Plan değerlendirmelerinde göz önüne almaları için Belfast Metropolitan Alanı Planı ekibine sunulmuştur.

Belfast`deki kent planlamacılarının sağlıklı kent planlamasına katkıda buldukları ikinci yol diğer sağlıkla ilgili girişimlerde yer almaları ve katılımları vasıtasıyladır. Diğer gruplar ve girişimlerdeki kent planlamasının rolü fikirlerin çapraz-beslenmesine olanak sağlamış ve Belfast`de sağlıklı kent planlaması konseptini önemli derecede geliştirmiştir.

Belfast Metropolitan Alanı Planı ekibi Belfast Sağlıklı Şehirler Ulaşım, Çevre, Planlama ve Barınma Stratejik Planlama Grubu ile temsil edilmiştir. Bu grup ilgili toplum organları, akademisyenler ve ilgi gruplarından temsilciler içermektedir ve bu konu alanlarının Belfast halkının sağlığı üzerindeki etkilerini göz önüne almak ve sağlığı iyileştirmek için entegre faaliyet planları geliştirmek amacıyla kurulmuştur. Göz önüne alınan konular güçlendirilebilirlik ve yoğun kent formları, sağlık etki değerlendirmesi, toplum konsültasyonu, daha sağlıklı taşıma modellerini teşviki, hava kalitesi ve gürültü kirliliği, atık idaresi, açık alan ve toplum güvenliğini kapsamaktadır. Geliştirilen faaliyet planları 2002-2003 yılları arasında uygulanan şehir sağlık gelişimi planı Sağlıklı Şehir için Planlama`nın parçasını oluşturmuştur. Bu grupta planlamacıların temsil edilmeleri organizasyonlar ve sektörler arasında iyi ilişkilere katkıda bulunmuş ve uygulanan faaliyetlerin başarısını arttırmıştır.

Kent planlamasının Belfast`da sağlıkla ilgili bir girişime katkısının daha ileri bir örneği Batı Belfast/ Greater Shankill çalışma koludur. Çalışma, Ticaret ve Yatırım Bakanı ve Sosyal Gelişim Bakanı ortaklaşa çalışma kollarını kurmuşlardır. Şehrin bu dezavantajlı bölümünde sosyoekonomik konularla sağlık arasındaki bağlantı önemlidir.

Belfast`de sağlıklı kent planlamasının geleceği

Planlamaya sağlık entegrasyonunun ne dereceye kadar sürdürülebilir olması beklenmektedir? Sağlık için Yatırım, Kuzey İrlanda toplum sağlık stratejisi, sağlığa bir ortaklık yaklaşımı gerektirmektedir ve "Sağlığı etkileyen faktör aralığının Sağlık Departmanı para tahsisinin çok üzerinde" olduğunu onaylamaktadır ve uygulanacak stratejilerin Belfast Sağlıklı Şehirler ve sektörler arası bir yaklaşım kullanımındaki diğer ortaklıkların deneyimine dayandığını belirtmektedir. Çevre Departmanı'nın çalışmasının "açıkça toplum sağlığı için önemli potansiyel uygulamalara sahip olduğunu" belirtmektedir. Bu Departmanın sağlığı iyileştirmedeki rolünün bu tür yüksek-düzeyce onaylanması diğer sağlıkla ilgili alanların planlamayla entegrasyonu gibi Departman çalışmasının artan entegrasyonu için yol açmaktadır.

ÖDÜLLENDİRME ENGELLERİ AŞAR: BELFAST .43

Kuzey İrlanda`da gerçekleştirilen toplum yönetiminin son gözden geçirilmesinin ayrıca planlamanın doğasını etkileyeceği yani hizmet dağıtımının şu anki yapısını, planlama hizmetinin altının çizilmesini sorgulamasındaki ve yerel otoritelere gelişim kontrolü transferi seçeneğini düşünmesi şeklini etkileyeceği beklenmektedir. Böylece bir sonraki adım alan planı hazırlamaları için yerel otoritelere yetki vermek olabilir. Tüm yasal planlama güçlerini yerel otoritelere 1970`lerin başında geri alındığından beri ilk kez geri vermek yerel düzeyde sağlıkla ilgili fonksiyonların koordinasyonunu yükselteceği ve yerel halkın ihtiyaçlarının belirlenmesinde artan imkanlar sağlayacağı muhtemeldir.

6.3. Batı Belfast ve Greater Shankill için çalışma kolları

İki sektörler arası çalışma kolu hem yerel gruplar hemde yönetim kurumları tarafından uygulanabilecek ve ölçülebilir girdi ve çıktıları olan önerileri tanımlayarak bir dezavantajlı bir bölgede işsizliği ve yoksulluğu azaltmayı amaçlayan öneriler getirmek için kurulmuştur. Çalışma, Ticaret ve Yatırım Bakanı ve Sosyal Gelişim Bakanı çalışma kollarını bir departmanlar arası girişim olarak kurmuştur. Bir Planlama Hizmeti temsilcisi altyapı ve planlama hizmeti için teknik destek grubunda görev almaktadır. Çalışma kollarının doğrudan bakanlara bildirildiği gerçeği verdikleri önerilerin acil olarak uygulanacağına inanmaları için üyeleri cesaretlendirmiştir.

Değişim için temel sürücünün ekonomik olacağı belirtilmesine rağmen çalışma kollarının ayrıca alkolizm ve aile parçalanmaları gibi sosyal problemlerin dolaylı maliyetleri dahil işsizliğin ve yoksulluğun geniş sosyal maliyeti ve tam istihdamın kârlarını göz önüne almaları da istenmiştir. Planlama hizmetlerinin 21. yüzyılın taleplerine uygun açık bir rejenerasyon yapısı yaratacağı ve bunun sağlanan altyapı yatırımı ile bağlantılı olacağı önemli bir özelliği. Planlama ve sosyoekonomik konular böylece girişimin başlangıcından entegre olmuştur.

Çalışma kollarının raporu aşağıdaki önerileri içermekte idi:

- Mevcut bir toprak kullanımı planı olmadığı takdirde acil bir yerel bölge planı gelişim ve rejenerasyon çalışmalarını etkilemesi ve rehber olması için hazırlanmalıdır.
- Tanımlanan alanlar ticari ve endüstriyel gelişim için işaretlenmelidir.
- Ofis ölçeğini ve şehir merkezi dışındaki ticari gelişimi kısıtlayan mevcut planlama politikaları değiştirilmelidir.
- Fiziksel çevrenin korunması ihtiyacı göz önüne alınmalıdır.

Birlikte çalışmak için gönüllülük mevcuttu ve sonuçta hiçbir organizasyonun prosesin herhangi kısmında özel mülkiyeti olmadığı ve büyük altyapı projelerinin dağıtımının bir gecede değişmediğinin anlaşılması artmıştır. Yer alan öğrenme ve kişisel gelişim çoğunlukla farklı insanlarla çalışma fırsatına sahip olunmasından kaynaklanmaktaydı ve insanların normalde sahip olduklarından daha geniş bakış açısı elde ettikleri anlamına gelmekteydi. Çalışma kolları üyeleri deneyimin zorlu fakat buna değer olduğunu bildirdiler.

Raporun Batı Belfast ve Greater Shankill bölgelerinde önümüzdeki on yıl boyunca olumlu değişimi katalizleyeceği beklenmektedir.

44. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

7.

Planlama hedefi olarak sağlık: Horsens deneyimi, Danimarka

Bjarne Gregersen²⁴

Horsens Belediyesi sağlıklı kent planlamasına çok iyi gelişmiş ve entegre olmuş bir yaklaşıma sahiptir. Sağlık Belediyenin tüm faaliyetlerinde genel ve temel bir amaçtır. Karar mercii proses sahipliğini aktif olarak paylaşarak yerel halka karşı açık ve şeffaftır. Eşitlik ve sürdürülebilirlik sağlıklı bir şehirde aksiyomatiktir.

Şehir profili

Horsens yaklaşık 60 000 nüfusa sahiptir ve yaklaşık 700 000 nüfuslu doğu Jylland bölgesinin bir parçasıdır.

Şehir 25 üyeli demokratik olarak seçilmiş bir Belediye Konseyi tarafından yönetilmektedir. Belediye Konseyi profesyonel organizasyonlar, ilgi grupları ve vdemokratik olarak seçilmiş temsilcilerden oluşan bir şehir konseyi ile düzenli olarak çalışmaktadır.

Horsens Danimarka'nın ikinci büyük şehri olan Aarhus'a yaklaşık 40 km olan güzel bir fiyordun üzerinde kurulmuştur. Altyapı liman, demiryolu bağlantıları ve şehrin batısındaki bir motor yolu dahil geniş bir yol ağı ile iyi gelişmiştir. Arazi düz kırsal platolar ile geniş nehir vadileri arasındaki tepelerle dalgalanmaktadır.

yüzyıllık geçmişi ile eski bir Pazar kasabası olan şehir 1920 ve 1930'ların ekonomik krizlerinde şiddetli olarak etkilenmiştir. Büyük endüstriyel şirketler iflas etti ve yıllar sonra hala şehri bir dereceye kadar bir tür sosyal miras olarak karakterize eden yoğun işsizlik ve sosyal problemlere neden oldu.Şehrin mevcut ticari yapısı çok gelişmiş bir üretim temeli ve bağıl olarak daha az gelişmiş olan hizmet sektörü ile karakterizedir ve bu nedenle şehir özellikle ekonomik düşüş ve zayıf piyasa koşulları dönemlerinde güçsüzdür. Sayısız yeni iskan alanları inşa edilmekte daha eski yerleşim alanları yenilenmekte ve büyük yeni şirketler şehre geldikçe iş hayatı genişlemektedir.

Belediye mali pozisyon açısından karşılaştırılabilir boyuttaki diğer bir çok şehir kadar iyi değildir, tek neden düşük vergi bazıdır.

Belediye sosyal koşullarını geliştirmek ve olumsuz sosyal mirasını kırmak, şehrin imajını iyileştirmek ve eğitim seviyesini yükseltmek için yıllardır çalışmaktadır. Sayısız girişim sosyal şartları iyileştirmek, şehrin imajını daha olumlu hale getirmek için Belediye Konseyi ve vatandaşlar ile çalışarak yapılmıştır fakat daha yapılması gereken çok iş bulunmaktadır. Şehir hayatı halen olumsuz sosyal miras ile işaretlidir ve bu kalıbı kırmak için yoğun uzun-vade çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Belediye vatandaşları yakın işbirliği ile olumlu değişim yaratmak için girişimde bulunmaktadır. WHO Avrupa sağlıklı Şehirler Ağı'na uzun süreli katılıma dayanan tüm amaç ve stratejiler için yöntemler Gündem 21'in ve sağlığın aktif izlenmesini içermektedir. Bu nedenle vatandaşların katılımı şehirde çok yaygındır.

Ulusal yönetim, bireysel belediyelerde self-yönetim için adaletli bir otonomi derecesi ile dengeli uzaysal planlamayı vurgulamaktadır. Gündem 21, vatandaşların katılımı, belediye self-yönetimi, sürdürülebilirlik ve vatandaşlar ve iş hayatı için iyi koşullar gibi konseptler ulusal politikanın temelidir.

²⁴ Kent Planlama Şefi, Horsens Belediyesi, Danimarka.

PLANLAMA HEDEFİ OLARAK SAĞLIK: HORSENS .45

Belediye Konseyi ilçe ve eyalet tarafından verilen yetki ile Belediye politika alanındaki tüm konular hakkında karar almaktadır. Vatandaşlar vatandaş konseyi, çalışma grupları ve çeşitli forumlar yoluyla aktif olarak katılmaktadır. Her dört yılda Belediye tüm politika alanlarında genel bir belediye planı ve bir sektörler arası sağlıklı şehir grubu ve planlama çalışmasında aktif yer alan tüm yönetimlerden temsilciler ile planlama grubunu hazırlamaktadır.

Belediye genelde tüm yerel uzaysal planlamadan sorumludur. Bununla birlikte planlama bölgesel planlama kılavuzu ve ilgili yasalar ile uyumlu olmalıdır.

Horsens`de sağlıklı kent planlaması

Horsens de bugün sağlık genel bir amaçtır ve tüm belediye planlamaları için temel bir gerekliliktir. Belediye Konseyi tarafından bir amaç olarak benimsenen sağlık tüm yönetimlerin günlük faaliyetinin bir parçasıdır.

Sağlıklı kent planlaması vatandaşları içeren planlama yolu dahil sağlıklı yaşam koşulları yaratmak (WHO tanımı) anlamına gelmektedir. Plan ve sonuçların bağlantılı mülkiyeti vatandaşların kalite ve kapsam farkındalıklarını arttırmaktadır. Sadece

vatandaşların desteği ile sağlıklı kent planlamasının şehirde uygulanabilmesi ve temel oyuncular ve yönetim arasında engelleri aşması olanaklı olmaktadır.

Bu insanların eşit olduğu ve sürdürülebilirliğin aksiyomatik olduğu gelişime ulaşmak için zorunludur.

Horsens`de sağlık yıllardır kent planlamasına entegredir. Bunun bir nedeni yönetimin bireye temel bir sağlıklı yaşam koşulu temin ettiği Danimarka`nın sosyal refah sistemidir. Danimarka`nın planlama yasası iyi bir çevre ve sağlıklı yaşam koşullarını temin etmeye çalışan hükümleri içermektedir. Horsens Belediyesi bu planlama yasasını tüm hedefler için sağlığa dayandırmaktadır, temiz ve sürdürülebilir bir çevre, şehir ve açık alanların güzelleştirilmesi, aktif bir kent gelişimi ve yeniden gelişim stratejisi ve dört senede bir olan proses yoluyla kapsamlı vatandaş katılımı.

Şehirdeki yönetim, yerel birlikler ve vatandaş grupları içeren disiplinler arası proje ve gelişim grupları kurulmuştur. İşbirliği geleneği yaygındır ve planlama prosesi açık ve görülebilirdir.

Yeni benimsenen belediye planındaki en önemli konular kent ve iskan politikaları, gençlik politikaları, sağlık ve yaşlı vatandaşlardır.

Belediye Konseyi her şey için sağlık ve Gündem 21`in şehir gelişimi ve faaliyetleri için genel hedefler ve stratejiler olduğu belediye planını oybirliği ile kabul etmiştir. Belediye planı bireysel yönetimlerin genelde dahil olan yönetimler, harici organizasyonlar ve vatandaş grupları ile işbirliği içinde gerçekleştirdiği faaliyet planlarında somut olarak ifade edilen bir stratejik plandır. Plan her yıl yeniden değerlendirilmektedir. Sağlık tüm politika alanlarına giren bir konsept ve tüm yönetimlerin işidir. Belediye Konseyi bu çalışmalarla aynı fikirdedir fakat amaçları gerçekleştirmenin en etkin yolu üzerine yapılan tartışmalarda fikir birliği eksikliği bulunmaktadır.

Belediye bu yüzden yıllardır sayısız model ve metot temeli üzerinde kapsamlı vatandaş katılımı ile çalışmıştır ve çok açık, stratejik ve kapsamlı bir plan sistemi yaratmıştır. Plan sonuçları vatandaşlardan fikir rica etme, oluşturulan amaçlar ile bir stratejik planlama sistemi kurma, girişim alanları, faaliyet programları, bütçe planlamasına katılma, yönetimin faaliyet planı ve sonuçların tanımlanıp açıklandığı bir yıllık değerlendirme dahil olmak üzere tüm bölgelerdeki vatandaşlar ile planlamayla bağlantılı geniş kapsamlı toplantıları kapsamaktadır.

46. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

vatandaş grupları, bir vatandaş konseyi ve forumlar belediye ve vatandaşlar arasındaki işbirliği ve diyalogu arttırmak amacıyla da kurulmuştur. Tüm olası bilgiyi yayma metotları yerel basın, yerel televizyon, İnternet, evlere dağıtılan dosyalar, telefon iletişimi, çalışma grupları, gelecek ile ilgili workshoplar, ve benzeri yoluyla vatandaşlara verilen brifing ve çağrı gibi kullanılmıştır.

Semt rejenerasyonu ve yenilenmesi

Semtler insanların yaşadığı yerlerdir. Sosyal yaşam için odak noktası oluşturan paylaşılan eğitim, alışveriş ve eğlence aktiviteleri ile ait olma ve toplum duygularını ifade etmektedir. Rejenerasyon kent problemlerini çözmede entegre bir yaklaşım ifade etmektedir(sosyal, fiziksel, çevresel ve ekonomik gelişmeler elde etmek için kent planlamacıları diğer eylemcilerle ortaklaşa çalışmaktadır). Yenilenme rejenerasyonun sosyal, çevresel ve ekonomik amaçlarını desteklemek için bir fiziksel değişim prosesini vurgulamaktadır.

Vestergade bölgesinin yenilenmesive canlandırılması

2001 yılında Horsens Belediyesi 3500 sakiniyle şehrin sosyal ve ekonomik açıdan en çok dezavantajlı bölgesi olan Vestergade bölgesinde 7-yıllık bir sosyal ve fiziksel kent yenileme projesi başlatmıştır. Ulusal yönetim ve Belediye'nin sağladığı finansal destek ile çalışma bölgedeki tüm alanlarda şartları iyileştirerek uzun yıllar devam edecektir: daha iyi iskan, güzel ve güvenli caddeler, meydanlar, açık alanlar, eğlence seçenekleri ve toplumsal tesisler ve sakinler için ağı teşvik edici aktiviteler oluşturmak.

Projenin genel amacı alanı şehrin en dezavantajlı bölgesi durumundan orijinal nüfusun güçlendirilerek yeni ve geliştirilmiş şartlarda devam edebileceği heyecan verici modern aktif bir banliyö haline dönüştürmektir: bölgenin gelişimine aktif katılım yoluyla yeni kişisel yetkinlikler geliştirmek.

Kent canlandırılması projesi çok geniş bir paylaşımcı aralığını kapsamaktadır. Belediye Konseyi, memurlar ve ilgili yönetimlerin şefleri, ekonomik grup organizasyonları, Sağlıklı Şehir ve çok sayıda vatandaş ve sivil gruplar, yönetim grupları, ve özel iş hayatından temsilciler dahildir.

Projenin rotası

Toplantılar proje organizasyonu kurulduktan sonra bölgede yapıldı. Yüzlerce vatandaş bu tanıtım toplantılarına katılmış ve sonuç olarak bölgedeki vatandaşların isteğine göre ilgili konulara göre dağıtılan 12 sivil çalışma grubu kurulmuştur. Girişimler oybirliği ile sıraya dizilmiş ve bu oybirliği sırasına dayanarak daha detaylı planlama ve uygulama ile başlamıştır. Bu projenin şu anki bulunduğu aşamadır. Proje önceden tanımlanmış başarı kriterleri ve ara hedef ve göstergelere dayanmaktadır.

Projenin başlangıcından beri sağlık temel bir parametre ve projenin genel amaçlarından biridir. Böylece amaçlardan biri bölgedeki insanların çok çeşitli alanda yeteneklerini arttıracacağı ve bölge ile daha büyük bir özdeşlik ve bölgede sahiplik duygusu hissedecekleridir.

Projenin tüm konseptsel temeli ve gelişim tarzı sağlıkla ilgili her şey ve eşitlik konusunda Belediye taahhüdünün ve öncelik ayarlamasının sonucudur.

PLANLAMA HEDEFİ OLARAK SAĞLIK: HORSENS .47

Belediyenin deneyimlerinde insanlar kendi yerel bölgeleri söz konusu olduğunda aktif olarak katılmaktan memnundur fakat vatandaş katılımı daha genel stratejik planlama girişimleri ve prensipleri için sınırlıdır.

Üst vatandaş birliği, köy birliği ve banliyö birliği gibi bu tür vatandaş konseylerinin oluşumu yüksek düzeyde yetkilendirme sağladı ve bu yolla stratejik planlamaya olan ilgi arttı. Belediye ayrıca özellikle Sağlıklı Şehir ve sağlıklı şehir dükkanı yolu ile birçok projeyi başlattı.

Belediye Konseyi tüm yönetimlerin günlük işlerinde sağlık ve Gündem 21 ile işbirliği yapmasını kararlaştırdı. Bir sektörler arası planlama grubu ve genel plana katkıda bulunan çeşitli yönetimlerden üyelerle bir sağlıklı şehir grubu kuruldu. Belediye belediye planının parçası olarak bir sağlık raporu ve bir sağlık planı hazırlamaktadır. Sektörler ve yönetimler arasında gayri resmi bir iletişim geleneği yayılmıştır ve birçok iş kolu katılmıştır.

Horsens sayısız proje ve planda sonuçları ölçmek için göstergeler kullanmıştır. Özellikle sosyal sektörü ilgilendiren belli proje şekillerinde elde edilen amaçların ölçülmesi zordur ve bu yüzden kullanışlı ve güvenilir göstergelerin geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

Sağlık etkisi değerlendirme sistemi planlama ve uygulama ile ilgili olarak düzenli şekilde kullanılmaktadır ve genellikle planlama ve uygulama konusunda çalışma metodumuzun bir parçasıdır.

Özellik ve sonuçlar

Belediye'nin deneyimlerine dayanarak uzaysal planlama stratejik düzeyde tartışırken vatandaşların katılımı zordur fakat planlama yerel ve somut olduğunda kolay olmaktadır. Sivil ve özel paylaşımcıları dahil ederek planların ortak mülkiyetinin kurulması önemlidir. Projeler sadece ortak mülkiyet ve anlama yoluyla birleştirilebilir ve uygulanabilir.

Planları gerçekleştirmek için finansal destek eğer planın genel amacı temel olarak sağlığı ve yaşam koşullarını iyileştirmek ise bulmak zordur. Bu yüzden sağlık, sağlığın iyi iş olduğu, rekabette olumlu bir parametre olduğu ve imajı geliştirdiği gerçekleri gibi daha rasyonel maliyet-kazanç düşüncelerinde birleştirilmelidir.

Horsens kent yenilenmesi yoluyla ve genelde şehirde inşaat ve tesisler için mimari politikalar yoluyla pozitif bir dönüşüme gitmektedir (7.1). Bu kent tasarımı ve donanımı, kişisel eğlence için geliştirilmiş seçenekler ve vatandaşların aktif katılımı yoluyla Belediye Konseyi, birlikler, vatandaşlar ve iş hayatı arasında gelişmiş işbirliğini kapsamaktadır. Amaç Gündem 21 ve tüm stratejiler için sağlıkla uyumlu şekilde Horsens'i yaşamak ve çalışmak için güzel bir şehir haline getirmektir.

Şehirdeki herkes için yeni yeşil dinlenme seçeneklerinin planlanması ve ilk uygulaması (7.2) köylerdeki şartların geliştirilmesi ve köy sakinleri ve Horsens Belediye'si arasındaki önemli derecede gelişmiş çalışma ilişkisi ile beraber tam olarak uyumludur.

En önemli amaçları yol güvenliği, mobilite, yol ve yol kenarlarının düzenlenmesi, gürültünün azaltılması, devamlı ulaşım ve karbon dioksit emisyonunun azaltılması olan tüm belediye için kapsamlı bir ulaşım planı hazırlanmaktadır.

Çevre planlaması önemli derecede yoğunlaştırılmıştır. Projeler biyolojik farklılığı sağlamak ve hava ve gürültü kirliliğini azaltmak için daha temiz su yolları, göller ve fiyortlar şeklinde çevreyi geliştirmeyi amaçlamaktadırlar.

48. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Açık alan planlaması

Açık alan şehirdeki birçok farklı türdeki halka açık alanlara karşılık gelmektedir. Resmi ve gayri resmi alanları, yeşil alanları, oyun alanlarını, spor alanlarını meydan ve bahçeleri, doğal yerleri, nehir kenarlarını, göl ve sahilleri kapsamaktadır. Ayrıca tüm şehir için kaynak olarak kullanılan geniş belediye parklarından çevre caddelerdeki çok küçük yerel park ve alanlara tüm boyutlardaki alanları içermektedir.

1990'ların sonunda belediye planının halk tarafından duyulmasından sonra Horsens Belediye Konseyi şehrin daha yeşil hale getirilmesi ve vatandaşlar için daha çok dinlenme alanı olması gerektiğine karar verdi. Vatandaşların fikri alındıktan sonra şehrin yeşil profilini geliştirmek için 300'den fazla öneri alındı. Belediye Konseyi tüm belediye için bir yeşil yapı planlaması için bunları temel almaya ve şu an tam uyumlu olan plan üzerinde çalışmaya karar verdi. Planın bir kısmı zaten uygulanmıştı. Yeşil yapı planı vatandaşların önerileri ve her şey için sağlık ve Gündem 21 ile uyumlu olan Belediye amaçlarına dayanmaktadır. Bu yeşil girişimler yoluyla şehir alanları ve açık alanların estetik muamelesinden başka sağlık, çevre ve sürdürülebilirlik eşit bir tabanda göz önüne alınmıştır. Plan başlangıçta vatandaşlarla tartışmak için bir tartışma belgesi olarak hazırlanacak ve daha sonra Belediye Konseyi son hali ile kabul edecektir. Plan özel ekonomik grup organizasyonları ve küçük yerel bölgeleri temsil eden vatandaş grupları işbirliği ile hazırlanmaktadır. Bir faaliyet planı yeşil yapı planının finansmanı için hazırlanmıştır.

Erken bir somut sonuç insanların kolayca erişebilmesi için şehrin güneyinde büyük bir dinlenme orman alanı kurulmasıdır. Yeni gezinti yolları da tüm banliyölerde oluşturulmuştur böylece egzersiz, macera ve temiz hava herkes için gerçek bir seçenek haline gelmiştir. Belediye vatandaşları prosese dahil ederek uygun tasarım, gerçekçi bir istek seviyesi ve Gündem 21 ve tüm stratejiler için sağlıktaki önemli bir unsur olan yeşil alanların ortak mülkiyetini sağlamıştır. Yeşil yapı planı en küçükten en genişine şehirdeki, açık kırsal bölgedeki ve köylerdeki tüm açık alan türlerini kapsayacaktır.

Yeşil yapı planının genel amacı şehir ve çevresini daha güzel ve daha yeşil hale getirmektir. Nedenler şehri yerleşmek için daha çekici yapmak, eşitlik prensibine dayanarak vatandaşlar için gelişmiş dinlenme seçenekleri oluşturmak ve çevresel koşulların genel iyileştirilmesini içermektedir.

Özellikle şehrin güneyini büyük bir dinlenme alanı olarak planlamak sağlıktaki eşitliği – burada yeşil alanlara erişim eşitliği şeklinde- vurgulayarak sağlığın dikkatli göz önüne alınmasının bir sonucudur.

PLANLAMA HEDEFİ OLARAK SAĞLIK: HORSENS .49

8.

Analiz ve değerlendirme

*Claire Mitcham*²⁵

Sağlıklı kent planlamasının uygulanması:

Genel konu ve sorunlar

Avrupa'dan çeşitli kent planlamacılarının deneyimleri uygulamanın her şeyden önemli izlenimini açığa çıkarmaktadır. Çoğu grup için kent planlamasının temel amacı olarak sağlığın özel olarak vurgulanması çalışmalarını için yeni bir özellikti ve sağlıklı kent planlamasının çalışmasının ilk evresi konseptte alışmak ve fikirleri uygulamak için pratik yolları test etmektir oluşmaktadır.

Grup toplantıları esnasındaki tartışma ve müzakereler her grup üyesinin farklı perspektif ve deneyimlerini öğrenmeyi ve sağlıklı kent planlamasının hem teori hem de pratikte ne anlama geldiği hakkında düşünceleri paylaşmayı sağlamaktadır.²⁶ Grup üyeleri sağlıklı kent planlamasının insanlara daha fazla odaklanması gerektiği konusunda hemen anlaşmışlardır. Sağlıklı çevre yaratılmasının ve sağlıklı yaşam tarzını desteklemenin önemi çeşitli sektörler ve vatandaşlar arasında plan ve politikaların ortak mülkiyetinin önemini vurgulanmasıyla beraber bu şehirler için temel bir amaçtır.

WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu şehirleri büyüklük ve konum olarak önemli derecede farklıdır (Tablo1).

Bu şehirler kent planlaması faaliyetlerine çeşitli düzeylerde farklı olarak yaklaşmaktadır ve bu durum her bir şehrin çalışmalarına sağlığı entegrasyonuna nasıl yaklaştıklarını etkilemiştir. Bu tür farklılıklar tarihi, coğrafi ve kültürel karakteristikler, yasal ve kurumsal hatlar, mevcut ulusal, bölgesel ve yerel politika gündemleri ve farklı kent planlaması geleneklerini içermektedir.

Tablo 1. WHO Sağlıklı Kent Planlaması Şehir Faaliyet Grubu üyeleri

Şehir	Nüfus	Tanım
Kuzey Avrupa		
Gothenburg	475 000	Orta ölçekli şehir
Horsens	60 000	Kırsal çevrede küçük şehir

Sandnes	55 000	Küçük belediye, orta ölçekli bölge kentin parçası (200 000)
Güney Avrupa		
Milan	1 300 000	Büyük uluslar arası bölge kent (daha geniş alanda 4 milyon
Seixal	150 000	Orta ölçekli belediye- Lizbon Metropolitan Alanı
Batı Avrupa		
Belfast	282 500	Orta ölçekli şehir- Kuzey İrlanda'nın Başkenti

²⁵ Kent planlamacısı, lisans üstü öğrencisi, Batı İngiltere Üniversitesi, Bristol, Birleşik krallık; WHO Kent Sağlığı Merkezi kent planlama odak noktası (2002'ye kadar)

²⁶ Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi* . Londra, E&FN Spon, 2000.

50. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Grup çalışmasına 2001 yılının ortalarında başladığında sağlık konularını kent planlamasına dahil etme denemelerindeki deneyim seviyeleri de ayrıca farklılık göstermiştir. Bazı şehirler ulusal ve bölgesel yönetimlerin girişimleri tarafından desteklenen yıllarca süren deneyimlere ve yerel sağlıklı şehir projeleri ile bir katılım tarihine sahipken diğerleri konsepti şehirleri için tamamen yeni bir olgu ve mevcut planlama çalışmalarına eşsiz değerinde bir şey katma fırsatı olarak kabul etmişlerdir.

Bu etkilerin bir sonucu olarak her Grup üyesi sağlıklı kent planlaması ilgili fikirleri uygulamaya farklı bir yaklaşım takındı. Ulusal yönetimin birçok departmanı kent planlama faaliyetleri gerçekleştirmektedir ve bu çalışma oldukça plan yönetimidir. Çevre Departmanı ve Belfast Sağlıklı Şehirler kent planlaması ile sağlığı birleştirmek için rejenerasyon gibi ilgili konulardan sorumlu diğer departmanların katılımları ile ortaklaşa çalışma gerçekleştirmiştir. Yaklaşım, kent planlama proseslerine girdi sağlayan Belfast Sağlıklı Şehirler ekibi ve Belfast Sağlıklı Şehirler tarafından geliştirilen tamamlayıcı girişimlere girdi sağlayan kent planlamacıları ile karşılıklıdır. Böylece bu yaklaşım, planları ve politikaları hazırlamaya ve çeşitli politika sektörleri ve şehirdeki girişimciler arasındaki ilişkileri kurmaya odaklanan bir ortak yaklaşımdır.

Göteborg 1999'da planlamada sağlığa odaklandığından beri önemli gelişme kaydetmiştir. Şehir Planlama Otoritesi içinde bir sağlık grubunun kurulması önemli bir adımdır. Bu durum spesifik yerlerde detaylı yeni gelişim planları ve planlama tasarılarının çevresel etki değerlendirmesinin kullanımını hazırlama dahil olmak üzere sağlık ve yaşam kalitesi konularını günlük planlama çalışmasının geniş bir aralığına entegre etmeye yardım etmiştir. Sağlıklı şehir projesi ile Şehir'deki fikirler hakkında farkındalığı arttırmak ve vatandaşların güçlenmesini arttırmak için çok fazla çalışma yapılmıştır. Şehir ayrıca güvenlik ve emniyet konularına özel bir ilgi göstermektedir.

Horsens'de kent planlama proseslerine sağlığı entegre etme çalışmaları 1990'ların başından beri devam etmektedir. Ulusal yönetimin desteği ile her şey için sağlık ve Gündem 21 konseptleri tüm Belediye çalışmalarının temeli olmuştur. Bu periyot boyunca sağlık kent planlama dokümanlarına ve spesifik girişimlere entegre olmuştur ve vatandaş güçlenmeleri özellikle vurgulanmıştır.

Milan da ortak bir yaklaşım takınmıştır. Kent Planlama Departmanı ve Sağlıklı Şehir Projesi Politecnico di Milan teknik Üniversitesi'nin bilgileriyle çalışmayı ilerletmek için beraber çalışmıştır. Şehir sağlıklı kent planlaması prensiplerinin uygulanmasını test etmek için üç pilot proje seçmiştir. Bu çalışma üç spesifik kent alanının rejeneresi ve

gelişimi için tasarı hazırlanmasına sektörler arası bir yaklaşım geliştirmeye odaklanmıştır. Şuan uğraşılacak sorun bu fikirleri daha geniş ölçüde uygulamaktır.

Sandnes spesifik projeleri sağlıklı şehir girişiminin parçası olarak uygulayarak sağlıklı kent planlama fikirleri ile yıllardır çalışmaktadır. Milan Sağlıklı Kent Planlaması İlk Seminerine Ekim 1999 yılında katıldıktan sonra Sandnes kapsamlı belediye planına sağlığı tamamen entegre etme prosesine başlamıştır ve bu şuan planın temel üç konusundan biridir.

Seixal 2001 yılında sağlıklı kent planlaması ile çalışmaya başladı bu güne kadar düşünceleri ilerletmek için bir sektörler arası çalışma grubu kurdu. Erken çalışma spesifik girişim ve projeleri tanımladı ve bu şuan belediye için yeni plan ile sağlık konusunu birleştirme prosesi ile izlenmektedir.

Sağlıklı kent planlaması deneyimi iki temel alana odaklanmıştır: (1) gelişime rehberlik eden doküman ve politikalara sağlık prensip ve amaçlarını entegre etmek ve (2) sektörler arası faaliyet ve toplum katılımı yada spesifik tematik alanlarla ilgili kavramayı ilerletme amacı gibi prensipleri test etmek için spesifik proje ve girişimler gerçekleştirmek.

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME .51

Bireysel şehirler oldukça farklı metotlar kabul etmişlerdir ve çalışmayı desteklemek için kendi araç ve proseslerini geliştirmeye başlamışlardır. Birçok açıdan bu metotlar her bir şehrin çalıştığı içeriği yansıtmaktadır. Bunlar şu girişimleri içermektedir: bir yaşam matrisinin kalitesi (Belfast), bir sağlık izleme grubu (Gothenburg), bir sektörler arası çalışma grubu (Seixal), akademisyenler ve sektörler arası işbirliği (Milan) ve halk ya da çocuk konseyleri kurmak (Horsens ve Sandnes). Birçok şehir sağlık prensiplerinin nasıl kent planlamasına entegre edileceğini keşfetmek için sağlıklı şehir projesi ya da toplum sağlık sektörü ile beraber çalışmıştır. Ek olarak bazı şehirler kendi departmanlarında farkındalığı arttırmak için spesifik girişimler gerçekleştirmişlerdir.

Tartışmalar ve Şehir Faaliyet Grubu üyeleri ile fikir alışverişleri şehirlerin sağlıklı kent planlaması ilgileri ve inançlarını anlamlı bir şekilde uygulamaya dönüştürmek için uğraştıklarını açıkça göstermiştir. Daha fazlası başarılıdır fakat şehirlerin metotlarının ve gelişim engellerinin bazı durumlarda aynı kaldığını hissettikleri izlenimi vardır. Her şehirde toplum katılımı ve sektörler arası faaliyetin iki önemli prensibini gerçekleştirmede uygulama zorlukları mevcuttur. Sektörler arası yaklaşımın geliştirilmesi zordur ve iyi kurulsa bile sürekli çaba ve girdi gerektirir. Farklı sektörlerde çalışan insanlar genelde farklı diller konuşmaktadır ve beraber çalışma gayretleri bürokratik norm ve prosedürler ve bazı personel ve politikacılar arasındaki direnç ile kösteklenebilmektedir. Bu durum dikey prosedürleri kuvvetlendirebilmekte ve sektörler arası tartışma ve faaliyeti engelleyebilmektedir. Çeşitli şehirler vatandaş katılımı isteğinin ve artan güven ve güçlenmenin önemini projelerin başarılı uygulamaları ile bağlı olduğu yorumunu yapmıştır. Bununla beraber zayıf karşılıklı güven bazen başarılı toplum katılımı için bir engel olabilmektedir. Çeşitli Grup üyeleri spesifik ve yerel konularda kolay olduğu halde stratejik planlama prosesleri tartışmalarına vatandaşları katmanın zor olduğunu saptadıklarını bildirmiştir.

Birçok şehir sağlıklı kent planlamasının daha geniş amaçları hakkında vatandaşların farkındalıklarını arttırmanın önemini toplum davranış ve uygulamalarının bazı girişimlerin başarısına engel olduğu yorumunu yaparak vurgulamıştır. Örneğin insanların bisiklet kullanmasını ve toplu taşımayı kullanmalarını sağlamak bu imkanlar iyi şekilde sağlanmış olsa bile bazen sabit kamuoyu ve teşvik gerektirmektedir.

Birçok şehir personel, politikacılar ve halk arasında devam eden uygulamalı zorluklar ve anlaşmazlıklar bildirmiştir. Amaç ve prensiplerin oybirliği sağlanmış taahhütleri olsa bile bunların nasıl başarılacağı konusunda her zaman oybirliği olmamıştır. Tökezleyen belirli bir blok ise ekonomik amaç ve sağlık ve yaşam kalitesi ile ilgili amaçlar arasındaki ilişkidir. Birçok şehir sağlık konuları plan ve politikalara entegre olsa bile politikacıların bazen kısa vade ekonomik kazançların üzerinden daha kolay elde edilebilecek sağlık kazançlarına öncelik vermede zorluk yaşadıklarını bildirmiştir. Bununla beraber deneyimler ayrıca sağlığı iyileştirmek ve yaşam şartlarını geliştirmek için fon bulmanın eğer daha geniş ekonomik amaçlara bağlanırsa (iyi sağlık iyi iş) daha muhtemel olabileceğini göstermiştir.

Anketi tamamlayan tüm Grup üyeleri gösterdikleri gelişme hakkında olumlu düşünmekteydi. Kaçınılmaz olarak başarıları ne kadar uzun süredir sağlıklı kent planlaması üzerine çalıştıkları ile bağlantılıdır. Sağlığı, esenliği ve yaşam kalitesini uzun süredir vurgulayan Horsens ve Sandnes gibi şehirler şuan gelişmiş yaşam koşulları ve “somut ilerleme” gördüklerini hissetmişlerdir.

52. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Plan ve politikaların ortak mülkiyeti başarının anahtarı olarak görülmüştür.

Başlangıç aşamalarında olan şehirler haklı olarak ilişkiler kurma ve gelecek çalışmaları için fon hazırlama konularına odaklanmışlardı fakat çalışma uygulamalarında bazı gerçek değişiklikler de görmüşlerdir. Bu şehirler için belki de en önemli başarı personelin sağlığın kent planlamasının temeli olduğunun ve kent planlaması çalışmasında dolaylı değil açıkça belirtilmesi gerektiğinin farkına varmasıdır. Grup üyeleri toplantılar esnasında tartışılan fikir ve deneyimleri alarak bunları kendi çalışmalarına entegre etmeye çalışmışlardır. Sektörler arası işbirliğinin yeni bir yaklaşım olduğu şehirlerde personelin çalışmalara ilgi ve coşkuyla katıldığı ve bu yaklaşıma sinerjistik değer kattıkları bildirilmiştir. Kültürel bir değişim yer alıyordu ve planlama prosesi daha açık ve sorumlu olmaktadır (Milan ve Seixal). Toplantı ya da konferanslara katılan insanların çoğu evlerine döndüler ve bu yeni fikir ve örnekleri rafa kaldırarak zamanla coşkularını unuttular. Bu planlamacılar şunu yapmadılar; uygulamada bir şeyler yapmayı gerçekten deneyip ve adım adım çabalarının sonuçlarını görmeyi.

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME .53

9.

Prensip ve ihtimallerin ortaya çıkması

Hugh Barton²⁷

Belirli konu ve prensipler durum çalışmaları boyunca yinelenmektedir. Bununla birlikte altı şehirle örneklenen etkili ve farklı yaklaşımlara adaletli bir şekilde davranarak ve onları izleyecek diğer belediyelere dersler çıkararak prensipleri çıkarmak kolay değildir. Dokuz özet prensip serisinde bir teşebbüs azdır-sadece durum çalışmalarından değil önceki yayınlardan özellikle *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi²⁸*’inden sonuçlar çıkarmak.

1. Sürdürülebilir gelişimin temel değerli yönü olarak insan sağlığı

İnsan sağlığı ve esenliği üzerine yoğunlaşma sürdürülebilir gelişim müzakerelerindeki sosyal sürdürülebilirlik ve yaşam kalitesinin anlamını yeniden tanımlama ve keskinleştirme yöntemidir. Gelir, eşitlik, sosyal sermaye ve çevre kalitesi ile olan ilişkileriyle sağlık sürdürülebilir gelişime insan-merkezli bir perspektif sağlamaktadır²⁹. çeşitli durum çalışması şehirleri bu bağlantıyı açık hale getirmektedir: örneğin sağlık

ve planlamalarında tam entegrasyon olan Horsens ve Sandnes ve yaşam matrisinin kalitesi ile Belfast. Sağlık sürdürülebilir gelişimden daha kullanıcıya uygun bir terimdir ve böylece farklı grup ve kurumlara ortak bir zemin sunabilmektedir. Eğer politikaların sürdürülebilir olmadığı bildirildiyse bu durum sürdürülebilirliğin farklı yüzleri nedeniyle farklı anlamlar içermeye daha açıktır. Eğer sağlıklı oldukları bazı kanıtlarla söylenirse bazıları tartışacaktır. Bu yüzden iyi kent planlaması için destek unsurları oluşturmak için sağlık prensibini kullanmayı önermekteyiz.

2. Planlama ve sağlık kurumları arasında işbirliği

Planlama ve sağlık kurumları arasında işbirliği etkin entegre programlar geliştirmek için temeldir. Bu iki yönlü bir ilişkidir: toplum sağlık uzmanları politika etkileri üzerine tavsiyede bulunabilir ve planlamacılar sağlık memurlarına sağlık faktörleri ile ilgili müdahale fırsatları üzerine tavsiyede bulunabilir.

Tüm bu durum çalışmaları bu prensibi göstermektedir. Örneğin Milan temel departmanlar arasında işbirliği kurmak için çok iyi yönetilen bir stratejiye sahiptir. Gothenburg bunu bir çevre düzeyine almıştır. Seixal'deki sağlık şehir ekibi departman sorumluluklarının genel ayrılmış bir yapısından başlayarak köprüler kurmak için spesifik projeler kullanmıştır.

3. Kamu, özel ve gönüllü sektörler arasında işbirliği

Daha geniş sektörler arası işbirliği bir kurum diğerlerini zayıflatmaksızın koordine bir program için elzemdir. Bu örneğin eşit erişim açısından eğitim otoritelerine, sağlık ve sosyal hizmetlere uygundur. Toprak kullanım otoriteleri ile çalışan ulaşım yetkililerine uygundur. Sosyal ve çevresel sorumluluklarının farkında olan özel ve gönüllü sektörlerdeki yatırımcılar için uygundur.

²⁷ Yönetici, WHO Sağlıklı Şehirler ve Kent Yönetimi İşbirliği Merkezi, Batı İngiltere Üniversitesi, İnşa Edilmiş Çevre Fakültesi, Bristol, Birleşik Krallık

²⁸ Barton H, Tsourou C. *Sağlıklı kent planlaması – WHO insanlar için planlama rehberi*. Londra, E&FN Spon, 2000.

²⁹ Price C, Dubé C. *Sürdürülebilir gelişim ve sağlık: Avrupa şehirleri ve kasabaları faaliyeti için konsept, prensip ve ana hatlar*. Kopenhag, WHO Avrupa Bölge Ofisi, 1997 (<http://www.who.dk/document/e53218.pdf>, erişim 8 Eylül 2003).

54. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

Çoğulcu bir toplumda iş ve özel sektör yatırımcıları planlama ve sağlık kurumlarıyla paylaşılmış bir sorumluluk kabul etmediği sürece sağlıklı ve sosyal kapsamlı şehirler elde etmek zordur. Örneğin Horsens sektörler arasında uzlaşma kurma geleneğine uzun zamandır sahiptir. Başarı merkez otoritelerin sorumlulukları bir araya getirmek ve faaliyet koordine etmek için gönüllü olarak şeffaf davranmasında yatmaktadır

4. Toplum konsültasyonu ve güçlendirme

Toplum konsültasyonu ve katılımı yerel halkı güçlendirmenin ve politikanın yerel ihtiyaçlarına olan sorumluluğunu sağlamaya çalışmanın bir yoludur.

İnsanların kendi çevrelerini kontrol edebilme kabiliyetlerini geliştiren güçlendirmenin dolaylı sağlık faydaları vardır. Sandnes örneğin çocuklarla kapsamlı bir şekilde çalışmıştır. Daha genel olarak planlama politikası temel insan ihtiyaçlarını fark etmekte başarısız olan girişim örnekleriyle doludur ve ankete katılan katılımcılar bunun altını çizmişlerdir. Toplum katılımı (Belfast'ta olduğu gibi) sağlıklı politikalar oluşturma riskini azaltmanın bir yöntemidir.

5. En yüksek düzeyde politik taahhüt

Şehir yönetiminin en üst kademesinden başlayan politik destekleme uzun vade programların gelişimi ve her departmanın kendi spesifik havalesine ve profesyonel perspektifine sahip olmaya eğilimli olduğu bir durumda departmanlar arasında etkin ilişki için temel bir zorunluluktur.

Bu koordine programıyla Milan tarafından güzel bir şekilde gösterilen tüm sağlıklı şehir projeleri için ortak bir konudur. Profil ve prestij konularında politikacıların kazanacak bir şeyi olduğu ve destek geri çekildiğinde kaybedecek bir şeyi olduğu temeldir. Bu politik görünürlük farkındalığı genelde arttıran sektörler arası çalışma ve toplum katılımı için de iyidir.

6. Sağlık entegreli plan ve politikalar

Sağlığı amaçlayan planlama politikasının sağlığı plan yapma faaliyetinin ve plan uygulama faaliyetlerinin merkezine çekmesini sağlamak için kritik faktör yardım edecektir. Sadece bir sağlık amacını izlemek ya da geçmişe bakarak sağlık etkisini değerlendirmek yeterli değildir. Planlar baştan başa sağlığa uydurulmaya çalışılmalıdır.

Planlama sistemleri her ülkede oldukça farklılık göstermektedir bu yüzden sağlık entegre planları başarmanın pratik problemler bazı yerlerde diğerlerinden daha büyüktür. Durum çalışmaları şehirleri proste farklı aşamadadırlar. Fakat hepsi için uzun vade amaç tam entegrasyondur bu sebeple sağlık toprak kullanımı, ulaşım, açık alan, barınma ve ekonomik gelişimi yöneten planların temel amacıdır. Bu kesinlikle ortaya çıkan planların, politika ve projelerin sağlık değerlendirmelerinin bazı şekillerini kapsmalıdır fakat tüm göstergeler doğru (sağlığı teşvik edici) amaçların başlangıçta belirlenmesi ve böylece kararların bu amaçlardan çıkmasının daha önemli olduğunu önermektedir.

7. Makrodan mikroya tüm ölçeklerde sağlık entegrasyonu

Bir şehir bölgesi için stratejik plan (ya da planlar) temel uygulama kurumlarının olumlu olarak çalışmaya ihtiyaç duyduğu geniş politika ve yatırım stratejisini belirlemektedir. Yöre, kasaba yada toplum planı yerel halkın aktif olarak katılabileceği düzeydir. Her bir yeni gelişim projesi sağlıklı insan çevresine doğru gitmede (ya da uzağa) önemlidir. operasyonun birbirini güçlendiren her üç seviyesi temeldir.

PRENSİP VE İHTİMALLERİN ORTAYA ÇIKMASI.55

Durum çalışmaları şehirleri yönetimin koyduğu bazı kurumsal içerik bunu sıkıntılı hale getirirse de bu tutarlı yaklaşım için çalışmaktadırlar. Stratejik düzeyde ana öncelik yoksulluk, hareket edememek ve diğer dezavantajların sağlık cezalarını azaltmak için dışlanmış gruplara açık gerçekçi seçenekleri artırmaktır – ulaşım seçenekleri, barınma seçenekleri, çalışma ve dinlenme konularında.semt düzeyinde ise temel öncelik sağlıklı yaşam tarzlarını ve destekleyici sosyal ağı teşvik ederek güvenli ve güzel bir çevrede geniş tesis imkanlarına yürüyerek ya da bisikletle yerel erişilebilirliği sağlamaktır. Proje düzeyinde öncelik sağlığa yönelmiş politikaların kısa vade kazanç ya da menfaat için uzlaşmadığı sağlamaktır.

8. Sağlık faktörlerine kapsamlı bir yaklaşım

Politika dokümanlarını planlama (özet, plan yada kılavuzlar) ve politika değerlendirme prosesleri ilgili sağlık amaçlarının tam genişliğini tanımaya ihtiyaç duymaktadır.

En önemlilerinden bazıları:

- Sağlıklı yaşam tarzları için fırsat (özellikle düzenli egzersiz);
- Sosyal birlik ve destekleyici sosyal ağlar;
- Farklı iş imkanlarına erişim;

- Yüksek kaliteli tesislere erişim (eğitimsel, kültürel, eğlence, satış, sağlık ve açık alan);
- Yerel gıda üretimi fırsatı ve sağlıklı gıda satış yerleri;
- Kabul edilebilir düzeyde gürültü seviyesi ve iyi hava kalitesi ile güzel bir çevre;
- İyi su kalitesi ve sağlık teşkilatı;
- İklim stabilizesini tehdit eden emisyonların azaltılması.

Bazı durum çalışması şehirleri kapsamlı bir yaklaşım geliştirmek için zamana sahiptir. Diğerleri spesifik konulara odaklanarak daha çok hedeflenmiştir.önemli bir farkına varma ise bu amaçların normal planlama amaçlarından ayrı koyulmuş tamamen yeni sağlık konuları olduğudur. Buna karşıt bazen tarihi diğer nedenlerden dolayı var olan bu "normal" istekleri güçlendirme eğilimindedirler. Fakat sağlık, başka türlü gelişimin acelesinde yok olabilecek olan sağlıklı egzersiz fırsatı gibi belli konulara ek ağırlık vermektedir.

9. Gösterge bazlı sağlık planlaması

Planlama kurumları politikanın gerçek etkilerini izleyerek, politika incelemelerini kamburlaşmış yada edinilmiş politik, ticari yada NIMBY ilgilerine (benim-arka bahçemde-değil) değil olabildiğince göstergelere dayayarak deneyimlerden ders almalıdır.

Toplum sağlık ve kent planlama işlerini birleştirmenin büyük güçlerinden biri medikal ve çevresel gösterge ve araştırmalar için verdiği potansiyeldir ki böylece politikalar daha kesin olarak değerlendirilebilmektedir. Bunlar uygulanabilir mi? Beklendiği gibi davranışları etkilerler mi? Somut sağlık kazançları var mıdır?

Gelecek özellikleri

Sağlıklı kent planlaması politika ve pratik uygulamalar kadar tam konseptsel derinlikleri keşfedilmeyi bekleyen çok yönlü bir alanı temsil etmektedir. Sağlıksız ve sürdürülemeyen planlamanın günlük bazda hastalık etkilerini araştıran karar mercileri ve profesyonellere aslında hitap etmektedir. Sağlık ve sürdürülebilir gelişime girişmek planlama uygulamalarını belirlemeden kapsamlı olamaz. İnsanlar için planlama sadece çekici bir slogan değildir. Yaşam kalitesi, eşitlik, sağlık ve esenlik için saygıya sahip olmak amacıyla gelişim politika ve uygulamalarını yeniden yönlendirme zorunluluğunu özetlemektedir.

56. UYGULAMALI SAĞLIKLI KENT PLANLAMASI

sağlıklı kent planlaması çalışmasını daha görülür ve dinamik bir aşamaya getirmek daha geniş ölçekte somut taahhüde gereksinim duymaktadır. Bu WHO Avrupa Bölge Ofisi'nin neden WHO Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın dördüncü evresi (2003-2007) için sağlıklı kent planlamasını gelişimsel bir öz tema yaptığının sebebidir. Bu tüm Avrupa Ağ şehirlerinin bu konu üzerinde sistematik olarak çalışma fırsatını bulacağı anlamına gelmektedir:farklı yaklaşım ve girişimlerle geliştirme, uygulama ve deneme.Sağlıklı kent planlaması prensipleri uygulanacak, test edilecek ve çocukların ve yaşlıların ihtiyaçları, çevre planlaması, hizmetlere erişim, kent rejenerasyonu ve demokratik ve katılımcı yönetim dahil olmak üzere farklı öncelik konuları ile bağlantı kuracaklardır. Böylece dördüncü evrenin temel amacı şehir politikacıları, planlamacılar, mimarlar, çevreciler ve toplum sağlık profesyonelleri ile çalışarak sağlıklı kent planlamasının konsept ve prensiplerini uygulamak ve daha çok keşfetmek ve Avrupa Birliği'ndeki şehirlerde kullanılacak bilgi, yetenek ve araçlar geliştirmektir.

PRENSİP VE İHTİMALLERİN ORTAYA ÇIKMASI.57